

Vice Versa 2.

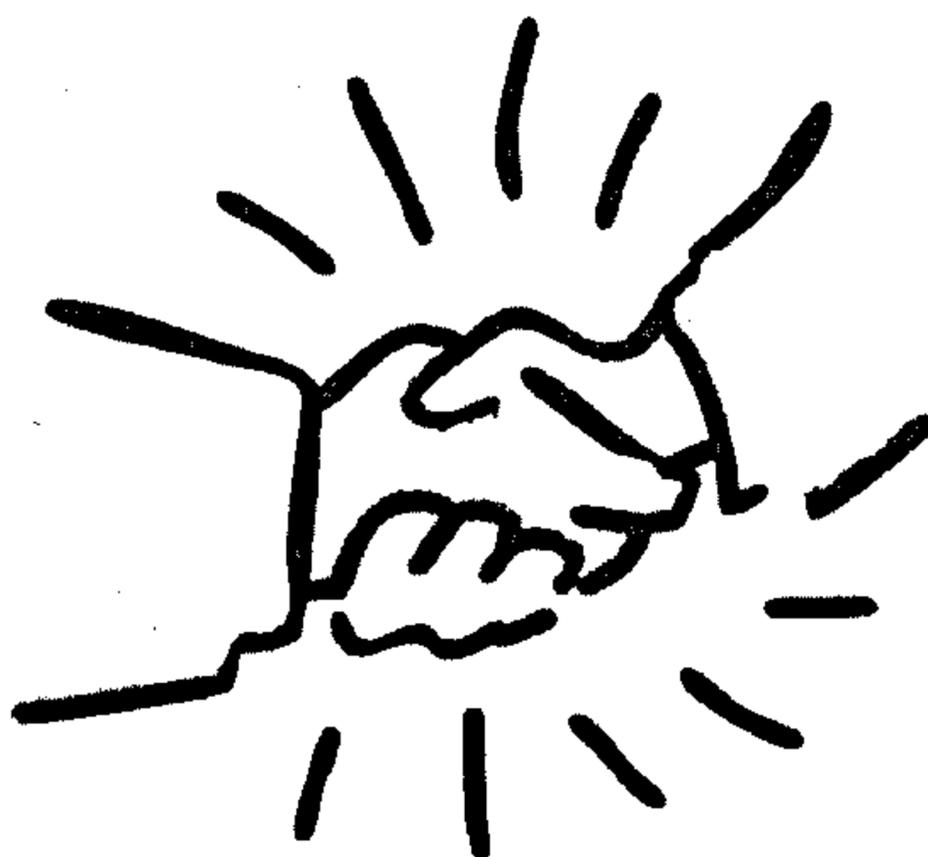
Nyíregyházi Főiskola, Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék

SZOFILKÁNICS JUDIT

TANULJUNK UKRÁNUL

Szerkesztette és az előszót írta:

Udvari István

Nyíregyháza, 2004

Vice Versa 2.

Nyíregyházi Főiskola, Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék

ISBN 963 9385 77 8

ISSN 1587-0413

**Kiadja a Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék
Készült az Örökségünk Nyomdában**

Nyíregyháza, 2004

ELŐSZÓ

1992-ben alakult intézményünkben az Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék, mely gondozza az egyetemi szinten akkreditált ukrán bölcész, valamint az ukrán nyelv és irodalom tanár szakot, s keretet biztosít a hazai ruthenisztikai (ukrainisztikai és ruszinisztikai) kutatásoknak. Tanszékünk megalapítása óta, javarészt pályázatok útján megteremtettük az oktatás és kutatás alapvető infrastrukturális hátterét, elkészítettük a legfontosabb jegyzeteket, tankönyveket; minden fajta ukrainisztikai képzés megalapozásaként elindítottuk az ukrán-magyar, magyar-ukrán középszótár munkálatait, melynek eddigi eredményeit ukrán-magyar szótári adatbázis címen közkinccsé is tettük. Tanszékünk a hungaroruthenisztika (magyar megközelítésű, magyarországi szempontú és érdekű ukrainisztika és ruszinisztika) egyik számontartott hazai műhelyévé vált.

Ukrán nyelvet hazánkban Baktalórántházán, a Vay Ádám Gimnázium és Szakközépiskolában tanulnak középiskolás diákok. A Bessenyei György Tanárképző Főiskolán és a Vay Ádám Gimnáziumban egymástól függetlenül, de hasonló indíttatásból került sor az ukrán nyelv és kultúra oktatásának bevezetésére. A két intézmény törvényszerűen egymásra talált. Hallgatóink tanítási gyakorlata Baktalórántházán folyik. *Az ukrán nyelv és irodalom tanításának módszertana* c. tárgyat baktalórántházi kolléganő, e kötet szerzője gondozza.

A jelen nyelvkönyv kiadásra való előkészítésével és megjelentetésével, egy részről köszönetünket fejezzük ki szerzőjének, **Szofilkánics Judit** tanárnőnek az eddigi együttműködésért, másrészről pedig módszertani segítséget kívánunk nyújtani a baktalórántházi intézménynek, amelyből reményeink szerint a jövőben is jelentkezőnek hozzánk tehetséges fiatalok.

A kötetbe foglalt anyag lépésről lépésre bevezeti a diákokat az ukrán nyelv világába. Ebben rejlik a munka legfőbb értéke.

Nyíregyháza 2003. október 23.

Udvari István
az MTA doktora,
tanszékvezető egyetemi tanár

KÖSZÖNET

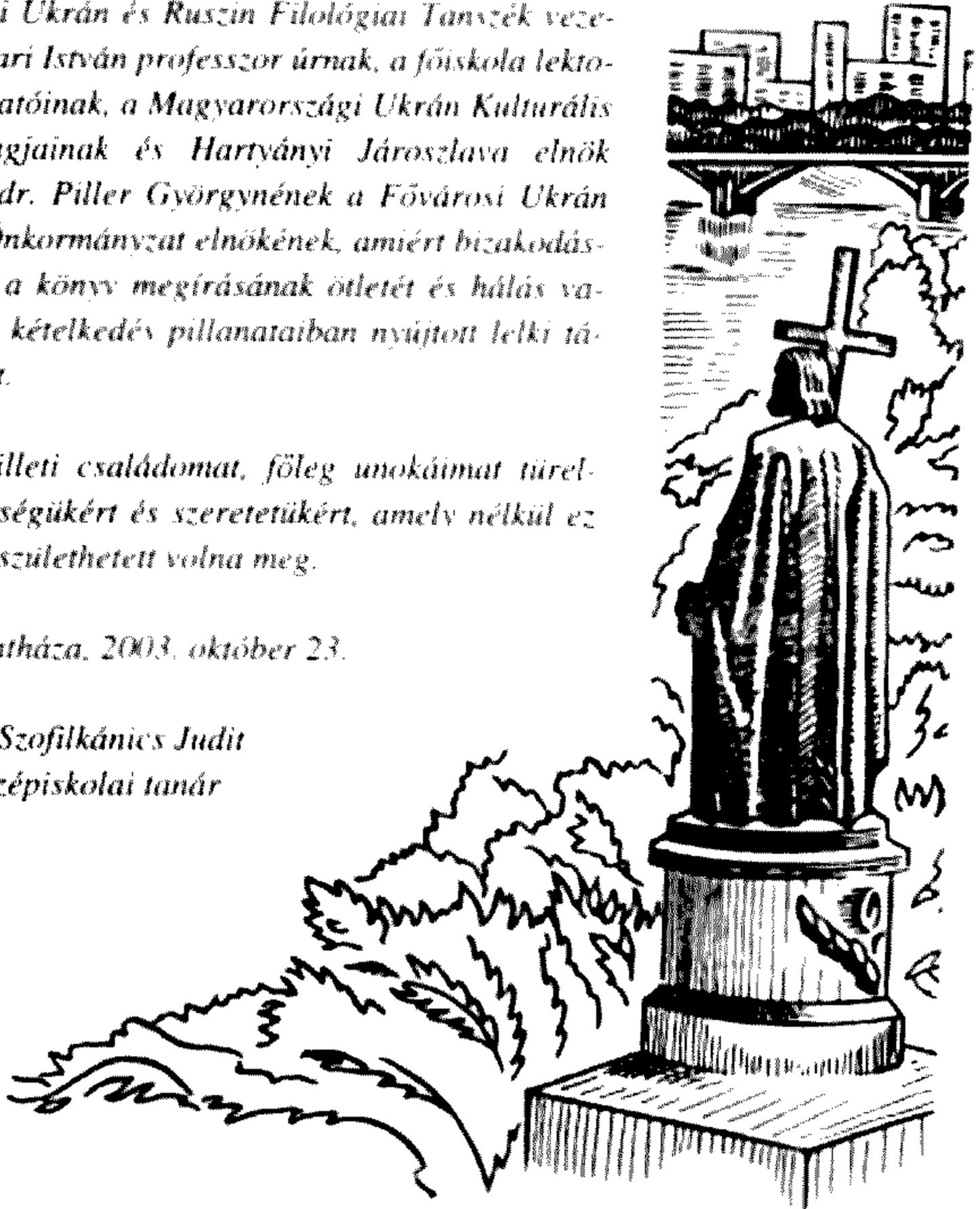
Köszönöm a baktalórántházi Vay Ádám Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola tanulóinak, hogy a „Tanuljunk ukránul” megírására ösztönöztek, a lelkesedésért, amellyel a soron következő feladatokat fogadták.

Köszönettel tartozom a kollegáknak és kolleganőknek, a nyíregyházi Ukrán és Ruszin Filológiai Tanvzék vezetőjének, Udvari István professzor úrnak, a főiskola lektorainak, hallgatóinak, a Magyarországi Ukrán Kulturális Egyesület tagjainak és Hartványi Jánoszlava elnök asszonynak, dr. Piller Györgynének a Fővárosi Ukrán Kisebbségi Önkormányzat elnökének, amiért bizakodással fogadták a könyv megírásának ötletét és hálás vagyok nekik a kételkedés pillanataiban nyújtott lelki támogatásukért.

Köszönet illeti családomat, főleg unokáimat türelmükért, segítségükért és szeretetükért, amely nélkül ez a könyv nem születhetett volna meg.

Baktalórántháza, 2003. október 23.

*Szofilkánics Judit
középiskolai tanár*

AZ UKRÁN NYELVRŐL

Az emberi nyelv évezredek során alakult ki, s a világ különböző részein más-más formát öltött. Ma a világon körülbelül 5000 különböző nyelvet beszélnek – dialektusokkal együtt.

Az ukrán nyelv, az indoeurópai nyelvek – szláv nyelvcsaládjának keleti csoportjához tartozik. Az ukrán nyelvtan pontos, jól rendezett, nagyon kevés „kivételt” képező szabályt tartalmaz. A nyelv dallamosságát sokan megcsodálták; Elvija Cselebi 17. századi török tudós és utazó, ukrajnai látogatása után ezt írta:

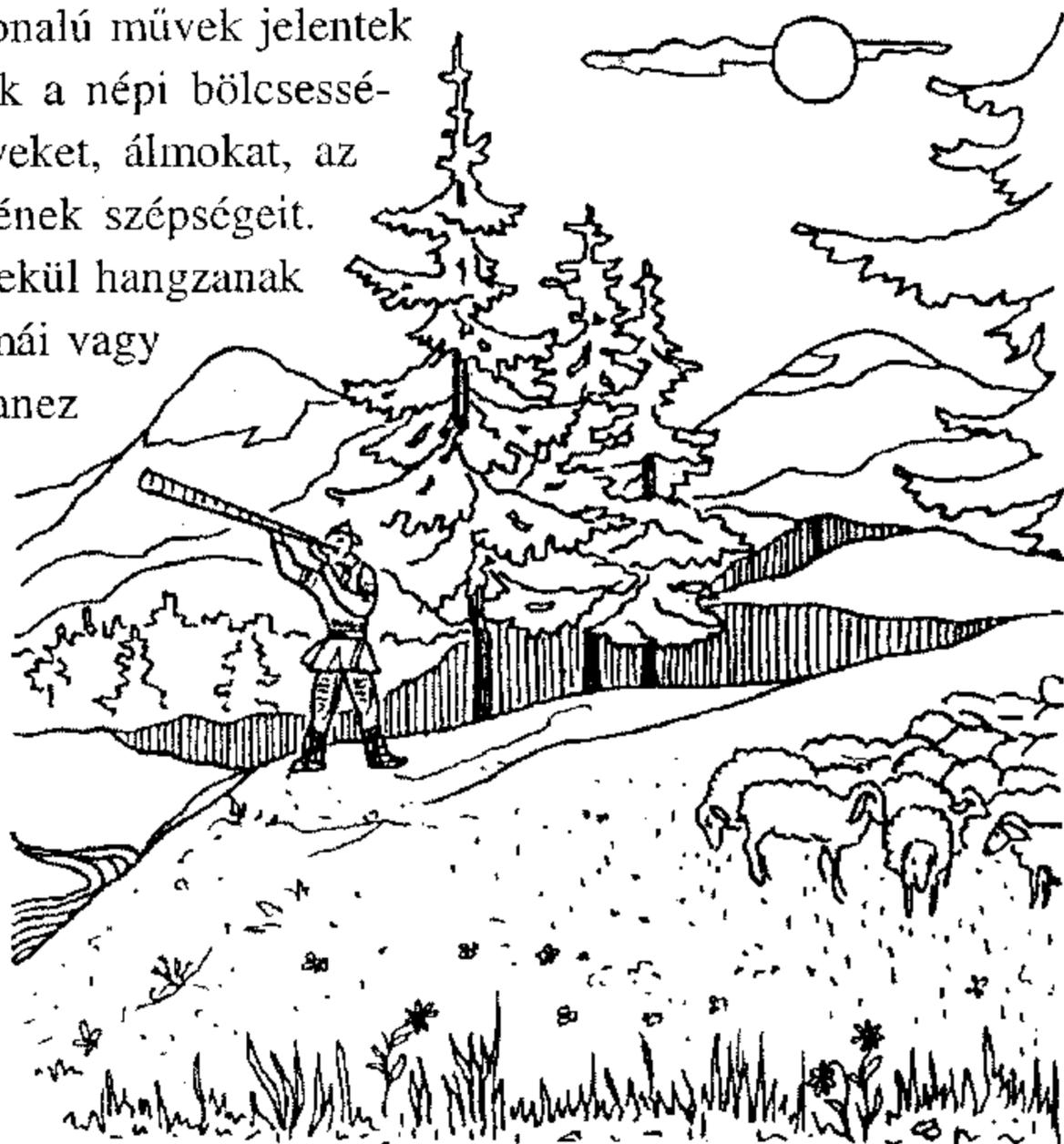
„Az ukrán ősi nép, a nyelvük gazdagabb és kifejezőbb, mint a perzsa, kínai, mongol; vagy más nép nyelve.”

Pierre Chevalier, francia tiszt és történész 1663-ban nagy elismeréssel beszélt az ukrán nyelvről:

„A kozákok nyelve ... nagyon gyengéd, kedveskedő, kifejezésekben gazdag, és nyelvi fordulatokban különösen kifinomult.”

„Nagyon szeretem ... az ukrán nyelvet, oly zengő, színes és feltűnően lágy, dallamos” – vallotta a nagy orosz író, Lev Tolsztoj.

Ukrán nyelven olyan színvonalú művek jelentek meg, amelyek hűen ábrázolják a népi bölcsességeket, tapasztalatokat, reményeket, álmokat, az ukrán nép jellemének és lelkének szépségeit. Ukrán nyelvű fordításban remekül hangzanak a Biblia, W. Shakespeare drámái vagy Dante Isteni színjátéka. Ugyanez mondható el Goethe Faustjáról, Homérosz eposzairól az Odüsszeáról és Íliászról vagy Sota Rusztaveli: A tigrisbőr lovag című művéről. Ugyancsak ide sorolható Madách Imre: Az ember tragédiája című drámája, Puskin Jevgenyij Anyeginje és Ovidius Metamorphoses című alkotása.

Az indoeurópai nyelvcsalád fontosabb nyelvei

Табл. 1.

Európai ág				Ázsiai ág
Germán	Román	Szláv	Egyéb	
nyelvek				
angol német holland svéd dán	olasz francia román spanyol portugál	belorusz orosz ukrán ruszin cseh szlovák lengyel szerb. horvát bolgár, szlovén	albán görög	perzsa kurd hindi bengáli stb.

A szláv nyelvek közös vonásai

Табл. 2.

UKRÁN	сестра	внук	голова	один
OROSZ	сестра	внук	голова	один
BELORUSZ	сестра	унук	галава	адзін
RUSZIN	сестра	внук	голова	сден
CSEH	sestra	vnuk	hlava	jeden
SZLOVÁK	sestra	vnuk	hlava	jeden
LENGYEL	siostra	wniuk	głowa	jeden
SZERB	сестра	унук	глава	један
BOLGÁR	сестра	внук	глава	един

Az ukrán nyelv önálló fejlődése a kijevi fejedelemség felbomlása után, a XIII. századtól kezdődően indult meg.

A XIII-XIV. századból fennmaradt egyházi szláv és orosz nyelvemlékekben már felfedezhetők ukrán nyelvi vonások, jellegzetesen ukrán nyelvű irodalmi termékek, és egyéb írott anyagok a XVII. századtól kezdve jelentek meg tömegesen. A régi ukrán irodalmi nyelv a XVIII. század végére, a XIX. század elejére az ukrán nép nemzeti irodalmi nyelvévé válik, és főleg a délkeleti poltavai-kijevi nyelvjárásán alapul.

Ma közel 45 millió ember beszéli ezt a nyelvet. Az ukrán nyelv az ENSZ egyik használt nyelve.

Külföldön több mint 16 millió ukrán él, Oroszországban 4 millió 368 ezer, Kazahsztánban 896 ezer, Moldovában 600 ezer, Belorusziában 290 ezer, Üzbegisztánban 153 ezer, Kirgiziában 110 ezer, az USA-ban 2 millió, Kanadában 1 millió, Brazíliában 400 ezer, Argentínában 250 ezer, Szlovákiában 19 ezer, Magyarországon 3 ezer.

A Magyarországon élő ukránoknak hazánk bölcs és nagyvonalú kisebbségi politikájának köszönhetően joguk és lehetőségük van teljes értékű életet élni.

Miután Magyarország elismerte Ukrajna függetlenségét az országban kedvező talajra leltek az ukrainisztikai kutatások. Az ukrainisztika kutatásainak fontos színhelyei: a Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke, az ELTE Ukrán Filológiai Tanszéke, a Szegedi Egyetem Szláv Filológiai Tanszéke.

Észak-Magyarországon található Baktalórántháza, ahol hazánkban elsőként kezdtek el az ukrán nyelv középiskolai oktatását. A Vay Ádám Gimnázium Szakközépiskola, Szakiskola diákjai 1993-tól tanulhatnak ukránul. Az ukrán nyelv itteni tanításának koncepciója, Ukrajna és Magyarország szomszédságát és a két állam közötti gazdasági-kulturális kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeit vette figyelembe.

Az írás

Az ukrán ábécé alapjául a cirill betűs írás szolgál. Az effajta írás kialakulásának külön történelme van.

Az egyiptomiak képszerű jeleket alkalmazó hieroglif írását felváltotta az első modern ábécé, amelyet a föníciaiak alkottak meg 3000 évvel ezelőtt.

Az ókori görögök a föníciai ábécét vették át, majd később ezt fejlesztették tovább a rómaiak.

A IX. században Cirill, eredeti nevén Konstantin szerzetes, „szláv apostol”, (kb. 827-869) bátyjával Metóddal (kb. 815-885) együtt megalkották a szláv írásbeliséget, nagyrészt a görög nagybetűs írás jeleiből.

A X. században már használták a cirill írást, amelynek vonalvezetése az idők folyamán sokat változott.

Табл. 3.

GÖRÖG ÁBÉCÉ	CIRIL ÁBÉCÉ	A BETŰK NEVE	UKRÁN ÁBÉCÉ	A BETŰK NEVE	GÖRÖG ÁBÉCÉ	CIRIL ÁBÉCÉ	A BETŰK NEVE	UKRÁN ÁBÉCÉ	A BETŰK NEVE
Α	А	Азь	Аа	а	Χ	Х	Херь	Хх	ха
	Б	Буки	Бб	бе	Ω	Ω	Отъ		
Β	В	Вѣди	Вв	ве	Υ'	Ц	Цы	Цц	це
Γ	Г	Глаголь	Гг Гг	ге ге		Υ	Червь	Чч	че
Δ	Д	Добро	Дд	де	Ψ'	Ш	Ша	Шш	ша
Ε	Є	Есть	Ее Єе	е је		Щ	Ща	Щщ	ща
	Ж	Живѣте	Ж ж	же		Ъ	Ерь		
Ξ	З	Зѣло				Ь	Ерь	ь	м'який знак
Ζ	З	Земля	Зз	зе		Ы	Еры		
Η	И	Иже	Ии	и		Ѣ	Ять		
Ι	І	і	Іі Іі Йй	і јі јот		Ю	Ю	Юю	ју
Κ	Њ	Како	Кк	ка		Ѳ	Я	Яя	ја
Λ	Л	Люди	Лл	ел		Ѳ	Е		
Μ	М	Мыслѣте	Мм	ем		Ѳ	Юсь малый		
Ν	Н	Нашъ	Нн	ен		Ѳ	Юсь большой		
Ο	О	Онъ	Оо	о		Ѳ			
Π	П	Покой	Пп	пе		Ѳ			
Ρ	Р	Рци	Рр	ер	Ξ	Ψ	Кси		
Σ	С	Слово	Сс	ес	Ψ	Ψ	Пси		
Τ	Т	Твердо	Тт	те	Θ	Θ	Фига		
Ο γ, δ	О γ, δ	у	Уу	у	Υ	Υ	Ижица		
Φ	Ф	Фертъ	Фф	еф					

Jelenleg a cirill írás a szláv nyelvek többségének, a volt SZU-ban élő nem szláv nyelvek egy részének, valamint a mongol nyelvnek az írásformája.

Az ukrán nyelv írására egy 33 betűből álló cirill ábécé szolgál. Az ukrán ábécé a következő:

Табл. 4.

А А	а а	І І	і і	Т Т	т т
Б Б	б б	Ї Ї	ї ї	У У	у у
В в	в в	Й Й	й й	Ф Ф	ф ф
Г Г	г г	К К	к к	Х Х	х х
Ґ Ґ	ґ ґ	Л Л	л л	Ц Ц	ц ц
Д Д	д д	М М	м м	Ч Ч	ч ч
Е Е	е е	Н Н	н н	Ш Ш	ш ш
Є Є	є є	О О	о о	Щ Щ	щ щ
Ж Ж	ж ж	П П	п п	Ь ь	
З З	з з	Р Р	р р	Ю Ю	ю ю
И И	и и	С С	с с	Я Я	я я

Az ábécé minden betűjének minden nyelvben megvan a maga neve. Az ukránban ezek a következők:

Табл. 5.

А А	(а)	а а	І І	(і)	і і	Т Т	(те)	т т
Б Б	(бе)	б б	Ї Ї	(ji)	ї ї	У У	(у)	у у
В в	(ве)	в в	Й Й	(jot)	й й	Ф Ф	(еф)	ф ф
Г Г	(ге)	г г	К К	(ка)	к к	Х Х	(ха)	х х
Ґ Ґ	(ге)	ґ ґ	Л Л	(ел)	л л	Ц Ц	(це)	ц ц
Д Д	(де)	д д	М М	(ем)	м м	Ч Ч	(че)	ч ч
Е Е	(е)	е е	Н Н	(ен)	н н	Ш Ш	(ша)	ш ш
Є Є	(je)	є є	О О	(о)	о о	Щ Щ	(ща)	щ щ
Ж Ж	(же)	ж ж	П П	(пе)	п п	Ь ь	(м'який знак)	
З З	(зе)	з з	Р Р	(ер)	р р	Ю Ю	(jy)	ю ю
И И	(и)	и и	С С	(ес)	с с	Я Я	(ja)	я я

Az ukrán hangok

A hangképző szervek ellenőrzése céljából jó, ha a hangokat tükör előtt tanuljuk és gyakoroljuk.

A magánhangzók rendszere

Az ukrán magánhangzók a következők: a, e, i, и, o, y.

A magánhangzók rendszere

Табл. 6.

Nyelvállás	A képzés helye a szájban		
	elülső	középső	hátsó
felső	i	и	y
középső	e		o
alsó			a

Az ajkak működése

Табл. 7.

O, Y		Ajakkerekítéssel képzett magánhangzók
A, E, I, И		Ajaknyílással képzett magánhangzók

A mássalhangzók rendszere

Az ukrán mássalhangzók a következők: б, в, г, т, д, ж, з, к, л, ь, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ.

A mássalhangzók lehetnek kemények és lágyak. A lágy mássalhangzókat írásban і, ю, я, є betűk vagy ь lágyítójellel jelölik (д^ь, т^ь, з^ь, с^ь, н^ь, л^ь, р^ь, дз^ь, ц^ь).

Az і szintén lágyítja az előtte álló д, т, л, н mássalhangzókat:

д'іло – ügy л'іто – nyár н'іхто –senki.

A *йо* és a *ьо* egyformán *jo*-nak hangzik. A *йо*-t a szó elején vagy magánhangzó után írjuk: *йогó* – őt, *райón* – terület. A *ьо*-t lágy mássalhangzó után írjuk a szó közepén: *сьогóдни* – ma.

Табл. 8.

Kemény hangok	[б] [п] [в] [м] [ф] [д] [т] [р] [н] [з] [дз] [е] [ц] [ж] [дж] [ч] [ш] [г] [к] [х] [г]
Lágy hangok	[д'] [т'] [л'] [н'] [р'] [з'] [дз'] [с'] [ц'] [й]

Zöngéesség és zöngétlenség szempontjából az ukrán mássalhangzók két részre oszlanak:

Табл. 9.

Mássalhangzók	
zöngés	[й] [р] [р'] [л] [л'] [м] [н] [н'] [в] [б] [д] [д'] [з] [з'] [ж]
zöngétlen	[п] [т] [т'] [с] [с'] [ш]
zöngés	[дж] [дз] [дз'] [г] [г] –
zöngétlen	[ч] [ц] [ц'] [х] [к] [ф]

A képzés helye szerinti felosztás

Табл. 10.

Ajakhangok	Foghangok	Gégehang
[б]		[г]
[п]	[д] [д'] [т] [т'] [дз] [дз'] [дж]	
[в]	[ц] [ц'] [ч] [з] [з'] [ж] [с] [с']	
[ф]	[ш] [й]	
[м]	[н] [н'] [л] [л'] [р] [р'] [г] [к] [х]	

Az ukrán és a magyar nyelv legjellemzőbb eltérései

Az ukrán nyelvben:	A magyar nyelvben:
<p>1. Szabad hangsúly van; azaz a hangsúly a szó bármely szótagjára eshet:</p> <p style="padding-left: 40px;">ма́ма – anyu буди́нок – ház краса́ – szépség</p> <p>A hangsúlynak jelentésmegkülönböztető szerepe is lehet:</p> <p style="padding-left: 40px;">замо́к – vár замо́к – zár доро́га – út дорога́ – kedves, drága</p>	<p>1. A hangsúly mindig az első szótagra esik.</p>
<p>2. Csak a hangsúlyos pozícióban lévő magánhangzókat ejtjük tiszta artikulációval:</p> <p style="padding-left: 40px;">кни́га – könyv па́рта – iskola pad.</p> <p>A hangsúlytalan szótagokban lévő magánhangzókat nem tiszta artikulációval ejtjük:</p> <p style="padding-left: 40px;">се ^н ло – falu йо ^у мý – neki.</p>	<p>2. Mind a hangsúlyos, mind a hangsúlytalan szótagokban lévő magánhangzókat tiszta artikulációval ejtjük.</p>
<p>3. Nincsenek rövid és hosszú magánhangzók, mindegyik magánhangzó rövid, csak a hangsúlyos magánhangzót tovább hangoztatjuk, mint a hangsúlytalant.</p>	<p>3. A magánhangzók a kiejtés időtartalmában különböznek egymástól. Vannak rövid és hosszú magánhangzók.</p>
<p>4. A magánhangzókra nem vonatkozik a hangrend törvényszerűsége.</p>	<p>4. A magánhangzók a szavakba szabályos hangrendben rendeződnek (magas, vegyes, mély).</p>

<p>5. Minden főnév a három nem valamelyikéhez tartozik: vannak hímnemű, nőnemű és semleges nemű főnevek. A főnevek nemeitől függ a melléknevek neme, az 1 (один) és a 2 (два) tőszámszavak neme, a névmások neme, az igék neme múlt időben stb.</p>	<p>5. Nem különböztetjük meg a főneveket a nem kategória alapján.</p>
<p>6. A birtoklást birtokos névmással, birtokos melléknévvel, birtokos esettel fejezzük ki: моя книга – könyvem, az én könyvem материна книга – az anyukám könyve книга матери – az anyukám könyve.</p>	<p>6. A birtoklást birtokos személyjelekkel fejezzük ki. A birtokos személyjelek megjelölik a birtokos számát és személyét, valamint a birtok száma.</p>
<p>7. A főnevek nemük és ragozásuk szerint 4 ragozásra oszthatók fel.</p>	<p>7. A főneveknek 1(egy) ragozása van.</p>
<p>8. A főnévragozásnak 7 esete van.</p>	<p>8. A főnévragozásnak 28 esete van.</p>
<p>9. A főnévnek sem határozott, sem határozatlan névelője nincs; ezt az értelmi összefüggés és a mondatbeli helyzet pótolja.</p>	<p>9. Gyakori a határozott e a határozatlan névelő használata, az angol, német vagy francia nyelvhez hasonlóan.</p>
<p>10. Elterjedt az aposztróf (') használata. A б, н, в, м, ф betűk és az utánuk következő я, ю, е, и betűk között, az utóbbiak külön ejtésének jeléül szolgál: п'ять – öt м'яч – labda. A szótag végén az р után is aposztrófot teszünk a jésített я, ю, е, и előtt: бур'ян – dudva, burján подвир'я – udvar.</p>	<p>10. Az aposztrófot (') hiánypótló jelként használjuk. Főként a költők alkalmazzák.</p>

<p>11. A szórend viszonylag szabad, azaz a szavaknak nincs kötött helyük a mondatban, leggyakrabban azonban az alany és bővítményei állnak az első helyen, utána következik az állítmány és annak bővítményei.</p>	<p>11. A szórend aszerint változik, hogy melyik mondatrészt akarjuk kiemelni.</p>
<p>12. Ha a számnév több tőszámból tevődik össze, minden számnevet külön írunk:</p> <p>36 – три́дцять шість 542 – п'ятс́от со́рок два 3000 – три тис́ячі 3257 – три тис́ячі двісті п'ятдеся́т сім.</p>	<p>12. Ha a számnév több számból tevődik össze kétezerig minden számnevet egybeírunk:</p> <p>36 – harminchat. Egybeírjuk a kétezer feletti ezres, és annál nagyobb kerek számokat is: 3000 – háromezer. A többi kétezren felüli szám kötőjellel írjuk, így: 3257 – háromezer-kétszázötven.</p>
<p>13. Az ukrán a flektáló nyelvek közé tartozik, azaz, a ragozás, szóképzés során, a szótő, a benne lévő magánhangzók megváltozhatnak.</p>	<p>13. A magyar az agglutináló nyelvek közé tartozik, azaz a jelentés módosulását és a mondatbeli viszonyokat a szavak tövéhez illesztett toldalékok (képzők, ragok és jelek) segítségével fejezzük ki. ház – házban.</p>
<p>14. Az ukrán nyelv szókészletében elég sok jövevényszó van a németből a franciából, az angolból, az oroszból, a lengyelből stb. Jelentős számú a görög és a latin elem.</p>	<p>14. A jövevényszavak a magyar nyelv szóállományának több mint felét teszik ki. Szókészletében elsősorban török jövevény szavak találhatók, a honfoglalás után már szláv, latin, német és stb.</p>
<p>15. Az ukrán ábécé 33 betűből áll, mely a cirill ábécén alapul.</p>	<p>15. A magyar nyelv ábécé 42 betűből áll, amely a latin ábécén alapul.</p>

UKRAJNA*

Az utóbbi néhány évben számos olyan ország alakult Európában, amelynek ugyan igen-igen régi a történelme, mégis hajlamosak vagyunk újnak érezni – egyszerűen azért, mert az elmúlt jó néhány évtized során csak valamilyen állam részeként hallottunk, olvastunk róla. Ezekkel az országokkal naponta találkozunk a hírekben, gyakran meglátogatjuk őket, barátkozunk lakóikkal.

Barátkozzunk hát velük is egy kicsit.

Az ország elnevezését az „ukrajina”, szél, határvidék, végek fogalomból nyerte. A jelenlegi Ukrajna területe a korábbi évszázadokban orosz litván nagyfejedelemségi, magyar, lengyel, osztrák, osztrák-magyar monarchiai, csehszlovák és román fennhatóság alatt volt. Az ukrán felfogás szerint az ország előzményének számító Kijevi Rusz nagyfejedelemség sorsát a tatároktól 1223-ban elszenvedett megsemmisítő vereség pecsételte meg. Ettől kezdve az évszázadok folyamán valóságosan és főként huzamosan sohasem tudta kiharcolni függetlenségét.

Sajátos önállóságot a Zapojszei Szics köré csoportosult félkatonai szervezet, a kozákság élvezett. Saját igazgatásuk volt, szabadon választották elöljáróikat és legfőbb vezetőjüket, a hetmant. Az állandósuló lengyelelles kozáklázadások során Bohdan Hmelnyickij hetman az autonóm hetmanság megőrzése érdekében az oroszokkal való szövetkezés mellett döntött: 1654-ben a kozák tanács (Rada) Perejaszlavban az Oroszországgal való egyesülés mellett foglalt állást. Néhány évvel később, 1667-ben az Andruszovóban kötött lengyel-orosz békeszerződésben a bal parti Ukrajna Oroszországhoz, a jobb parti Lengyelországhoz került.

Az első világháború és az oroszországi polgárháború idején, 1917-ben kiáltották ki az Ukrán Népköztársaságot. Működése kérészéletű volt, Ukrajna hamarosan szovjet tagköztársasággá vált. A második világháború kezdetén az ukrán nacionalista mozgalmak Németországban látták az ország függetlenségének biztosítékát, ezekben a reményeikben azonban igen rövid időn belül csalódniuk kellett.

* Fővárosa:	Kijev
Területe:	603 700 km
Lakóinak száma:	40 118 000
Határai:	Románia, Moldova, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország, Belorusszia, Oroszország
Legnagyobb folyója:	Dnyipro
Nemzetközi autójele:	UA.

A galíciai és bukovinai ukránokkal mintegy másfél évszázadon át (1773–1918) egy birodalom, a Habsburg-monarchia keretein belül éltünk. A soknemzetiségű Kárpátalja pedig közel ezer esztendőn át a Magyar Királyság része volt. Az Ungvár központú megyében a másfélszáz ezret meghaladó magyar él.

Munkács várát Zrínyi Ilona védte hőiesen. E területen nőtt fel Rákóczi Ferenc fejedelem, itt kezdődött szabadságharca és itt is fejeződött be.

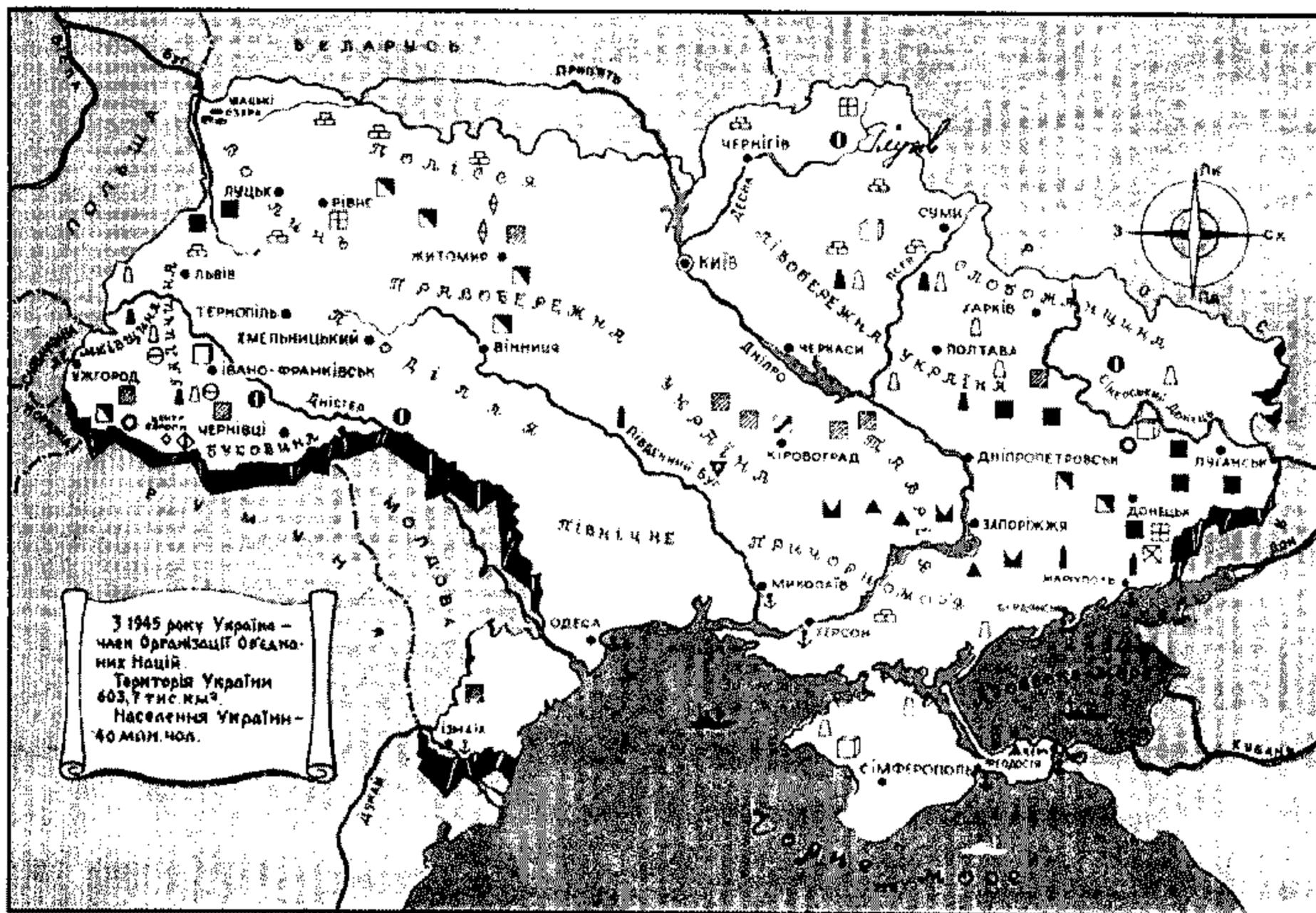
Ukrajna a Szovjetunió felbomlásának időszakában, 1991. december 1-jén népszavazás útján nyerte el függetlenségét. Hazánk az elsők között ismerte el önállóságát. Magyarország Kijevben nagykövetséget, Ungváron főkonzulátust tart fenn.

A múlt század hatvanas éveiben például cári belügyminiszteri ukáz tiltotta meg az ukrán nyelvű könyv- és lapkiadást. Az akkor kisorosz nyelvnek nevezett ukrán nyelvet (nagy)orosz nyelv dialektusának tekintették.

Ukrajna szovjet tagköztársaságként alapító tagja volt az ENSZ-nek, függetlensége elnyerése után lépett be a FÁK-ba, s az Európai Tanács is fölvette tagjai sorába. Hivatalos nyelve az ukrán, de széles körben használják az orosz nyelvet.

* * *

УКРАЇНА

Столиця – місто Київ.

Територія – 603 тис. кв. км.

Населення – 40 мільйонів чоловік.

Дата проголошення незалежності 24 серпня 1991 р.

Розгляньмо зображення прапора і герба України. Прочитаймо розповідь про них.

Кожна держава має свій прапор і герб.

Синьо-жовтий прапор незалежної України прийшов із далекої давнини Синій колір на ньому – це колір погідного неба. Він означає мир, жовтий колір – це колір достиглого лану пшениці. Він означає достаток багатство. Разом вони ніби промовляють: за мирну працю.

Тризуб ще давніший, ніж синьо-жовтий прапор. Його значення загубилося в глибині століть. Одні вважають його умовним зображення дерева життя, інші вбачають у ньому символ влади, ще інші – символ руху (перший зубець – минуле, середній – сучасне і третій – майбутнє), а дехто прочитує тут слово „воля”.

Синьо-жовтий прапор і тризуб символізують незалежність України.

На території України протікають ріки: Дніпро, Десна, Дністер, Прут, Тіса, Дунай. Всього – 131 річка.

**Ismerkedés,
bemutakozás**

**Illemtani
fogalmak**

ВІТАННЯ.

Розмовні

ПРОЩАННЯ.

моделі.

Доброго ранку!
Добрий день!
Здрастуй / те!
Моє шанування!
Привіт!
Сєрвус!
Радий вас бачити!
Цілую ручки!
Ласкаво просимо!
До побачення!
До завтра!
До скорого побачення!
До нової зустрічі!
Прощайте!
Бажаю успіху!
Хай вам щастить!
Щасливої дороги!
Усього доброго!
Не забудьте нас!
Вітайте своїх!

Радий/рада познайомитися.
Ви розмовляєте
українською мовою?
Ви мене розумієте?
Пробачте, що ви сказали?
Повторіть, будь ласка.
Говоріть повільніше будь ласка.
Я не розумію вас.
Пробачте! Даруйте!
Будь ласка, не треба вибачатися.
Будь ласка, скажіть, котра година?
Дев'ята година.
Дякую за вечір.
Нема за що.
Час іти додому.
Передайте привіт

З богом!

Як справи?
Чудово.
Дуже добре, дякую.
Як поживаєш?
(Як ся маєш? –місц.)
Як ніколи добре!
Нормально, дякую!
Непогано.
Не дуже добре.
Помаленьку.
Що нового?
Нічого особливого.
Кого я бачу!
Яка приємна несподіванка!

А як ви?
Краще не питай.
Як ви себе почуваете?
Дякую, досить добре.
Як живеш?
Спасибі, все добре.
Радий це чути.
Усе обійдеться.
Не хвилюйтеся.
Не беріть це близько до серця.
Я радий вас бачити.
Я також.
Я не бачив/бачила тебе/вас сто років!

1. Olvasd el az ukrán ábécé nagybetűit!

Írd le a nagybetűk írott alakját a nyomtatott nagybetűk alá!

А	А	Б	Б	В	В	Г	Г	Г	Г	Д	Д	Е	Е	Є	Є
Ж	Ж	З	З	І	І	Ї	Ї	Й	Й	К	К	Л	Л	М	М
Н	Н	О	О	П	П	Р	Р	С	С	Т	Т	У	У	Ф	Ф
Х	Х	Ц	Ц	Ч	Ч	Ш	Ш	Щ	Щ	Ю	Ю	Я	Я		

2. Írd le az ukrán ábécé nagybetűit sorrendben! Írott alakot használj!

3. Írd le családod tagjainak nevét!

1. Írd le saját nevedet!

--

2. Olvasd el az ukrán ábécé kisbetűit!

Írd le a kisbetűk írott alakját!

а	а	б	б	в	в	г	г	г	г	д	д	е	е	є	є
ж	ж	з	з	и	и	і	і	ї	ї	й	й	к	к	л	л
м	м	н	н	о	о	п	п	р	р	с	с	т	т	у	у
ф	ф	х	х	ц	ц	ч	ч	ш	ш	щ	щ	ю	ю	я	я

3. Írd le az ukrán ábécé kisbetűit sorrendben!

OLVASÁS

*I. Az ukrán ábécé első tizenhét betűiből álló szavakat gyakorold olvasásban!
Ismételd a szavakat a tanár után, jelöld a hangsúlyt,
írd le a szavakat magyarul A -tól – M –ig.*

Адам	Гава
алібі	газда
баба	дама
бабка	два
багаж	декада
база	дим
базіка	дід
байбак	діжка
байка	Еде
бак	Елек
бал	Елла
бджілка	Емма
Белла	Єва
біб	жезл
біда	желе
бійка	заклад
бік	заклик
бик	зал
вага	Зелма
ваза	зима
вежа	Їда
вивіз	Іліке
виделка	їда
виклик	їжа
вила	їжак
віз	кабала
вік	кава
Вікі	ківі
Вілі	лак
гад	лама
газ	мак
гак	мама
галка	мед
гілка	межа

*II. Ismételd a szavakat a tanár után, jelöld a hangsúlyt,
írd le a szavakat magyarul A-tól – Я-ig.*

антена	інтрига.....
автобус	індекс.....
апостол	Йожеф.....
аспірин.....	Йолана.....
атлас.....	каса.....
агроном.....	комфорт.....
аптека.....	кефір.....
балерина.....	лото.....
банк.....	лірика.....
бомба.....	леді.....
бокс.....	матрос.....
блузка.....	музика.....
бронза.....	негр.....
бензин.....	новела.....
бетон.....	овал.....
вагон.....	ода.....
веранда.....	опера.....
відро.....	папір.....
візит.....	плед.....
вілла.....	радіо.....
вітамін.....	ракета.....
гіпноз.....	сатира.....
гормон.....	сезон.....
гумор.....	танк.....
ганок.....	тенор.....
гараж.....	урна.....
гумка.....	фізика.....
джунглі.....	футбол.....
діалект.....	хаос.....
долар.....	хлор.....
експорт.....	Хуст.....
етика.....	цензура.....
сретик.....	чек.....
Європа.....	чех.....
жаргон.....	шофер.....
жетон.....	шуба.....
жир.....	щука.....
зебра.....	юрта.....
зона.....	яничар.....
Зіта.....	

Az ukrán ábécé

Olvasd el a keresztneveket!

Ада́м	Міга́й	А А (a) а а	І І (i) і і	Т Т (те) т т
Белла	На́ндор	Б Б (бе) б б	Ї Ї (ji) ї ї	У У (у) у у
Ві́кі	О́ніка	В в (ве) в в	Й Й (jot) й й	Ф Ф (еф) ф ф
Ге́ніка	Пал	Г Г (ге) г г	К К (ка) к к	Х Х (ха) х х
До́ні	Рена́та	Ґ Ґ (ге) ґ ґ	Л Л (ел) л л	Ц Ц (це) ц ц
Е́стер	Самáнта	Д Д (де) д д	М М (ем) м м	Ч Ч (че) ч ч
Єва	Та́ня	Е Е (е) е е	Н Н (ен) н н	Ш Ш (ша) ш ш
Жу́жа	Ульрі́к	Є Є (je) є є	О О (о) о о	Щ Щ (ща) щ щ
Зі́та	Фе́ренц	Ж Ж (же) ж ж	П П (пе) п п	Ь ь (м'який знак)
Бі́ло	Хри́стіна	З З (зе) з з	Р Р (ер) р р	Ю Ю (jy) ю ю
Іло́на	Чо́бо	И И (и) и и	С С (ес) с с	Я Я (ja) я я
Ї́вга	Ша́ріка			
Йо́жеф	Ю́ліка			
Кла́ра	Я́змін			
Ло́ці				

Я.....
Він.....
Вона́.....
Це.....

Írd le a szavakat ábécé sorrendben!

реце́пт, ідеа́л, шта́мпель, о́пера, абéтка, ка́ва, букéт, уша́нка

Olvasd össze a szavak második betűit!

<input style="width: 50px; height: 30px;" type="text"/>							
---	---	---	---	---	---	---	---

*Ки́їв – голо́вне мі́сто Укра́їни.
Я вивча́ю украї́нську мо́ву.*

КЛАС

Olvasd el a szavakat! Számold meg a tárgyakat!

1. Кни́га	9. Олівець	17. Кре́йда
2. Две́рі	10. Портфе́ль	18. Карті́на
3. Па́рта	11. Вчи́тель	19. Пена́л
4. Сті́л	12. Учени́ця	20. Стіле́ць
5. До́шка	13. У́чень	21. Касе́та
6. Ліні́йка	14. Вікно́	22. Плагі́вка
7. Гу́мка	15. Зо́шит	23. Гло́бус
8. Ру́чка	16. Гу́бка	24. Магнітофо́н

25. Кутóк
26. Стіна́

27. Парке́т
28. Кві́тка

29. Ша́фа
30. Радіа́тор

Хто це?

Що це?

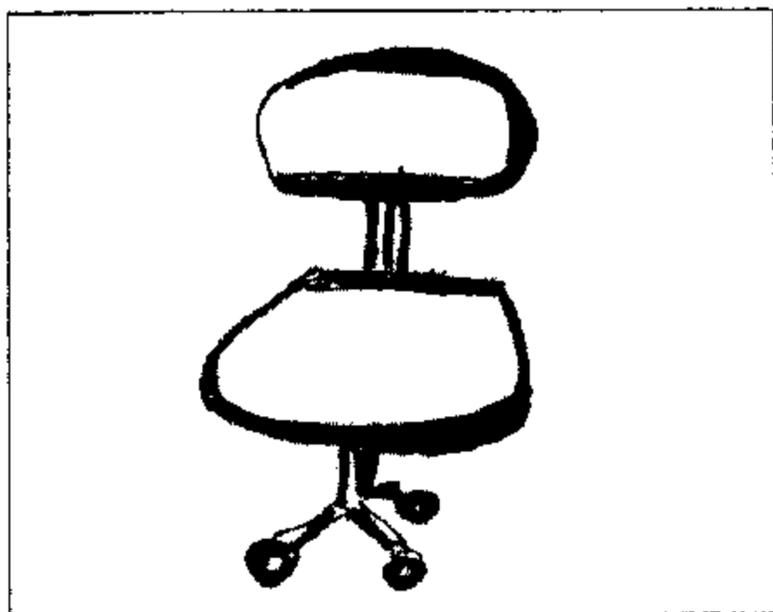
Це

Karikázd be a megfelelő választ!
Fordítsd ukránra!

MI EZ?

Ez egy

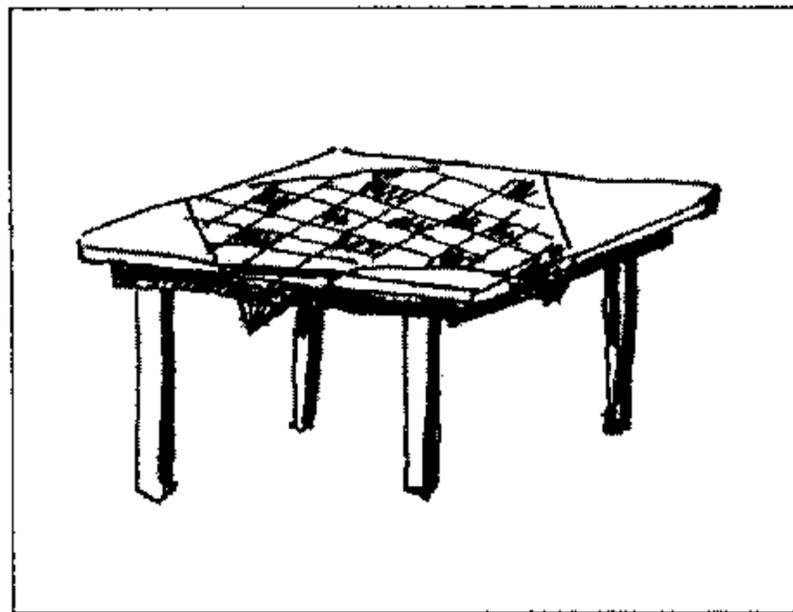
Стілець

ТАК

НІ

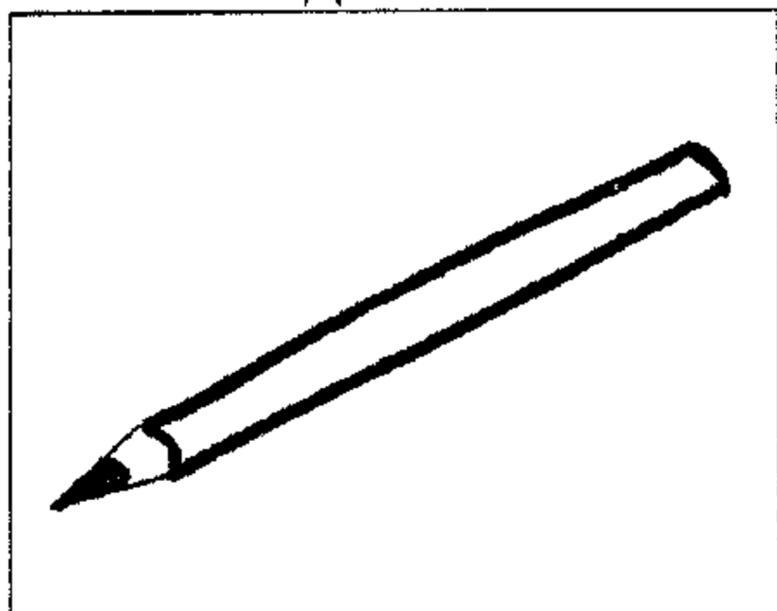
Стіл

ТАК

НІ

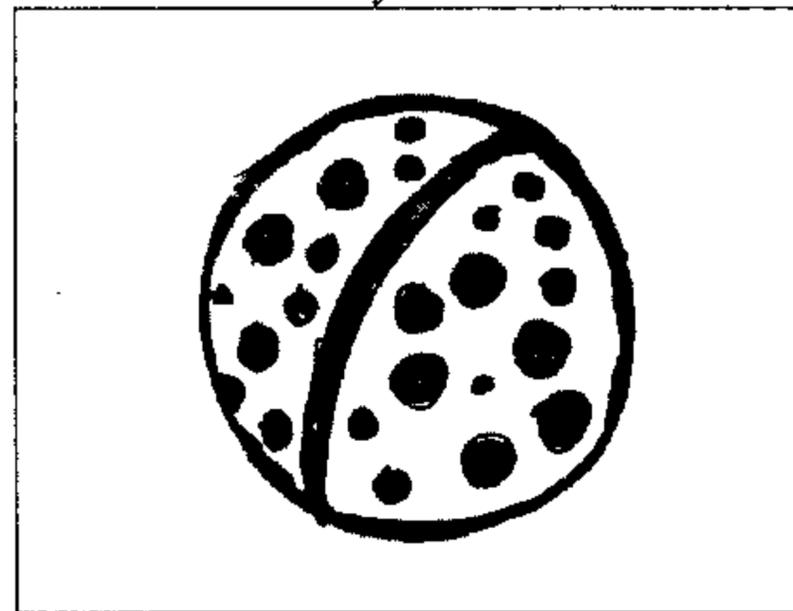
Дощка

ТАК

НІ

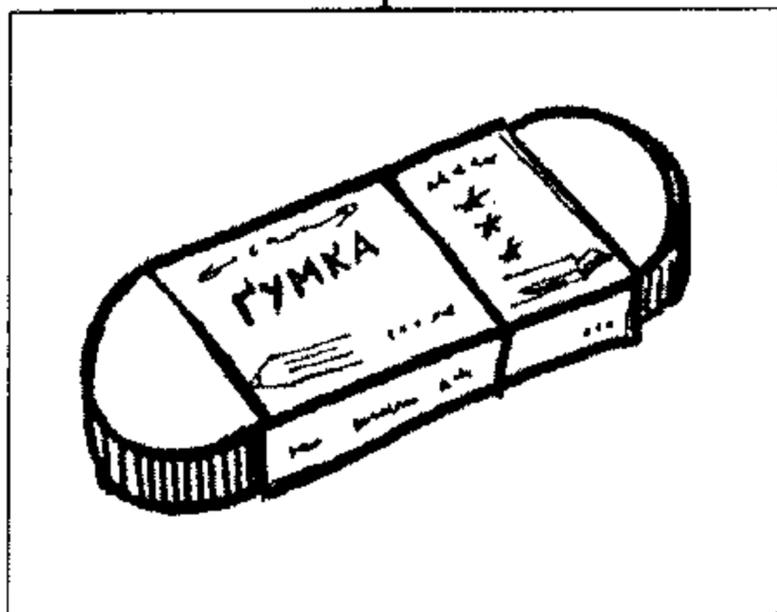
Ручка

ТАК

НІ

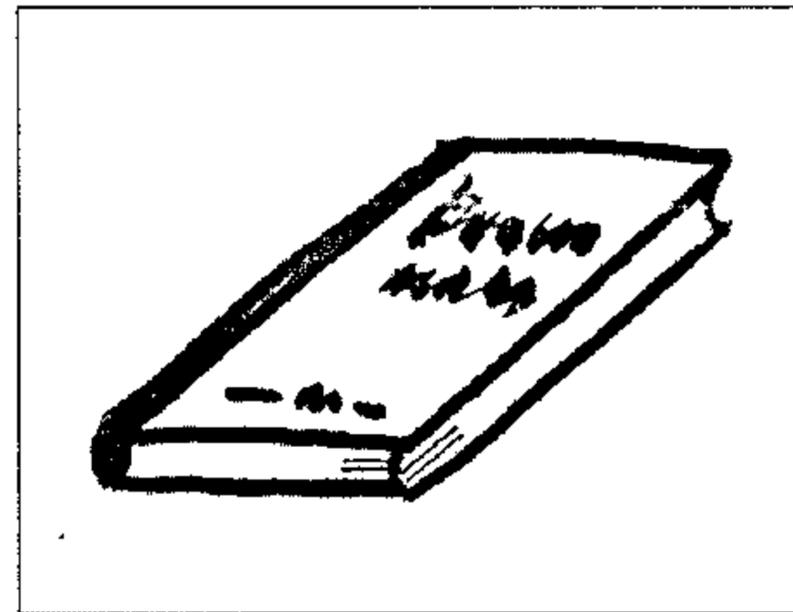
Парта

ТАК

НІ

Кни́га

ТАК

НІ

*Fordítsd le a szavakat!
Válaszolj ukránul!*

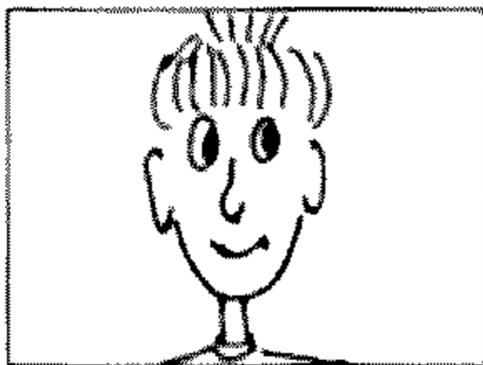
хлопчик –
тітка –
портфель –
пенал –

батько –
мама –
олівець –

дівчинка –
книга –
зошит –

ХТО ЦЕ?

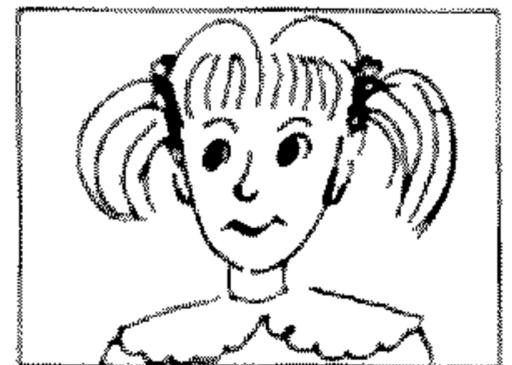
Це

хлопчик

батько

дівчинка

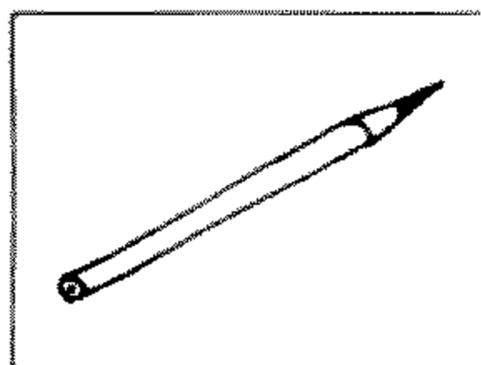
тітка

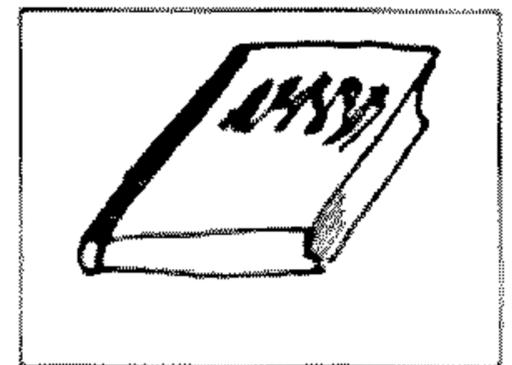
мама

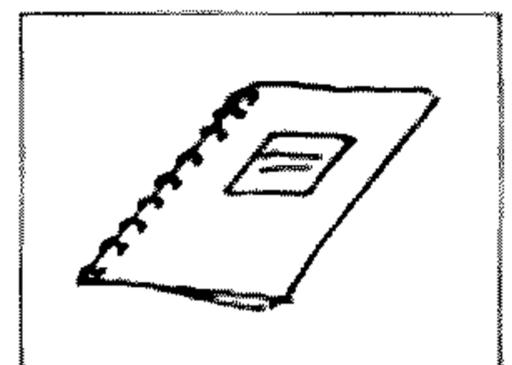
портфель

олівець

книга

зошит

.....
.....
.....
.....
.....

пенал

.....
.....
.....
.....
.....

Kösd össze a szavakat a megfelelő képekkel!!

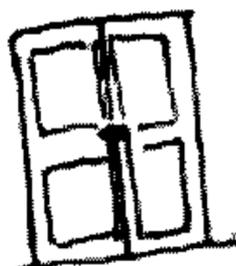
двері

стіл

пárta

стілець

коробка

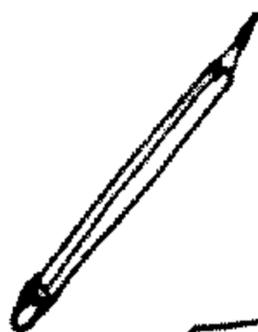

олівець

книга

вікно

пенал

гумка

комп'ютер

лінійка

Olvasd el a mondatokat!

Хто це? – Ki ez?

Це ма́ма.
Це ма́ма?
Так, це ма́ма.

Це Есте́р.
Це Есте́р?
Так, це Есте́р.

Це Анна.
Це Еді́т?
Ні, це не Еді́т. Це Анна.

Що це? – Mi ez?

Це ла́мпа.
Це ла́мпа?
Так, це ла́мпа.

Це па́рта.
Це па́рта?
Ні, це сті́л.

Це сті́л.
Це сті́л?
Так.

Хто то? – Ki az?

То ба́тько.
То ба́тько?
Так, то ба́тько.

То Ві́ктор.
То Чо́бо?
Ні, то не Чо́бо.
То Ві́ктор.

То дівчи́на.
То дівчи́на?
Так, то Ні́колет.

Що то? – Mi az?

Це кни́га.
То зо́шит?
Ні, то кни́га.

То клас.
То клас?
Так.

То ру́чка.
То ру́чка?
Ні, то не ру́чка, то оліве́ць.

Це ру́чка.
Це пенáл.
Це оліве́ць.
Це ліні́йка.
Це зо́шит.

То кни́га?
То клас?
То радіáтор?
То ла́мпа?
То ка́ва?

Це не па́рта.
То не сті́л.
Це не стіле́ць.
То не портфел́ь.
Це не радіáтор.

Írd le ukránul!

Ez egy toll. Az egy torony.
Ez egy autóbusz. Az egy gazda.
Ez egy rakéta. Az egy terem.
Ez egy blúz. Az egy tigris.
Ez egy váza. Az egy pléd.

Írd a szavak elé a megfelelő ukrán szavak sorszámát!

.... könyv

.... szék

.... pad

.... panda

.... számítógép

.... oroszlán

.... kréta

.... tigris

.... tolltartó

.... füzet

.... toll

.... ceruza

.... radír

.... asztal

.... tábla

1. зошит

2. комп'ютер

3. стілець

4. олівець

5. гумка

6. крейда

7. парта

8. стіл

9. лев

10. панда

11. дошка

12. пенал

13. книга

14. тигр

15. ручка

Alkoss kérdést és válaszolj rájuk!

Що це? Це книга.

3. _____

Що то? То стіл.

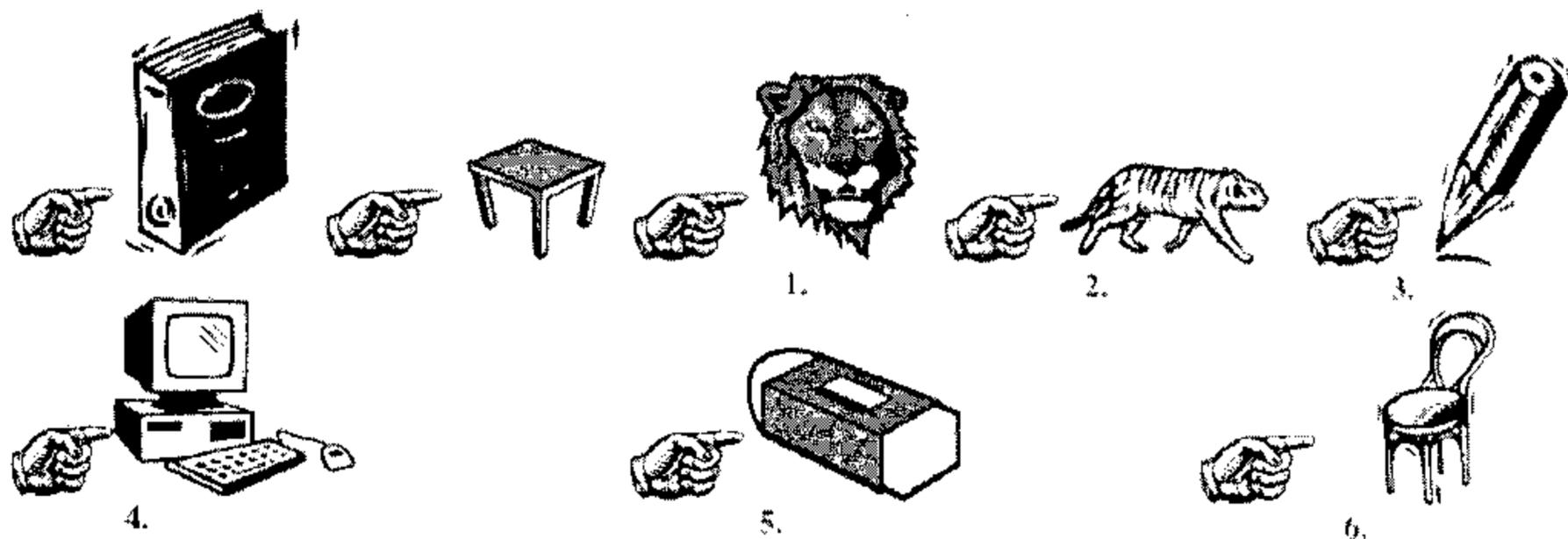
4. _____

1. _____

5. _____

2. _____

6. _____

(книга?) Це книга? Так це книга.

(парта?) Це парта? Нш це стіл.

1. (лев?) _____

2. (тигр?) _____

3. (гумка?) _____

4. (комп'ютер?) _____

5. (гумка?) _____

6. (стіл?) _____

Fordítsd magyarra a következő szavakat!

<i>Лев</i>	–	<i>Крейда</i>	–
<i>Стіл</i>	–	<i>Стілець</i>	–
<i>Книга</i>	–	<i>Олівець</i>	–
<i>Тигр</i>	–	<i>Парта</i>	–
<i>Дівка</i>	–	<i>Гумка</i>	–
<i>Ручка</i>	–	<i>Линілка</i>	–
<i>Пенал</i>	–	<i>Комп'ютер</i>	–

Alkoss mondatokat!

ЩО ЦЕ?

ХТО ЦЕ?

1. <i>Це збіжит</i>	1. <i>Це мама.</i>
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
6.	6.
7.	7.

Rótold a hiányzó betűket!

Зош...т, г...мка, л...в, ст...л, кн...га, т...гр, д...шка, р...чка, п...нал,
 кр...йда, к...мп'ютер, ст...лець, олів...ць, п...рта, д...вчина,
 хл...пчик, т...тка, б...тько, м...ма, п...ртфель, л...мпа, лін...йка,
 рад...атор, ант...на, бал...рина, муз...ка, ф...тбол, шоф...р, пап...р.

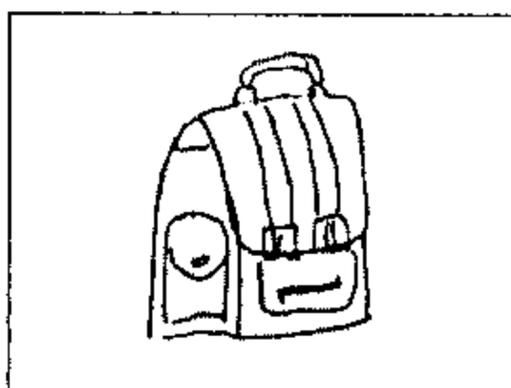
Írd le a tárgyak nevét helyesen!

Alkoss velük mondatokat!

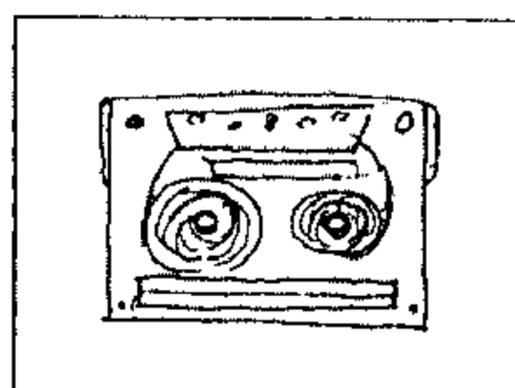
Що це?

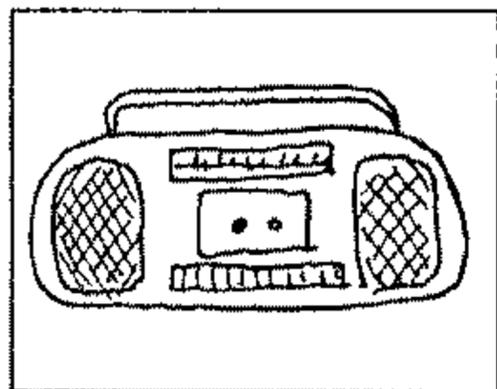
глобус

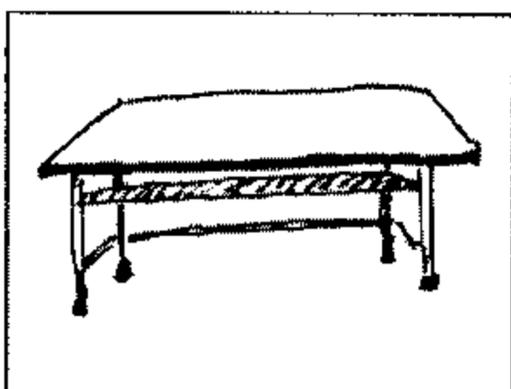
рюкзак

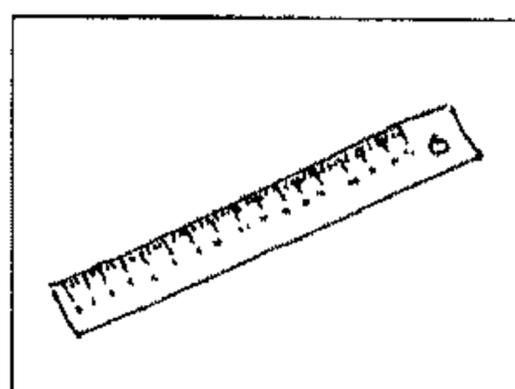
кассета

радиоприемник

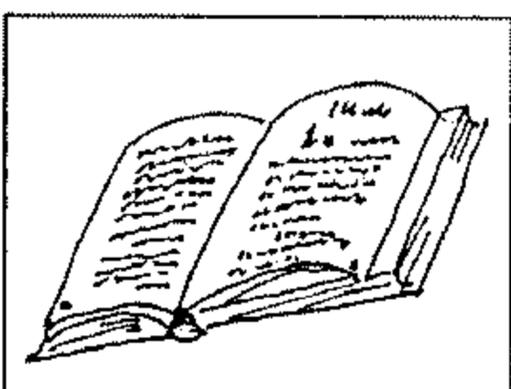
стол

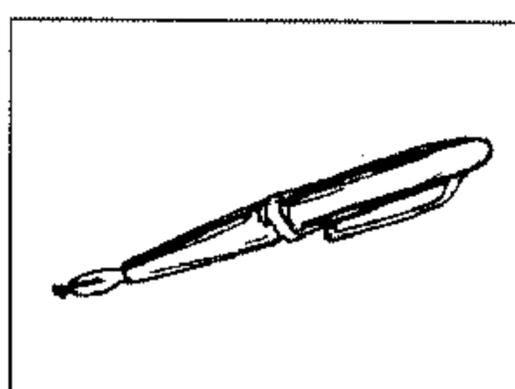
линейка

стул

тетрадь

ручка

Це глобус.

Pótold a hiányzó betűket!

Вставте пропущені букви.

маг...і...оф...н
м...тр...
не...н
...і...ус
...уз...й
... ..тр
м...д...
уче...н...
н...ль
...арк...тн...
макс...м... ..
мікр...с...оп
м...м...
ма...
г...бк...
...аці...
наф... ..
нов...л...
м...н...я
м...н...мум
...чи...ель
в...кн...

н...рм...
...отор
...енал
му...ик...
н...ме...
м...н...стр
м...ха...ік...
кр...йд...
...ова...ор
муз...ка...т
м...д...л...
ма... ..а
нац...он...л...с...
...альв...
д...шк...
но...арі...с
м...нар...т
м...тр...с
к...рт...на
гля...б...с
пор... ..ель
зо...и...

Alkoss mondatokat!

За зразком першого речення напишіть усі наступні.

1. Це магнітофон.

2.....

4.....

6.....

8.....

10.....

12.....

14.....

3.....

5.....

7.....

9.....

11.....

13.....

15.....

Szókereső

Keressétek ki a táblázatból az alábbi szavakat!

X	P	A	Ц	Е	Н	З	У	Р	А	Т	А	Ш	Е
А	К	С	Е	Р	Ф	І	Л	Ь	Т	Р	С	О	П
М	А	Л	Н	К	О	Х	Ь	Ж	А	Г	К	Ф	О
Е	П	Л	Т	Ю	Л	Ь	Т	И	А	Е	Е	Е	С
Л	У	О	Р	Р	Ь	А	И	Р	С	Н	Т	Р	І
Е	С	Н	И	Т	К	К	М	І	Н	І	М	У	М
О	Т	О	Ф	А	Л	И	А	К	І	Л	Б	У	П
Н	А	Т	У	Х	О	Р	Т	И	Г	Р	Л	Р	О
У	М	Е	Г	Г	Р	І	У	С	О	Л	О	Н	Р
Р	І	Б	А	Т	Е	Л	М	О	І	С	К	А	Т

хамелеон	фóто	омлét	átлас	центрифúга
цар	публіка	табір	íго	урна
цензúра	тигр	капúста	аскét	негр
аташé	хор	іорта	блок	ультимátум
фíльтр	éму	фольклóр	éпос	
тюль	сóло	лірика	íмпорт	
мінімум	таксі	жир	шофёр	

Írd le ötször az alábbi szavakat!

Кніга, зóшит, олівéць, рúчка, гúмка, лінійка, пенáл, портфéль, комп'ютер, щодéнник.

Összekevertük a betűket! Mely szavak ezek?

Ікнов цъелсіт рфпотлье боакрок агмук

Írj hasonló feladatot!

A FŐNÉV

A főneveket az ukránban (a magyarhoz hasonlóan) *tulajdonnevekre és köznevekre* osztjuk.

Tulajdonnevek:

Петро – Péter
Європа – Európa
Україна – Ukrajna
Хуст – Huszt
Мікст – Mikszáth

Köznevek:

хлопець – fiú
дівчина – lány
кінь – ló
міст – város
озеро – tó

Az ukrán főneveket két nagy csoportra oszthatjuk aszerint, hogy *élőlényeket* vagy *életteleneket* jelentenek. Ez itt nyelvtani (és nem biológiai) fogalom.

Élőlények:

emberek, állatok, valamint
élőnek képzelt egyes lények.

Élettelenek:

minden más (pl. növények,
elvont fogalmak, gyűjtőnevek)

хто? { чоловік, жінка, брат
учень, слон, амéба
вірус, пес, лялька

що? { стіл кімната
сэрце космос
пісок доброта

Az ukránban minden főnév a három nem valamelyikéhez tartozik: vannak *hímnemű*, *nőnemű* és *semleges nemű* főnevek.

A személyt és állatot jelentő szavak nemét általában a természetes nem határozza meg.

Hímneműek

A férfit, fiút és hímnemű
állatot jelentő szavak:
батько, дід, хлопець,
учитель, Ігор, кіт, пес.

Nőneműek:

A nőt, leányt és nőnemű
állatot jelentő szavak:
сестра, мати, бабуся,
Ольга, кішка, пташка.

Előfordul, hogy ugyanazon végződésű főnevek más-más jelentéssel a nőnem és a hímnem kategóriájába egyaránt beletartoznak.

Például:

голова – fej (testrész, nőnemű)
голова (зборів) – elnök (a gyűlésen, hímnemű és nőnemű)
суддя – bíró (férfi), bírónő (nő)

Néhány főnév hímnemű és nőnemű is lehet aszerint, hogy férfit vagy nőt jelöl meg.

Például:

листоноша – postás, levélhordó

сирота – árva

заїка – dadogó

каліка – nyomorék

лівша – balkezes

Egyébként a főnevek nemét elsősorban a végződésükről ismerhetjük meg (nyelvtani nem).

A hímnemű főnevek rendszerint kemény, lágy mássalhangzóra, s-hangra (ж, ш, ч, щ) vagy й-re végződnek.

Például:

будінок	–	ház
порядок	–	rend
гість	–	vendég
ніж	–	kés
чай	–	tea

Ezekhez a főnevekhez járulhat a **мій** névmás: мій будінок.

A nőnemű főnevek alanyesetben –а, –я végződésűek, ritkán *o(zéró) flexio*, azaz kemény és lágy mássalhangzó van a szó végén (ezekhez járulhat a **моя** névmás).

Például:

водá	–	víz
голова	–	fej
яблуня	–	almafa
стаття	–	cikk
ніч	–	éjszaka
сінь	–	só
роль	–	szerep
пóдорож	–	utazás

A semleges nemű főnevek végén –о, –е, –я és –а áll.

Például:

селó	–	falu	знання	–	tudás
срібло	–	ezüst	життя	–	élet
болото	–	sár	теля	–	borjú
мóре	–	tenger	лоша	–	csikó

A semleges nemű főnevekhez társulhat a **моє** (*enyém*) névmás.

Az ukránban – ugyanúgy, mint a magyarban – megkülönböztetjük *a főnevek egyes és többes számát.*

Például:

брат	–	браті	мáти	–	матері	теля	–	телята
сестра	–	сестри	ніч	–	ночі	лілія	–	лілії
бáтько	–	батькі	вікно	–	вікна	бабуся	–	бабусі
кіт	–	коті	мóре	–	моря	тінь	–	тіні
стілець	–	стільці	ім'я	–	іменá	герóй	–	герóї

Csak egyes számban használatosak:

a) a tulajdonnevet jelölő főnevek:

Київ
Дунáй
Му́нкачі

b) az elvont fogalmakat megnevező főnevek:

бадьóрість
спéка
мóлодість
щáстя

c) az anyagnevek:

мідь
зóлото
мóлокó
мáсло

d) a gyűjtőnevek többsége:

мóлодь
біднотá
рідня

Csak többes számban használatosak:

a) a kettő vagy kettőnél több részből álló tárgyak megnevezései:

віла
двэрі
ворóта
окуляри

b) egyes igei eredetű főnevek

весéлощі
радощі

c) több gyűjtőnévi értelmű főnév:

кучері
недоїдки

d) olyan fogalmak, mint

жнивá
збóри

e) egyes földrajzi nevek

Карпáти
Альпи

Írd a főneveket többes számba!

Запиши подані слова у множині.

Множина іменників

(Hn)		(Nn)		(Sn)	
Автóбус	– автóбуси	Антéна	– антéни	Селó	– сéла
альбóм		аптéка		місто	
базáр		бóмба		відрó	
ідеáл		блúзка		сýто	
кокóс		вáза		ярмó	
матрóс		гúмка		перó	
обíд		дрáма		вікнó	
телeфóн		лáмпа		дéрево	
турист		шкóла		вúхо	
фíльм		угóрка		слóво	
хрéст		українка		пальтó	
шофéр		яхта		óзеро	
				лúжко	
олівéць	– олівці́	акадéмія	– акадéмії	стегнó	
хлопéць		лíлія		стеблó	
угóрець		ідéя		тúло	
гаманéць		грáція		дúло	
горобéць		ситуáція		винó	
урядóвець		фантáзія		веслó	
гребінéць		варіáція		гáсло	
українець		ака́ція		дуплó	
гара́ж	– гаражі́	черепи́ця	– черепиці́	ядрó	
клю́ч		черéшня		мóре	– моря́
пúтч		учени́ця		пóле	
чáрдаш		ля́ля		лицé	
музе́й	– музеї́	форéль	– форéлі	сóнце	
водій		акварéль		яйцé	
трофе́й		медáль		сéрце	

санато́рій		цитаде́ль			
		дуе́ль		облі́ччя	– облі́ччя
нуль	– нулі́			завда́ння	–
цірку́ль		афі́ша	– афі́ші	малюва́ння	–
сти́ль		гру́ша		змага́ння	–
фестива́ль		пло́ща			
		кру́ча			
ца́р	– ца́рі	те́ща			
ліка́р		ха́ща			
сліо́сар		да́ча			
		помара́нча			

Самостійна робота

Fordítsd magyarra a szavakat! Írd le a szavakat többes számban!

Переклади на угорську мову і постав слова у формі множини.

fog	зуб	– зуби	pagymata	бабуся	– бабусі
	автобус			черешня	–
	велосипед			учениця	–
	долар			вафля	–
	голуб			яблуна	–
	екзамен			няня	–
	журнал			дядя	–
	білет			кухня	–
	баран			кишеня	–
	ваза	– вази		дрібниця	–
	балерина			олівець	– олівці
	кімната			угорець	–
	айстра			гаманець	–
	шафа			горобець	–
	фарба			хлопець	–
	опера			урядовець	–
	клітка			гребінець	–
	ікона			стілець	–
	драма			циркуль	– циркулі
	комедія	– комедії		фестиваль	–
	армія			тюлень	–
	бегонія			дідусь	–
	акація			учитель	–
	трагедія			рояль	–
	серія			дерево	– дерева
	мрія			відро	–
	елегія			вухо	–
	алес			слово	–
	фея			пальто	–
	афіша	– афіші		озеро	–
	груша			ліжко	–
	чардаш			сідло	–
	дош			перо	–
	ключ			вікно	–
	площа			коліно	–
	куш			село	–
	помаранча			місто	–

A főnevek többes száma

Балері́на – Балері́ни

Ва́за –

Гу́мка –

Жи́рафа –

Зе́бра –

Ла́мпа –

Ма́ска –

О́да –

По́шта –

У́рна –

Фе́рма –

Хризанте́ма –

Щу́ка –

Яхта –

Авто́бус – Авто́буси

Бегемот –

Гол –

До́лар –

Его́ист –

Жетон –

Ланцо́г –

Матро́с –

Не́гр –

Піло́т –

Султан –

Чек –

Шофе́р –

Відрó – Відра

Ярмо –

Сіто –

Вікно –

Перó –

Кни́га –

Па́рта –

До́шка –

Ліні́йка –

Ру́чка –

Гу́бка –

Стіна́ –

Карті́на –

Касе́та –

Платі́вка –

Ша́фа –

Учени́ця –

Кві́тка –

Зо́шит –

Пена́л –

Гло́бус –

Магнітофо́н –

Ради́атор –

Сті́л –

Оліве́ць –

Стіле́ць –

Вчи́тель –

Уче́нь –

A főnevek többes száma

Армія – Армії
Академія –
Бегонія –
Бактерія –
Династія –
Лілія –
Премія –

Медаль – Медалі
Цитадель –

Черешня – Черешні
Ученьця –
Бабуся –
Няня –
Кухня –

Гараж – Гаражі
Ключ –
Чардаш –

Жокей – Жокєї
Трофей –
Ювілей –
Санаторій –

Портфель – Портфелі
Нуль –

Хлопець – Хлопці
Танець –
Стілець –
Палець –

Інтерв'ю
Депó
Лотó
Журі
Аташе
Вéто
Ёму
Метрó
Радіо
Фóто
Таксі
Лéді
Дéнді
Пóні
Сóло
Пюре
Їго

Огірок – Огірки
Куток –
Танок –
Малюнок –

Учень – Учні
Вéлетень –
Тéлепень –

Ведмідь – Ведмеді
Лебідь –

Лікоть – Лікті
Ніготь –
Кіхоть –

Írd le a szavakat többes számban! Jelöld a hangsúlyt!

Виконайте завдання. Поставте наголоси.

Стіл – столи́

Віл –

Віз –

Рік –

Піп –

Кіт –

Ніс –

Вхід –

Ніч – но́чі

Ніж –

Ведмідь – ведме́ді

Лебідь –

Оре́л – орли́

Осел –

Дятел –

У́чень – учні́

Піве́нь –

Дуре́нь –

Велете́нь –

Березе́нь –

Телепе́нь –

Буди́нок – буди́нки

Замок –

Квиток –

Малюнок –

Танок –

Немовля́ – немовля́та

Маля –

Хлоп'я́ –

Дівча –

Лоша́ – лоша́та

Теля –

Кошеня –

Курча –

Щеня –

Порося –

Ягня –

Каченя –

Гусеня –

Зайча –

Лице́ – ли́ця

Серце –

Море –

Csak többes számban használatosak!

Две́рі

Воро́та

Но́жиці

Гра́блі

Окуляри

Гро́ші

Карпа́ти

Джу́нгли

OLVASÁS

Az ukránban sok nemzetközi szó van. Láthatod, milyen sok szót ismersz már!

1. *Ismételd a főneveket a tanár után, jelöld a hangsúlyt!*

2. *Másold le a szavakat nemek szerint!*

3. *Másold le a szavakat többes számban!*

А а Автобус, автомеханік, автострада, агроном, адміністратор, академія
альбом, альфа, амеба, анкета, антена, антипатія, апостол, апостроф,
аптека, арія, арфа, ас, аскет, аспірин, астма, аташе, атлас, атлетика,
аукціон.

Б б Базар, бак, бактерія, бал, балада, балерина, балкон, бандит, банк,
банкет, бар, баран, бегемот, бегонія, бензин, бетон, біологія, блузка,
бокс, бомба, бригада, брикет, бронза, брошка, буфет, бюрократ.

В в Вагон, ваза, варвар, варіант, варіація, ведмідь, вентилятор, веранда,
вето, видра, відро, візит, вілла, вітамін.

Г г Галушка, гандбол, гелікоптер, гербера, гімнастика, гіпноз, гітара,
гол, граматика, графіка, гримаса, гуманізм, гумор, гуморист, гусар.

Г г Газда, ганок, Гетеборг, граніт, гуляш.

Д д Дама, дантист, декан, декларація, депо, десерт, дефект, джунглі,
діалект, діалог, диван, динаміт, династія, диплом, дискусія, доктор,
документ, долар, драма, дуєт, Дунай.

Е е Егоїст, експорт, експрес, екстра, елегія, електроенергія, еліпс, ему,
енциклопедія, епіграма, епізод, епос, еротика, естетика, естрада,
етикет, етюд.

Є є Єва, євангеліс, Європа, Єгипет, єзуїт, єретик.

Ж ж Жаргон, жетон, жир, жирафа, жокей, жонглер, журі.

- З з** Загонь, Закарпаття, зебра, зона, зоологія, зоопарк.
- І і** Іго, ідеал, ідіот, Ізраїль, ікона, ікс, ілюзія, імпорт, індекс, інтерв'ю, інтрига, інформація, ірис, іронія, Італія.
- Й й** Йод, Йолана, Йорданія, Йосип, йота.
- К к** Кава, канапа, капітан, капуста, картон, каса, каталог, катастрофа, каша, кенгуру, кераміка, кефір, ключ, кокос, колектив, комедія, комп'ютер, комфорт, корупція, коса, креп, кришталь, культура, купол.
- Л л** Лампа, ланцюг, легенда, леді, ліберал, лібрето, Лівія, лікер, лілія, лірика, літр, лопата, лото, люцерна.
- М м** Магнітофон, мак, максимум, мальва, мама, манія, маска, матрос, медаль, метро, механіка, мікроскоп, мінарет, мінімум, міністр, мінус, мода, мотор, музей, музика, музикант, муштра.
- Н н** Наркотик, нафта, націоналіст, нація, негр, неон, новела, номер, нуль.
- О о** Оазис, обід, обсерваторія, овал, огірок, ода, октава, олеандр, олія, олтар, омлет, опера, оптиміст, орган, отаман, оцет.
- П п** Панцир, папір, парк, параграф, паркет, пацієнт, педагог, перон, пілот, плед, плюс, політика, поліція, поні, пошта, премія, прес, проба, пролетар, психіатр, публіка, пудра, пульс, путч, пуф, пюре.
- Р р** Раб, радіо, рак, ракета, рама, реакція, реаліст, регіон, реклама, референдум, рефлекс, рефлектор, рецепт, романтик, ромб, рубрика.
- Т т** Табір, таксі, танець, танк, татарин, телефон, тема, тенор, техніка, тигр, тонна, торт, трансформатор, тролейбус, трон, трофей, туалет, турист, тюль.
- У у** Ультиматум, універсал, університет, унікум, унісон, уран, урна.

- Ф ф** Фаворит, фазан, факел, факір, факт, фантазія, ферма, фізика, фільм, фільтр, флакон, фольклор, фото, фраза, фреска, фронт, функція, футбол.
- Х х** Хамелеон, хаос, характер, хімія, хлор, хобі, хокей, хол, хор, Хорватія, хрест, хризантема, хроніка, хуліган, Хуст.
- Ц ц** Цар, цемент, цензура, центрифуга, цех, цигарка, циклон, циліндр, цинік, цирк, цистерна, цитадель, цитра, цитрина, цукерка, цукор.
- Ч ч** Чардаш, чек, черепиця, чех, черешня, човен, чудо.
- Ш ш** Шаблон, шакал, шампанське, шанс, шапка, шериф, шеф, шина, шифр, шкала, шовінізм, шоколад, шорти, Шотландія, шофер, шуба.
- Щ щ** Щука
- Ю ю** Ювілей, Югославія, юнкер, юрта.
- Я я** Ява, якут, яничар, Японія, ярмо, ясла, яхта.

Végezd el a feladatot!

Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
Автобус	Автострада	Відрó

A főnevek ragozása

Az ukrán főnévragozásnak a következő hét esete van:

1. alanyeset:	хто? – ki?	що? – mi?
2. birtokos eset:	кого? – kinek a?	чого? – minek a?
3. részeshatározó eset:	кому? – kinek?	чому? – minek?
4. tárgyeset:	кого? – kit?	що? – mit?
5. eszközhatározó eset:	з ким? – kivel?	з чим? – mivel?
6. előjárós eset:	на кому? – kin?	на чому? – min?
7. megszólító eset:	kérdése nincs	

Helyhatározó eset Előjárós eset

Ez az eset öt különféle helyhatározót kifejező előjárókkal használatos. Előjáró nélkül nem használják.

Az öt előjárós szó:

1. в/у	-ban, -ben	у пеналі, у школі
2. на	-n, -on, -en, -ön	на парті, на вікні
3. при	-nál, -nél	при школі, при дорозі
4. по	-on, -en, -ön	по вулиці
5. о/об	-га, -ге, -он, -ен	о п'ятій годині, об одинадцятій годині

Más esetek előjárószóval				
Ukrán	Magyar		Eset	Példa
	rag	névutó		
біля	–	mellett	birtokos	біля школи
коло	–	mellett	birtokos	коло школи
над	–	felett	eszközhatározó	над школою
перед	–	előtt	eszközhatározó	перед школою
під	–	alatt	eszközhatározó	під школою
через	-n, -on, -en, -ön	keresztül, által	tárgy	через школу

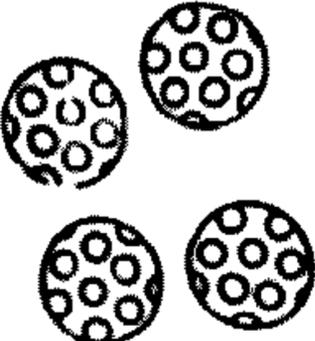
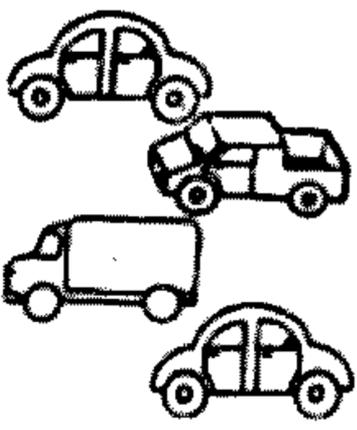
ЗВЕРТАННЯ

Па́не!	Ма́мо! Ма́мочко!
Па́ні!	Ба́тьку! Та́ту!
Па́нно!	Ді́ду! Ді́дусю!
Па́но́ве!	Ті́тко! Ті́тонько!
Па́ні й па́но́ве!	Дя́дку! Дя́дечку!
Коле́го!	Бра́те! Бра́тику!
Коле́ги!	Се́стро! Сестри́чко!
Дорогі́й дру́же!	Сі́не! Сі́нку!
Дорогі́ друзі́!	До́ню! До́нечко!
Мада́м (Па́ні)!	Па́ні вчи́телько!
Ша́новний па́не!	Па́не вчи́телю!
Профе́соре!	Па́ні ле́ктор!
Лі́карю!	Па́не дире́кторе!
Я́ноше!	Па́не лі́карю!
Андрі́ю!	Ма́ріє Пе́трівно!
Миха́йле!	Васі́лю Іва́новичу!
Зі́то!	Степа́не Степа́новичу!
Еді́т!	Па́не Миха́йле!
О́лю!	Па́ні Я́росла́во!
Ма́ріє!	Па́нно Тетя́ю!
Ді́вчино!	Па́не Ко́вач!
Ді́вчинко!	Па́ні Ко́вач!
Хло́пче!	Па́нно Ко́вач!
Хло́пчику!	По́дружжя Ко́вачів!
Юна́че!	Хвилі́нку! Мо́жна Вас на хвилі́нку!
Дру́же!	Ви́бачте, що турбу́ю вас.
По́друго!	Ви́бачте , будь ла́ска, але́ ...
Су́сідко!	Послу́хайте!
Су́сіде!	

Az ukránban megszólító eset formájuk rendszerint az élőlényeknek, ritkábban az élettelen dolgokat megnevező főneveknek van.

Alanyeset

Tárgyeset

<p>ЛЯЛЬКА ЛЯЛЬКУ</p>	<p>1</p> <p>ЛЯЛЬКА</p>	<p>2</p> 	<p>(1) Одну ляльку (3) Три ляльки</p> <p>– Це ведмедики? – Так це ведмедика.</p>
<p>М'ЯЧ М'ЯЧ</p>	<p>3</p> <p>М'ЯЧ</p>	<p>4</p> 	<p>(1) (4)</p> <p>– Це м'ячі? – Так, це м'ячі.</p>
<p>ВЕДМЕДИК ВЕДМЕДИКА</p>	<p>5</p> <p>ВЕДМЕДИК</p>	<p>4</p> 	<p>(1) (2)</p> <p>– Це ведмедики? – Так, це ведмедики.</p>
<p>МАШІНА МАШІНУ</p>	<p>7</p> <p>МАШІНА</p>	<p>8</p> 	<p>(1) (4)</p> <p>– Це машини? – Так, це машини.</p>

– Що ти бачиш на малюнку № ... (НОМЕР)?

– На малюнку номер ... я бачу

A főnevek ragozása

Alanyeset ki? mi?	Tárgyeset kit? mit?	Elöljárós eset kin? min?
Лáмпа	– Лáмпу	– На лáмпі
Сúкня	– Сúкню	– На сúкні
Лілія	–	–
Шійя	–	–
Кві́тка	– Кві́тку	– На кві́тці
Лінійка	–	–
Малюнок	– Малюнок	– На малюнку
Рахунок	–	–
Будінок	–	–
Афіша	– Афішу	– На афіші
Груша	–	–
Пло́ща	–	–
Рояль	– Рояль	– На роялі
Портфелъ	–	–
Фестивáль	–	–
Екзáмени	– Екзáмени	– На екзáменах
Пáрти	–	–
Велосипéди	–	–
Гóлуби	–	–
Шáфи	–	–
Ака́ції	– Ака́ції	– На ака́ціях
Алеї	–	–
А́рмії	–	–
Сéрії	–	–
Озéра	– Озéра	– На озéрах
Дерéва	–	–
Людi	– Людéй	– На людях
Діти	–	–
Хлóпці	– хлóпців	– На хлóпцях
Учні	–	–

A főnevek ragozása

<u>Alanyeset</u> <u>ki? mi?</u>	<u>Tárgyeset</u> <u>kit? mit?</u>	<u>Elöljárós eset</u> <u>kin? min?</u>
Пáрта	– пáрту	– на пáрти
Стíна
Картíна
Касéта
Шáфа
Яхта
Дóшка	– дóшку	– на дóщци
Платíвка
Рúчка
Черéшня	– черéшню	– на черéшнi
Цитадéль	– цитадéль	– на цитадéлi

Автóбус	– автóбус	– на автóбусi
Зóшит
Глóбус
Радíатор

Стíл	– стíл	– на столí
Стíлецъ	– стíлецъ	– на стíльци
Кнiга	– кнiгу	– на кнiзи
Ногá
Вiкнó	– вiкнó	– на вiкнi
Сiто
Мóре
Сóнце
Облiччя
Альбóм	– альбóми	– на альбóмах
Машíни
Пáрти
Монiтóри

A SZÁMNÉV

A tőszámnevek

kérdőszavuk:

– скільки?

0 нуль	21 двадцять один	600 шістсот
1 одін, одна, одно	22 двадцять два	700 сімсот
2 два, дві, два	23 двадцять три	800 вісімсот
3 три	24 двадцять чотири	900 дев'ятсот
4 чотири	25 двадцять п'ять	1 000 тисяча
5 п'ять	26 двадцять шість	2 000 дві тисячі
6 шість	27 двадцять сім	3 000 три тисячі
7 сім	28 двадцять вісім	4 000 чотири тисячі
8 вісім	29 двадцять дев'ять	5 000 п'ять тисяч
9 дев'ять	30 тридцять	6 000 шість тисяч
10 десять	40 сорок	10 000 десять тисяч
11 одинадцять	50 п'ятдесят	100 000 сто тисяч
12 дванадцять	60 шістдесят	1 000 000 одін мільйон
13 тринадцять	70 сімдесят	2 000 000 два мільйони
14 чотирнадцять	80 вісімдесят	3 000 000 три мільйони
15 п'ятнадцять	90 дев'яносто	4 000 000 чотири мільйони
16 шістнадцять	100 сто	5 000 000 п'ять мільйонів
17 сімнадцять	200 двісті	6 000 000 шість мільйонів
18 вісімнадцять	300 триста	
19 дев'ятнадцять	400 чотириста	
20 двадцять	500 п'ятсот	1 000 000 000 одін мільярд

A többi tőszámnevet összetétel útján képezzük. A sorrend: ezresek – százaskok – tizedesek – egyesek – stb.

Az összetett számnevek minden tagját külön írjuk:

32 тридцять два 448 чотирриста сорок вісім

23 631 двадцять три тисячі шістсот тридцять один

A tőszámneveknek általában nincs nemük és számuk.

Neme a következőknek van:

один, одна одне,

два, дві, два.

Főnévi tulajdonságokkal rendelkezik (neme és száma is van):

тысяча, мільйон, мільярд.

Kösd össze!

Тринадцять

Один				9		П'ять
	5	Вісім				1
Сім			8	13		
	2		Два			6
Одинадцять	10	Чотири			Дев'ять	
	Три		3	11	Чотирнадцять	14
4		15		П'ятнадцять		
	Десять				Шість	7
		12				Дванадцять

Írd le betűkkel!

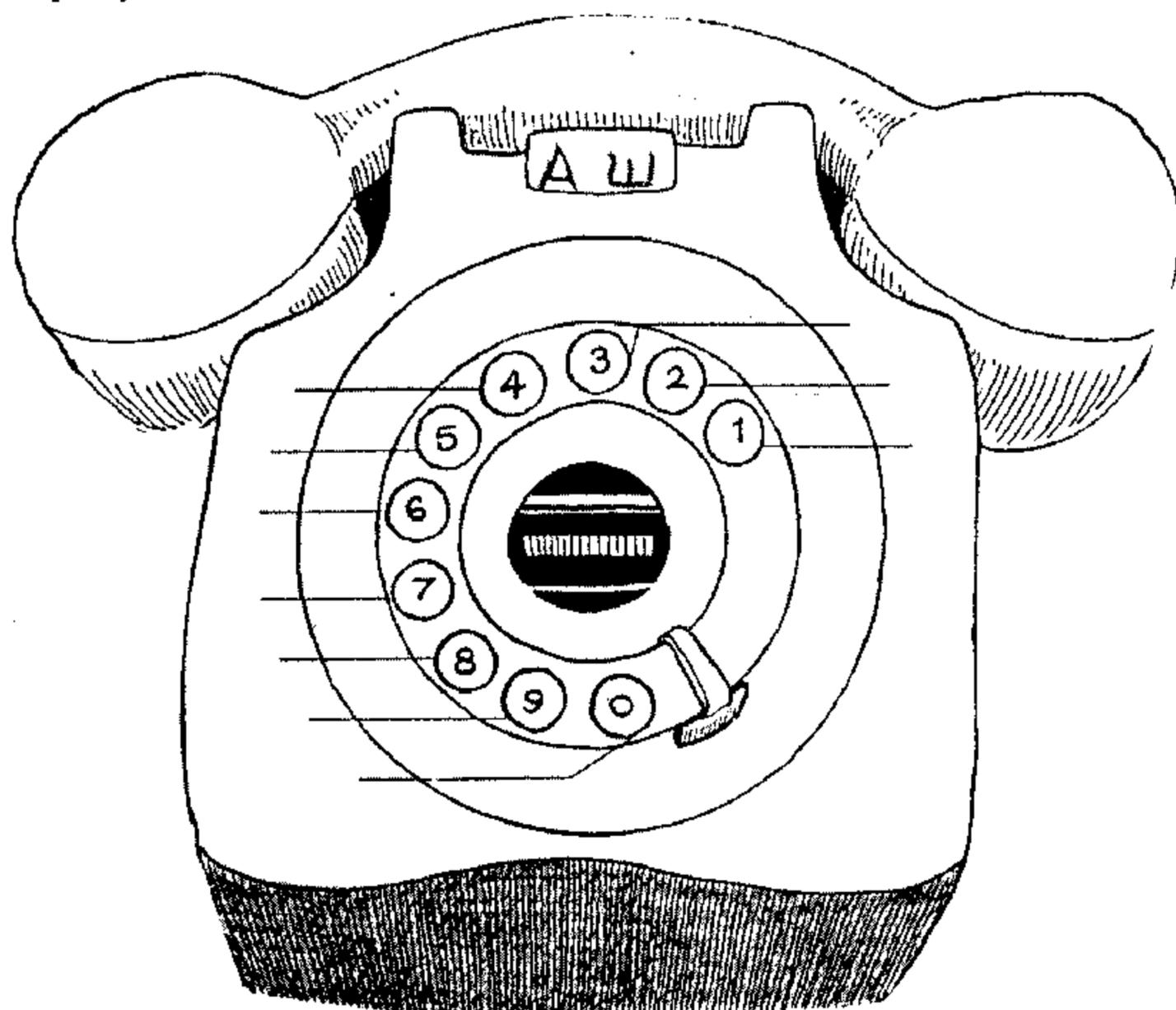
5 + 3 =	8	П'ять і три – це вісім.
2 + 1 =	3
4 + 3 =	7
6 + 2 =	8
7 + 2 =	9
1 + 9 =	10
9 + 6 =	15
8 + 6 =	14
7 + 3 =	10
5 + 3 =	8
10 + 7 =	17
6 + 1 =	7

Запам'ятай!

Jegyezd meg!

- Зателефонуй мені!

- Я зателефоную тобі (вам) (йому) (їй) (їм)

Мій нóмер телефóну:, а твій?

твій

Мій 351-164

йогó

Йогó

Який її нóмер телефóну?

Її

наш

Наш

ваш

Ваш

їх

Їх

- Твій нóмер телефóну 353-069?

- Так.

A tőszámnevek szórendje

A tőszámnév általában a hozzátartozó főnév előtt áll. Ha a főnév után használjuk, akkor körülbelüli mennyiséget fejezünk ki.

Минúло хвилін дэсять

Mintegy tíz perc telt el.

Jelöld a hangsúlyt a megfelelő magánhangzó fölött!

1 один	11 одинадцять	21 двадцять один
2 два	12 дванадцять	30 тридцять
3 три	13 тринадцять	40 сорок
4 чотири	14 чотирнадцять	50 п'ятдесят
5 п'ять	15 п'ятнадцять	60 шістдесят
6 шість	16 шістнадцять	70 сімдесят
7 сім	17 сімнадцять	80 вісімдесят
8 вісім	18 вісімнадцять	90 дев'яносто
9 дев'ять	19 дев'ятнадцять	100 сто
10 десять	20 двадцять	105 сто п'ять
200 двісті	600 шістсот	1 000 тисяча
300 триста	700 сімсот	1000 000 мільйон
400 чотиріста	800 вісімсот	
500 п'ятсот	900 дев'ятсот	

2004 – Зараз дві тисячі четвёртий рік.

Írd le a számneveket!

1-	9-
50-	11-
72-	34-
12-	99-
124-	97-
1983 -.....	

Olvasd a matematikai feladatokat!

5 + 4 = 9 п'ять і чотіри – це дев'ять

7 + 1 = 8	50 + 10 = 60	200 + 156 = 356
9 + 4 = 13	67 + 30 = 97	570 + 170 = 740
12 + 13 = 25	83 + 21 = 104	600 + 400 = 1000
40 + 37 = 77	184 + 16 = 200	965 + 365 = 1330

Keresd meg a számokat!

Р	З	О	Д	И	Н	В	Б	Г	С	Т	О
Т	Р	И	В	О	Г	А	С	І	М	В	Ж
З	О	Р	А	С	О	Р	О	К	Д	І	Е
Т	И	С	Я	Ч	А	З	К	А	Л	С	О
Р	О	Т	О	С	О	Р	О	К	С	І	М
И	Э	О	Т	Р	А	К	Т	О	Р	М	З
С	З	Д	Р	О	Т	О	В	Е	Э	Л	И
Т	Д	В	А	Д	Ц	Я	Т	Ь	Ь	О	К
А	Р	А	Б	П	У	Х	А	Р	К	И	С
С	Ш	І	С	Т	Н	А	Д	Ц	Я	Т	Ь
І	Н	Д	І	Г	О	С	И	К	Я	С	А
М	А	Н	Т	Р	И	Д	Ц	Я	Т	Ь	О
С	Ч	О	Т	И	Р	И	М	Т	А	К	С
О	С	Е	К	С	І	Р	Т	А	Д	Р	Э
Т	Р	О	П	Е	З	І	К	У	Л	О	К

Folytasd a számsort!

1 – 3, 4 – 6 – 8, 9 – 11 – 13 – 15...

0 – 4 – 7 – 10 – 13 – 17 – 20...

Oldd meg a matematikai feladatokat!

$14 + 3 = \dots\dots\dots$

$13 + 3 = \dots\dots\dots$

$12 + 6 = \dots\dots\dots$

$16 + 6 = \dots\dots\dots$

$15 + 5 = \dots\dots\dots$

$7 + 8 = \dots\dots\dots$

$3 + 4 = \dots\dots\dots$

$12 + 4 = \dots\dots\dots$

Pótold a hiányzó betűket!

Од...н, дв... , тр... , ч...тири, п'ят... , ш...сть, с...м, віс...м, д...в'ять,
десят... , од...надцять, тринадц...ть, чотирнадцят... , п'ятн...дцять.

Írd le a számokat!

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

Β Í Η Γ Ο!

Karikázz be 10 számot!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Az a győztes, aki a leghamarabb!
húzza át az elhangzó számokat

Melyik számot mondja a barátod?

17 20 31 14 30 26 150 4

122 51 44 33 66 88 93 65

Írd le a számneveket!

2 –

20 –

67 –

86 –

147 –

2000 –

8 –

15 –

33 –

41 –

55 –

*Olvasd el a levelet!
Írd le válaszlevelet!*

1	2	3	4	5	6
а	б	в	г	г	д
7	8	9	10	11	12
е	е	ж	з	и	і
13	14	15	16	17	18
ї	й	к	л	м	н
19	20	21	22	23	24
о	п	р	с	т	у
25	26	27	28	29	30
ф	х	ц	ч	ш	щ
	31	32	33	34	
	ю	я	ь	'	

20.21.11.3.12.23!

32.15 23.7.2.7 10.3.1.23.11? 6.7 23.11

9.11.3.7.29? 22.15.12.16.33.15.11 23.19.2.12

21.19.15.12.3? 32.15.7 23.3.19.8

24.16.31.2.16.7.18.7 10.1.18.32.23.23.32?

6.7. 23.11 18.1.3.28.1.8.29.22.32?

20.11.29.11.

23.3.12.14 6.21.24.4

Folytasd a számolást – írásban!

Допишіть числівники.

1. тридцять, сорок, п'ятдесят
2. дев'яносто, вісімдесят.....
3. дев'яносто дев'ять, сто
4. сорок один, п'ятдесят два
5. сімдесят шість, шістдесят п'ять

Olvasd el a számneveket!

Прочитайте вголос кількісні числівники:

29	18	11	72	81
3	20	23	41	110
14	5	31	66	44
26	13	56	35	33
31	4	8	19	65
78	15	96	57	135

Írd le a számokat betűkkel!

Запишіть словами.

7 –	19 –
11 –	50 –
14 –	60 –
16 –	100 –
43 –	110 –
78 –	250 –
35 –	340 –

Jegyezd meg!

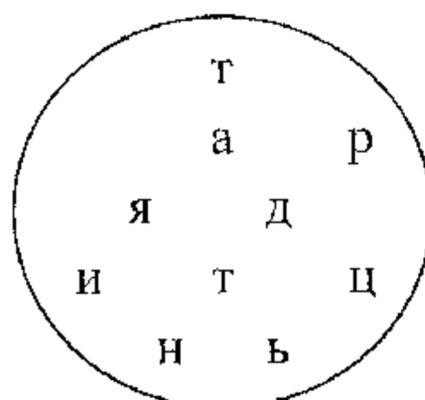
A sorszámnevek

A sorszámneveket tőszámnevekből képezzük. Az ukrán sorszámnevek a magyar -dik képzős számneveknek felelnek meg. A sorszámnevek hím-, nő-, és semlegesnői formában használatosak, s ugyanúgy ragozódnak, mint a melléknevek kemény csoportját, mindegyik esetben és mindegyik számban. Csak a számnevet ragozzuk a melléknevek lágy csoportja szerint.

Kérdőszavunk:	к о т р і й? (я к і й?)	
1 перший,	-а, -е	40 сороковий
2 другий,	-а, -е	50 п'ятдесятий
3 третій,	-я, -е	60 шістдесятий
4 четвертий,	-а, -е	70 сімдесятий
5 п'ятий,	-а, -е	80 вісімдесятий
6 шостий,	-а, -е	90 дев'яностіий
7 сьомий,	-а, -е	100 сотий
8 восьмий,	-а, -е	200 двохсотий
9 дев'ятий,	-а, -е	300 трьохсотий
10 десятий,	-а, -е	400 чотирьохсотий
11 одинадцятий		500 п'ятисотий
12 дванадцятий		1 000 тисячний
13 тринадцятий		2 000 двохтисячний
14 чотирнадцятий		3 000 трьохтисячний
15 п'ятнадцятий		4 000 чотирьохтисячний
16 шістнадцятий		5 000 п'ятитисячний
17 сімнадцятий		10 000 десятитисячний
18 вісімнадцятий		1 000 000 мільйонний
19 дев'ятнадцятий		
20 двадцятий		
21 двадцять перший		– Яке сьогодні число?
22 двадцять другий		– Сьогодні десяте грудня.
23 двадцять третій		– Сьогодні одинадцятьте грудня?
24 двадцять четвертий		– Ні, сьогодні десяте грудня.
25 двадцять п'ятий		– Який зараз рік?
26 двадцять шостий		– Зараз дві тисячі четвертий рік.
27 двадцять сьомий		– Зараз двохтисячний рік.
28 двадцять восьмий		– Зараз дві тисячі перший рік.
29 двадцять дев'ятий		
30 тридцятий		
31 тридцять перший		

– У якому році ти вступив/вступила до гімназії імені Адама Вої?

– У дві тисячі першому році.

Од...надц...ть
Дв...надцят...
Трин...дцят...
Чот...рнадцять
П'ятн...дцять

Шістн...дцять
С...мнадцять
Вісімнадцят...
Дев'ятн...дцять
Двадц...ть

Dátum – ДАТА

- Яке сьогодні число?	Hányadika van ma?
- Сьогодні десяте грудня
дві тисячі першого року.	Ma 2001. december 10-e van.

Jegyezd meg!

Dátum: A sorszám semlegesnemű alakja + hónap + év (birtokos esetben)

A hónapok alany és birtokos esete

січень – січня	травень – травня	вересень – вересня
лютий – лютого	червень – червня	жовтень – жовтня
березень – березня	ліпень – липня	листопад – листопада
квітень – квітня	серпень – серпня	грудень – грудня

- Яке вчора було число?	Hányadika volt tegnap?
- Вчора було дев'яте грудня.	Tegnap december 9-e volt.

позавчора – tegnapelőtt

- Яке завтра буде число?	Hányadika lesz holnap?
- Завтра буде одинадцятьте грудня.	Holnap december 11-e lesz.

післязавтра – holnapután

Нóнар és нар: Січень (alany eset) тiсьяча дев'ятсóт
дев'яно́сото дев'ятого ро́ку.

1999 januára

Évszám: Зараз тiсьяча дев'ятсóт
дев'яно́сото вóсьмий рік.

1998 van

A sorszámnev hímnemben + рік

Запам'ятай!

Ко́ли? Яко́го числа́? / Mikor? Hányadikán?

– Ко́ли ти наро́дiвся / наро́дiлася? Mikor születél?

– Я наро́дiлася / наро́дiвся тридцiя́того квíтня тiсьяча дев'ятсóт вiсiмдесiят
вóсьмого ро́ку.

30-го квíтня 1988 ро́ку

1988. április 30-án

Jegyezd meg!

A napot jelölő sorszám a hónap neve és az évszám
birtokos esetben áll.

У лíпні 1993 (трéтього) ро́ку.

1993 júliusában

y/v + hónap (előlj. eset) + ... ого ро́ку (birt. eset)

У яко́му ро́ці?

Melyik évben?

У тiсьяча дев'ятсóт дев'яно́сото трéтьому ро́ці.

У 1993-ому ро́ці

1993-ban

y/v + ... ому ро́ці (előlj. eset)

Jegyezd meg!

КОЛІ ...? – Mikor?
ЯКОГО ЧИСЛА?

ЯКОГО МІСЯЦЯ?

1.	один	першого	I	січня
2.	два	другого	II	лютого
3.	три	третього	III	березня
4.	чотири	четвертого	IV	квітня
5.	п'ять	п'ятого	V	травня
6.	шість	шостого	VI	червня
7.	сім	сьомого	VII	липня
8.	вісім	восьмого	VIII	серпня
9.	дев'ять	дев'ятого	IX	вересня
10.	десять	десятого	X	жовтня
11.	одинадцять	одинадцятого	XI	листопада
12.	дванадцять	дванадцятого	XII	грудня
13.	тринадцять	тринадцятого		
14.	чотирнадцять	чотирнадцятого		У якому місяці?
15.	п'ятнадцять	п'ятнадцятого		
16.	шістнадцять	шістнадцятого		у січні
17.	сімнадцять	сімнадцятого		у лютому
18.	вісімнадцять	вісімнадцятого		у березні
19.	дев'ятнадцять	дев'ятнадцятого		у квітні
20.	двадцять	двадцятого		у травні
21.	двадцять один	двадцять першого		у червні
22.	двадцять два	двадцять другого		у липні
23.	двадцять три	двадцять третього		у серпні
24.	двадцять чотири	двадцять четвертого		у вересні
25.	двадцять п'ять	двадцять п'ятого		у жовтні
26.	двадцять шість	двадцять шостого		у листопаді
27.	двадцять сім	двадцять сьомого		у грудні
28.	двадцять вісім	двадцять восьмого		
29.	двадцять дев'ять	двадцять дев'ятого		
30.	тридцять	тридцятого		
31.	тридцять один	тридцять першого		

Мої іменіни

Мій день народження

День народження моєї мами

.....

Párban kérdezzetek és válaszoljatok!

- Коли твій день народження?
- Мій день народження тридцятого квітня.
- Коли твої іменіни?
- Мої іменіни вісімнадцятого березня.

- Коли день народження твого батька / твоєї мами?
- День народження мого батька / моєї мами чотирнадцятого червня.
- Скільки йому / їй років?
- Йому / Їй 35 років.

A főnév / személyes névmás részeshatáros esetet + рік/роки/років.

1, 21, 31, ... рік

2, 3, 4, 22, 23, ... роки

5, 6, 7, 20, 30, 58, ... років

Jegyezd meg!

A szórend megváltoztatásával körülbelüli életkort fejezünk ki.

Йому / Їй 20 років

—

Ő 20 éves

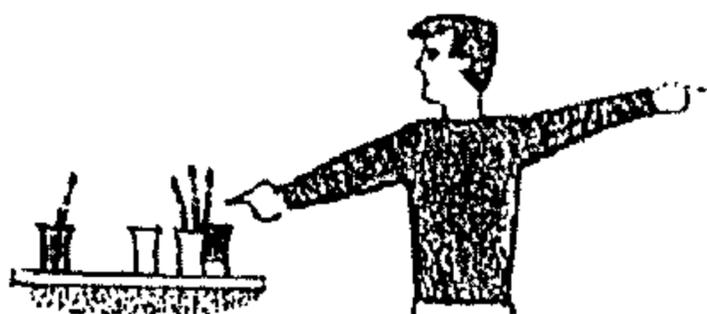
Йому / Їй років 20

—

Körülbelül 20 éves

MUTATÓ NÉVMÁSOK

Це
ЦЕЙ. ЦЯ. ЦЕ. ЦІ.

Який пѐнзлик? – Цей.
Яку́ рѹчку? – Цю.
Якѐ перо́? – Це.
Які скля́нки? – Ці.

Цей пѐнзлик доро́гий?
Ця рѹчка доро́га?
Це перо́ доро́ге?
Ці скля́нки доро́гі?

То
ТОЙ. ТА. ТЕ. ТІ.

Який пѐнзлик? – Той.
Яку́ рѹчку? – Ту.
Якѐ перо́? – Те.
Які скля́нки? – Ті.

Той пѐнзлик дешѐвий?
Та рѹчка дешѐва?
Те перо́ дешѐве?
Ті скля́нки дешѐві?

<p><u>Alanyeset</u> Рѹчка. Кни́га. Скля́нка. Касѐта. Пѐнзлик. Оливѐць. Пенáл. Альбóм. Перо́. Яйце́. Яблуко.</p>		<p><u>Tárgyeset</u> Рѹчку. Кни́гу. Скля́нку. Касѐту. Пѐнзлик. Оливѐць. Пенáл. Альбóм. Перо́. Яйце́. Яблуко.</p>
---	--	---

Покажіть мені, будь ласка, (+Tárgyeset)

..... . Дякую.

..... . Щіро дякую.

..... . Дякую вам.

..... . Велике спасібі.

..... .

..... .

..... .

..... .

..... .

..... .

..... .

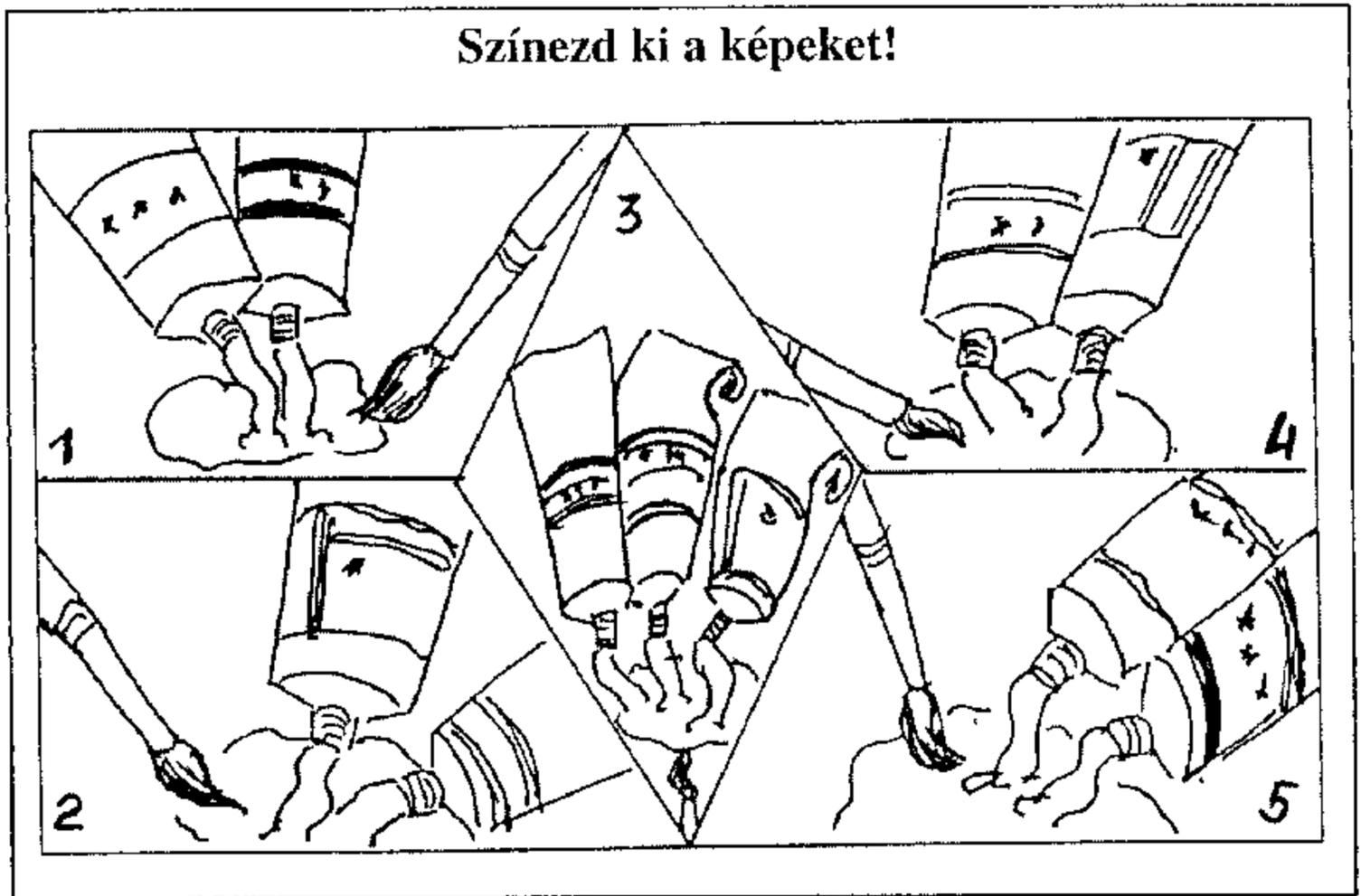
..... .

Jegyezd meg!

A SZÍNEK КОЛЬОРІ

- Який це колір?
- Якого кольору ця квітка?
- Якого кольору цей олівець?
- Якого кольору це яблуко?
- Якого кольору ці м'ячі?
- Який твій улюблений колір?
- Якого кольору у неї/у нього очі?
 її/ його
- Якого кольору її/його волосся?
- Зелений.
- Ця квітка червона.
- Цей олівець синій.
- Це яблуко зелене.
- Вони жовті.
- Мій улюблений колір блакитний.
- Її очі блакитні.
- У нього карі очі.
- У неї русяве волосся

білий
чорний
червоний
коричневий
брунатний
зелений
жовтий
помаранчевий
фіолетовий
синій
блакитний
сірий
рожевий
бордовий
пурпуровий
світлий
темний
бронзовий
золотий,
золотистий
срібний,
сріблястий

A

1. – чорний і білий
2. – жовтий і червоний
3. – синій, жовтий і червоний
4. – синій і жовтий
5. – синій і червоний

Б

- а. – зелений
- б. – помаранчевий
- в. – коричневий
- г. – сірий
- г. – пурпуровий

Alkoss kérdéseket!

КОЛЬОРИ

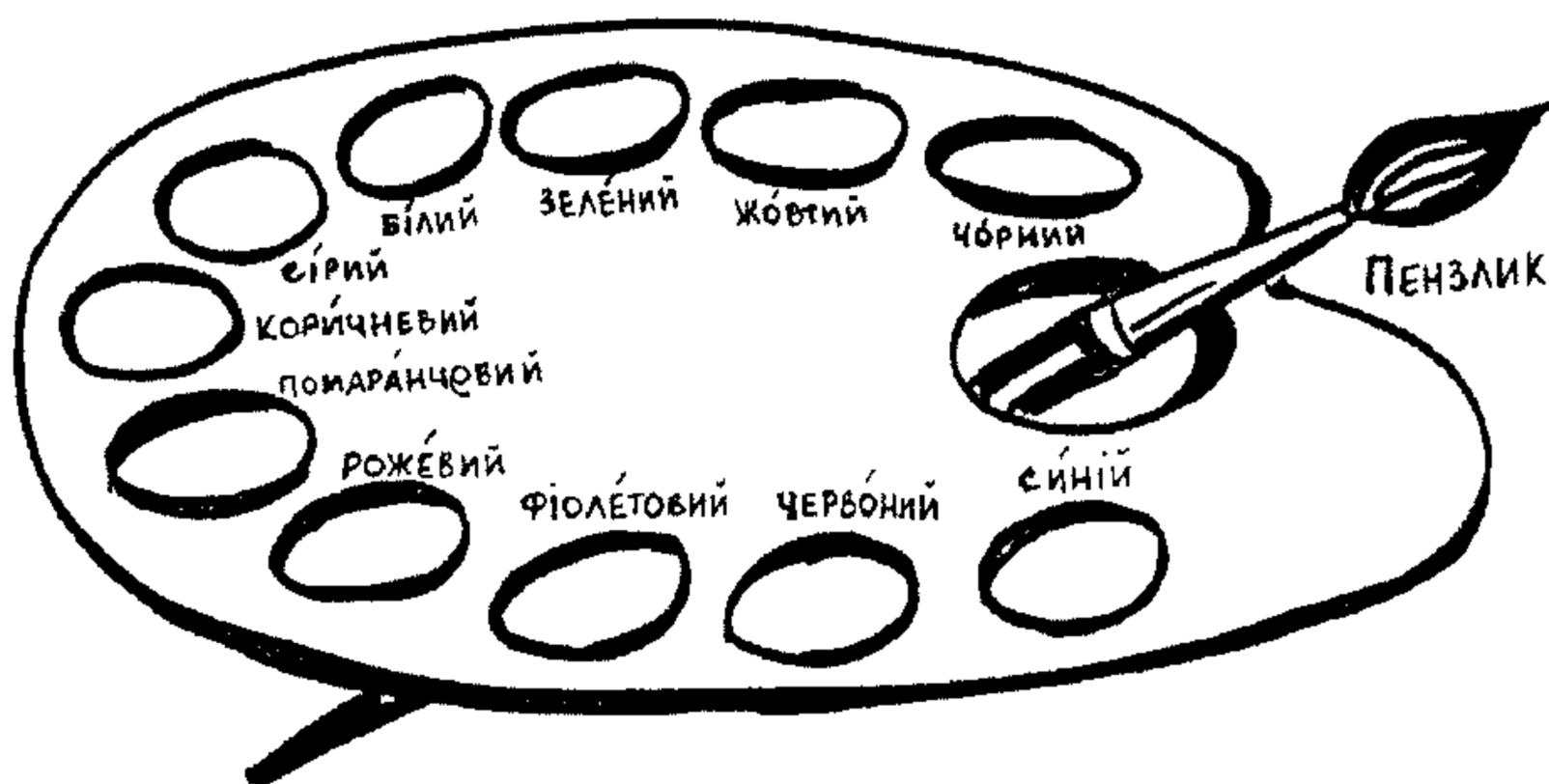
(A színek)

A szín is igazodik a főnévhez.

Якого кольору ...? Milyen színű ...?

червоний фіолетовий рожевий синій коричневий помаранчевий білий
зелений жовтий чорний

Színezd ki!

Який це колір?

зелений – зелена – зелене – зелени

a szín birtokos esete, minden színnél –ого a végződés.

Якого кольору дошка?

– Дошка зелена. (Зеленого кольору)

Якого кольору пенал?

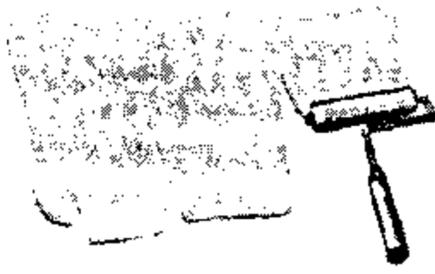
Якого кольору вікно?

Якого кольору двері?

Színezd ki!

білий

фіолетовий

чорний

сірий

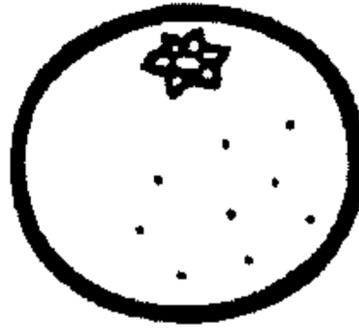
червоний

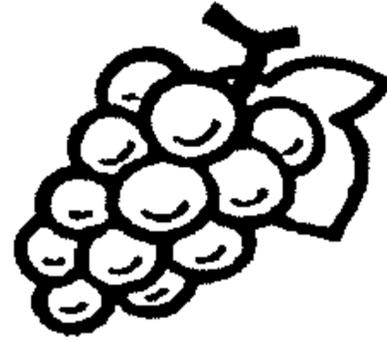
зелений

жовтий

помаранчевий

синій

рожевий

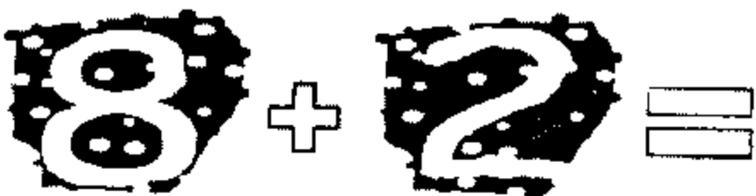
Add össze és színezd ki a számokat!

Червоний і синій це колір

Жовтий і синій це колір

Білий і синій це колір

Milyen szín ez?

Який це колір?

1.

.....
.....

2.

3.

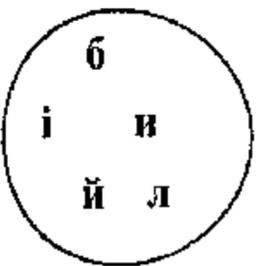
.....
.....

4.

5.

.....
.....

6.

7.

.....
.....

8.

9.

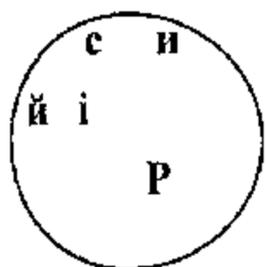
.....
.....

10.

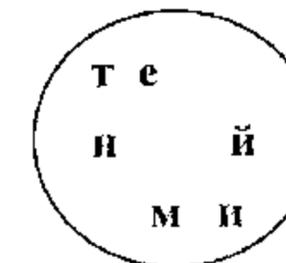
11.

.....
.....

12.

13.

.....
.....

14.

A pontok helyére írd be a megfelelő szavakat!

Мій рюкзák..... , а твій? Мій рюкзák

Моя блузка..... , а твоя? Моя блузка

Моє перо..... , а твоє? Моє перо

Що це?
 Це мій..... Якого кóльору?
 Це
 Це моя..... Якого кóльору?
 Це
 Це моє Якого кóльору?
 Це

Országok, nemzetiségek

Olvasd el és fordítsd le magyarra!

Америка.	З Амэрики.	Америкáнецъ	Америкáнка	Америкáнци.
Англія.	З Англії.	Англíецъ	Англійка	Англійці.
Австрія.	З Австрії.	Австрі́ецъ	Австрі́йка	Австрі́йці.
Великобританія.	З Великобританії.	Англíецъ	Англійка	Англійці.
Ірландія.	З Ірландії.	Ірлáндець	Ірлáндка	Ірлáндці.
Шотландія.	З Шотландії.	Шотлáндець	Шотлáндка	Шотлáндці.
Німеччина.	З Німеччини.	Нíмець	Німка	Німці.
Росія.	З Росії.	Росіянин	Росіянка	Росіяни.
Словáччина.	Із Словáччини.	Словáк	Словáчка	Словáки.
США.Сполучені Штати Америки.	Із Сполучених Штáтiв Амэрики.	Американецъ	Американка	Американці.
Угорщина.	З Угорщини.	Угóрець	Угóрка	Угóрці.
Україна.	З України.	Українецъ	Українка	Українці.

1. Яка це країна? Це
2. Звідки він/вона/вони рóдом?
3. Хто він/вона/вони за національністю?

Pótold a hiányzó szavakat!

1. Пётр живё в Америци. Він
2. Ольга родом з Вона українка.
3. Роберт з Він німець.
4. Ірина та Олég з Москви. Вони
5. Клара живё в Вона угорка.
6. Наша вчителька з Лондона. Вона
7. Ці діти з Вони словаки.
8. Саманта родом з Вашингтона. Вона
9. Рената живё у Римі. Вона
10. Віктор родом з Києва. Він

Olvasd el a mondatokat!

– Що це?	– Що то?
– Це олівець.	– То лінійка
– Якого кольору цей олівець?	– Якого кольору та лінійка?
– Цей олівець червоний.	– Та лінійка чорна.
– Цей олівець синій?	– Та лінійка сіра?
– Ні, він червоний.	– Ні, вона чорна.

- Що це?
– Це червоний олівець.
– Що то?
– То чорна лінійка.

Írd le a színeket!

– Що це?	Перо
– Це сонце.	Ручка
– Якого кольору це сонце?	Пенал
– Це сонце жовте.	Стіл
– Це сонце червоне?	Дощка
– Ні, воно жовте.	Вікно

Alkoss kérdéseket! Válaszolj a kérdésekre!

– Якого кольору перо? Вонó

–

–

–

–

Olvasd el a mondatokat!

Це кни́га, а то зо́шит. Кни́га – сі́ня, а зо́шит – зе́лений. Сі́ня кни́га лежи́ть на сто́лі. Зе́лений зо́шит знахо́диться у портфе́лі. Що це? Що то? Якого ко́льору зо́шит? Де лежи́ть кни́га? Де знахо́диться зо́шит?

Це клас. Цей клас вели́кий і сві́тлий. У класі є одна́ зе́лена до́шка, оди́н вели́кий кори́чневий сто́л, оди́н бі́лий стіле́ць. Журна́л, рúчка, оли́вець, підру́чник і зо́шит лежа́ть на сто́лі. Вели́ке вікно́ відчи́нене. Вікно́ бі́ле. Ра́діатор бі́лий теж. Це мій клас. Це моя́ шко́ла. Це мо́є вікно́.

Alkoss mondatokat!

Jegyezd meg!

Milyen színű a...? ЯКОГО КОЛЬОРУ?

meggy	вишня	– вишневого
málna	малина	– малинового
rózsa	роза	– рожевого
kökény	терен	– тернового
répa	буряк	– бурякового
sárgarépa	морква	– морквяного
orgona	бузок	– бузкового
ibolya	фіалка	– фіалкового
dió	горіх	– горіхового
gesztenye	каштán	– каштанового
fahéj	кориця	– коричневого
viasz	віск	– воскового
smaragd	смарагд	– смарагдового
borostyánkő	бурштин	– бурштинового
búza	пшениця	– пшеничного
ég, égbolt	небо	– небесного

Зимовий урок

- А якого кольору сніг?
 - Малинового, – сказала вишня.
 - Бузкового, – сказав бузок.
 - Небесного, – сказало небо.
- І кожен правду сказав.
Бо кожен згадав своє літо.

М і й	олівець синій,	а т в і й ?
М о я	ручка червона,	а т в о я ?
М о е	волóсса темне,	а т в о е ?
М о ї	óчи кáрі,	а т в о ї ?

Ó Ч І – кáрі, сáрі, сáні, чóрні, зелéні, блакíтні, тéмні, голубі

В О Л Ó С С Я – руся́ве, тéмне, чóрне, свíтле, каштанове, рудé, сáве, золотíсте

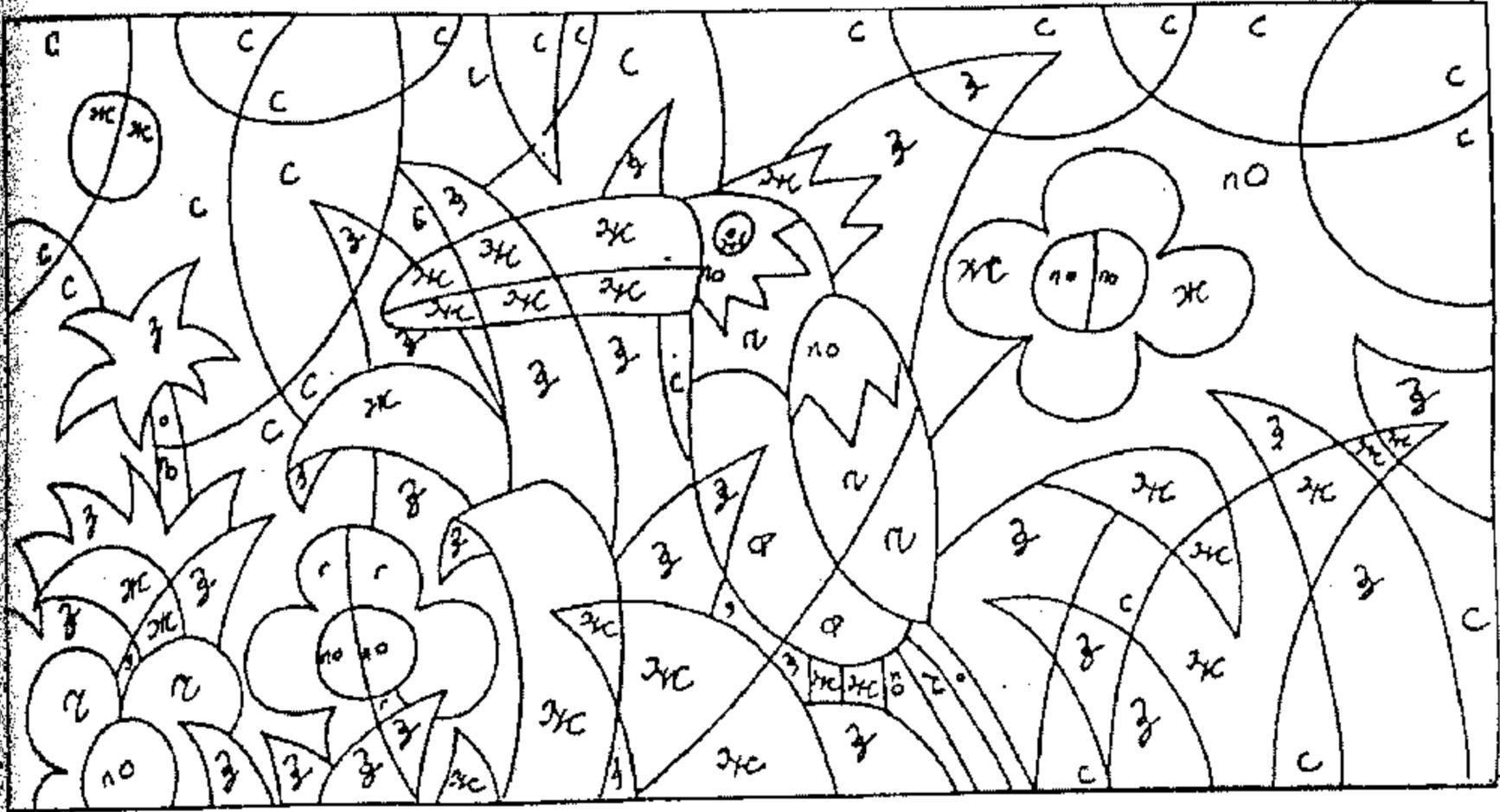
ЯКОГО КОЛЬОРУ ТВОЇ /йогó, її, ваші, їх/ ÓЧІ?

ЯКОГО КОЛЬОРУ МОЇ óчи, а твої?

ТВОЕ / ВОЛОССЯ?

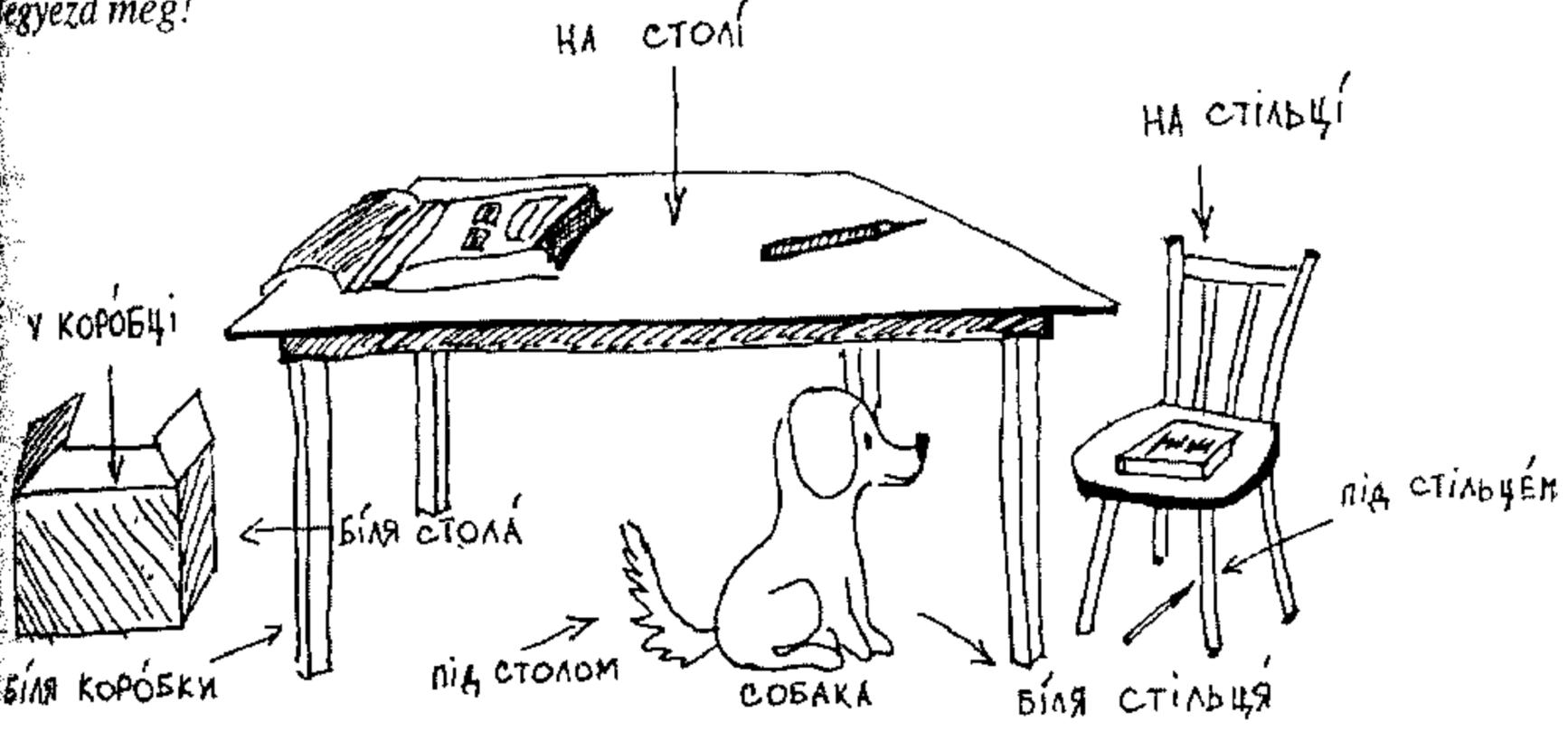
МОЕ волóсса, а твоє?

Смезд ки!

с = синій ж = жовтий з = зелений ч = червоний
 по = помаранчевий ф = фіолетовий

Зегуезд мег!

Портфель лежить на столі.

Мій малюнок

Собака знаходиться.....
 Книга лежить
 Олівець лежить

Малюнок однокласника/однокласниці

Собака знаходиться
 Книга лежить
 Олівець лежить

знаходиться

Де?

лежить

„Színes” tengerek. Melyek ezek?

1. море.

2. море.

3. море.

4. море.

Írd be a melléknév megfelelő alakját!

Це	зóшит. (білий)
То	рúчка. (фіолéтовий)
Ця сýмка	(червóний)
Цей олівéць	(чóрний)
Це перó	(синій)
Та блúзка	(рожевий)
Той пенáл	(жóвтий)
Те вікнó	(білий)

Válaszolj a kérdésekre!

Як тебе звать?

Скільки тобі років?

Хто ти?

Де ти живеш?

Який твій улюблений колір?

Írd le a számokat betűkkel!

1-	9-	3-
5-	10-	6-
7-	12-	11-
8-	13-	15-
25-	99-		
50-	78-		
100-	125-		

Keresd meg az alábbi szavakat!

Амеба	amóba	Ківі	kiwi	Обід	ebéd
Баба	anyóka	Кіт	kandúr	Ода	óda
Бак	tartály	Клас	osztály	Реферэндум	népszavazás
Бджілка	méhecske	Клуб	klub	Ром	rum
Бегемот	víziló	Код	kód	Ромб	rombusz
Біда	nyomorúság	Куб	köb	Серб	szerb
Бітум	bitumen	Лáма	láma	Сім	hét
Брикét	brikett	Лак	lakk	Сóда	szóda
Бук	bükk (fa)	Маг	varázsló	Тест	teszt
Гам	lárma, zaj	Мак	mák	Ти	te
Дар	ajándék	Маскарáд	jelmezbál	Ті	azok (N.)
Два	kettő	Мат	matt	Тло	hátter
Джем	dzsem	Мед	méz	То	az
Доміно	dominó	Ми	mi	Це	ez
Елек	Elek	Міль	moly	Ці	ezek
Ему	emu	Мóда	divat	Я	én
Ідол	bálvány	Модéль	modell		

	Р	О	М	Б	Е	Г	Е	М	О	Т
	Е	М	Е	Д	Л	А	М	А	Н	А
	Ф	М	Д	Ж	Е	М	У	Т	І	Б
	Е	І	В	І	К	І	Т	І	М	Е
	Р	С	А	Л	Ь	Л	Е	Д	О	М
	Е	Б	У	К	І	Ь	С	О	Д	А
	Н	Б	Я	А	Ц	Е	Т	Л	А	К
	Д	І	А	Б	Р	И	К	Е	Т	И
	У	Д	І	Б	О	М	С	А	Л	К
	М	А	С	К	А	Р	А	Д	О	К

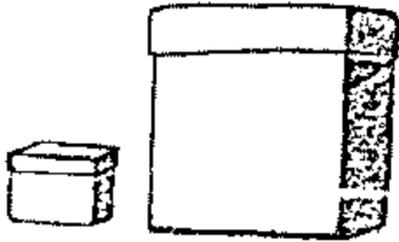
Саркуй fel a szivárvány színeit!

Olvasd el!
Alkoss mondatokat!

A MELLÉKNEVEK ПРИКМЕТНИКИ

ЯКИЙ? ЯКА? ЯКІ?

-ий; -а; -е; -і.

великий
велика
велике
великі

важкий
важка
важкє
важкі

малий
мала
малє
малі

коробка

лєгкий
лєгка
лєгкє
лєгкі

валіза

Яка ця коробка?

Яка та валіза?

старий
старá
старє
старі

поганий
погана
поганє
погані

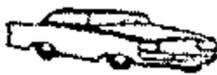

повільний
повільна
повільнє
повільні

Який?
Яка?
Якє?
Які?

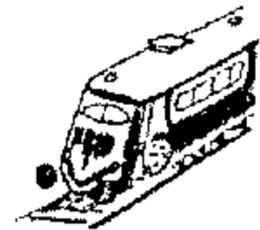
новий
новá
новє
нові

хорóший
хорóша
хорóше
хорóші

швидкий
швидká
швидкє
швидкі

автомашйна
автомобіль

пóтяг
пóїзд

Alkoss mondatokat a melléknevekkel!

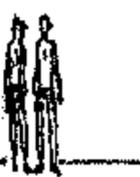
міцний, -а; -е; -і

високий, -а; -е; -і

високий, -а; -е; -і (великий)

слабкий, -а; -е; і

низький, -а; е; -і

низький, -а; -е; -і (малий)

довгий

худий

товстий

старий (похилого віку;

літня людина)
Якого він/вона,
вони віку?

короткий

огрядний
(півний)

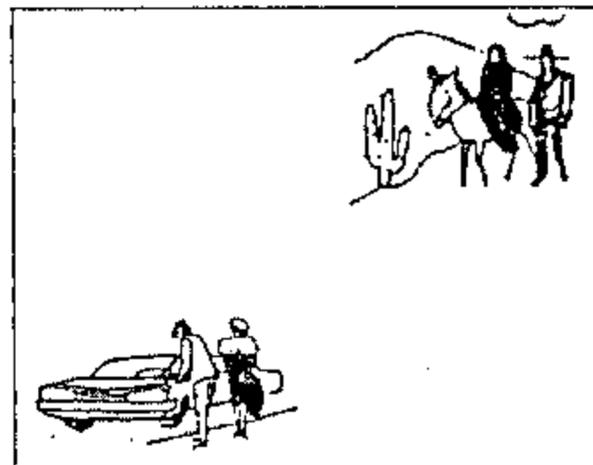
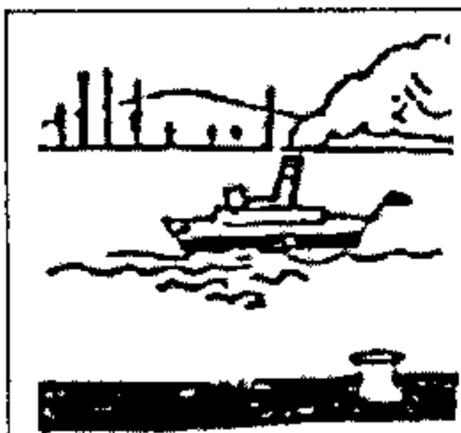

тонкий

молодий

Він молодий.
Вона похилого віку.
Якого віку твоя мама?
(твій батько, брат,
твоя бабуся?)

Цей будинок
дуже великий.

Це дуже великий
будинок.

Ця річка
широка.

Це широка
річка.

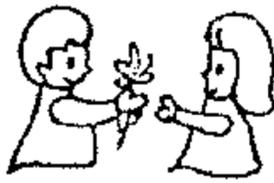
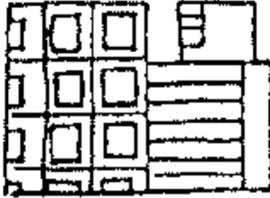
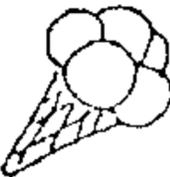
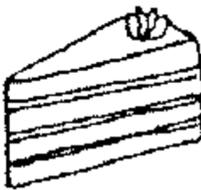
Ці люди
заможні.

(багаті)
Це заможні
люди.

Ті люди
бідні.

(незаможні)
То бідні люди.

АНТОНИМИ – (Ellentétek)

мій			
твій			(enyém és tied)
великий			
малий			(nagy és kicsi)
бідний, убогий			
багатий, замóжний			(szegény és gazdag)
твердий			
м'який			(kemény és puha)
новий			
старий			(új és régi)
теплий			
холóдний			(meleg és hideg)
легкий			
важкий			(könnyű és nehéz)
повний			
порóжній			(tele és üres)
кислий			
солóдкий			(savanyú és édes)
руки			
ноги			(kezek és lábak)

Виберіть до прикметників антоніми.

Великий	–	Важка	–
Нова	–	Молодий	–
Високий	–	Коротке	–
Важке	–	Бідні	–

Виконайте завдання.

Ця дівчина	Це	вікно.
Цей клас	Це	дощка.
Ці книги	Це	пенал.

Прочитайте речення. Перекладіть на угорську мову.

Грєка – хороша учениця.

Дідусь похилого віку.

Джєш – висока гора у Матрі.

“Вольво” – дорогій автомобіль.

Червоний олівець дуже короткий.

“Київ-Будапешт” – швидкий потяг.

Митван високий хлопець.

Це дуже легкий текст.

Вони чудові спортсмени.

Це український підручник.

Пре = дуже. Превеликий = дуже великий.

хороший –	широке –
старий –	високе –
холодна –	добри –
мила –	солодкі –

Прочитайте речення.

Дайте відповіді на запитання.

ОПИС ПРЕДМЕТІВ

Це квітка. Це гáрна квітка. Ця квітка червóна. Ця квітка стоїть у вáзі. Це моя квітка.

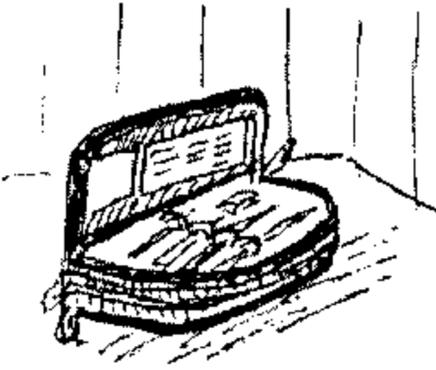
Що це?

Яка це квітка?

Якóго кóльору ця квітка?

Де стоїть ця квітка?

Чий це квітка?

Це пенáл. Це великий пенáл. Цей пенáл чóрний. Цей пенáл лежить на столі. Це мій пенáл.

Що це?

Який це пенáл?

Якóго кóльору цей пенáл?

Де лежить цей пенáл?

Чий це пенáл?

Це фóто. Це новé фóто. Це фóто чорно-бíле. Це фóто висить на стíні. Це моé фóто.

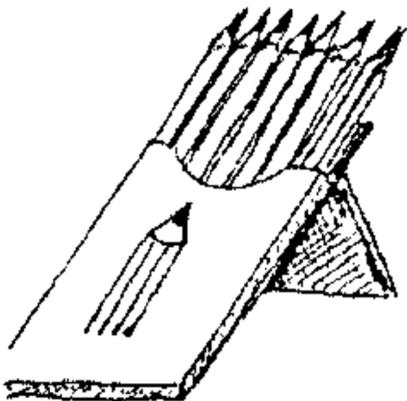
Що це?

Якé це фóто?

Якóго кóльору це фóто?

Де висить це фóто?

Чиé це фóто?

Це олівці. Це дóвгі олівці. Ці олівці зелéні. Ці олівці знаходяться у корóбці. Це мої олівці.

Що це?

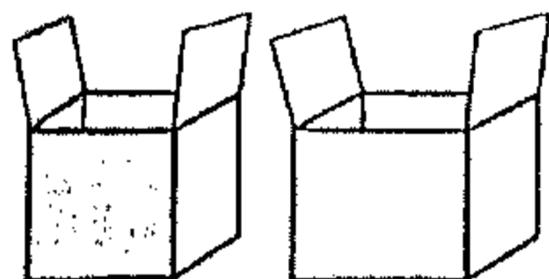
Які це олівці?

Якóго кóльору ці олівці?

Де знаходяться ці олівці?

Чиї це олівці?

ОПИС ПРЕДМЕТІВ

Що це? Це коробки.

Якого кольору ліва коробка?

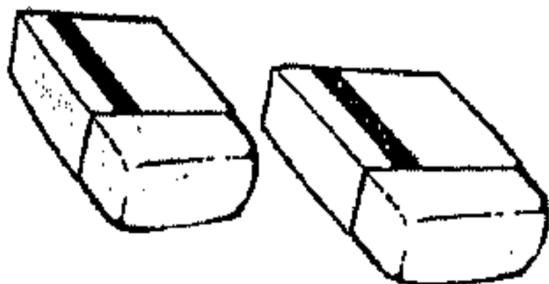
.....

Якого кольору права коробка?

.....

ліва

права

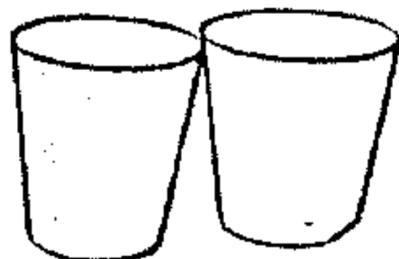
Це шкатулки? Ні, це не шкатулки.

Що це?

Це гумки.

Якого кольору ці гумки?

Ці гумки сірі.

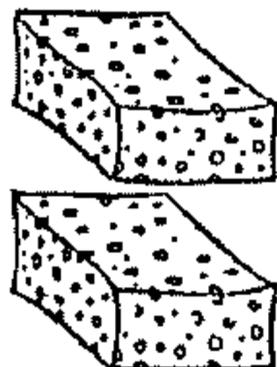
Це келихи? Ні, це не келихи.

Це склянки? Так, це склянки.

Які це склянки?

Це склянки для воді.

вєрхня

Це губки? Так, це губки.

Якого кольору вєрхня губка?

.....

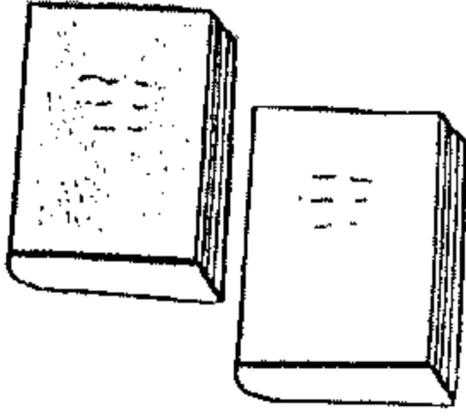
Якого кольору нїжня губка?

.....

нїжня

ОПИС ПРЕДМЕТІВ

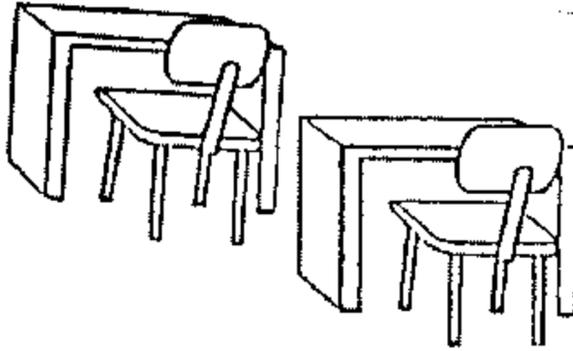
.....
кні́га

Д В І

Це кні́ги? Так, це кні́ги.
Це дві кні́ги? Так, тут дві кні́ги.
Тут три кні́ги? Ні, тут не три кні́ги.
Тут дві кні́ги.

.....
па́рта

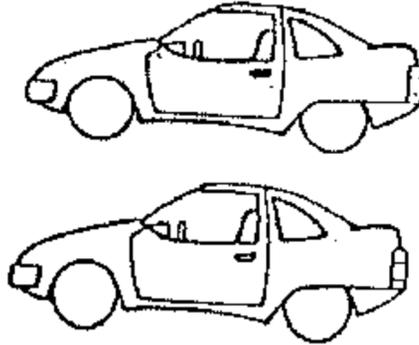
Що це?
Це па́рти і сті́льці.
Тут одна па́рта і оди́н стіле́ць?
Ні, тут дві па́рти і два сті́льці.

.....стіле́ць

..... сті́льці

.....па́рти

.....
маши́на
автомаши́на

.....маши́ни

Це авто́буси? Ні, це не авто́буси.
Це мотоці́кли? Ні, це не мотоці́кли.
Що це?
Це маши́ни. Тут дві маши́ни.
Яко́го ко́льору ці маши́ни?

.....
касе́та

.....касе́ти

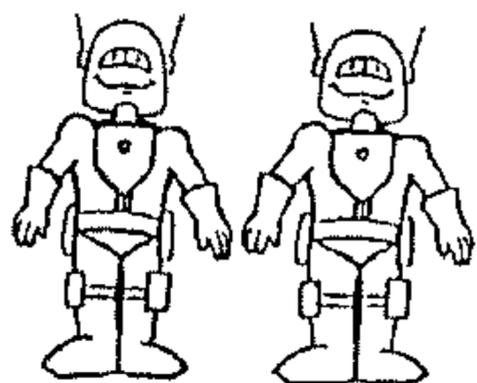
Це касе́ти? Так, це касе́ти.
Це хоро́ші касе́ти?
Так, це ду́же хоро́ші касе́ти.
Це хло́пчики? Ні, це не хло́пчики.
Хто це? Це дівча́та.
Тут одна дівчинка або дві дівчинки?
Це дві дівчинки.
Це дівча́та? Так, це дівча́та.

.....
дівчинка

.....дівчинки

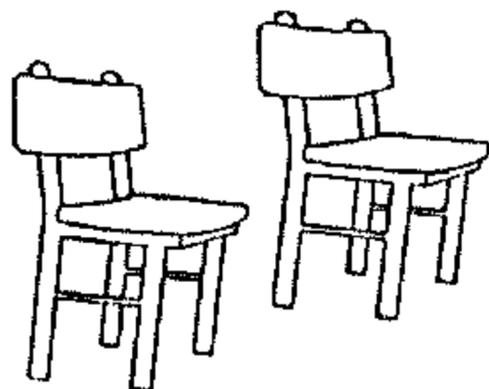
ОПИС ПРЕДМЕТІВ

РОБОТ – РОБОТИ

Це космона́вти? Ні, це не космона́вти.

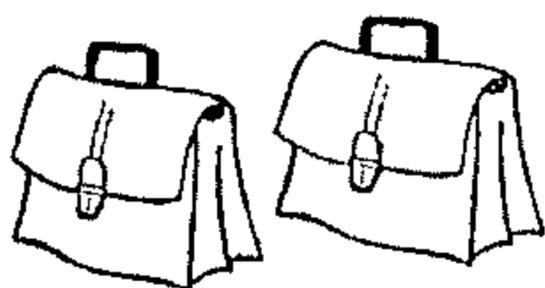
Це ро́боти? Так, це ро́боти.

СТІЛЕЦЬ – СТИЛЬЦІ

Що це? Це сті́льці.

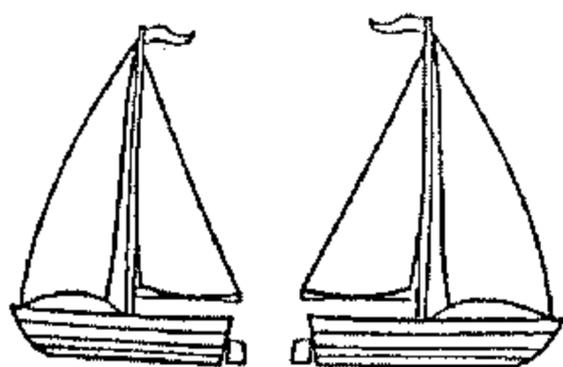
Це сті́льці? Так, це сті́льці.

ПОРТФЕ́ЛЬ – ПОРТФЕ́ЛІ

Це альбо́ми? Ні, це не альбо́ми.

Що це? Це портфе́лі.

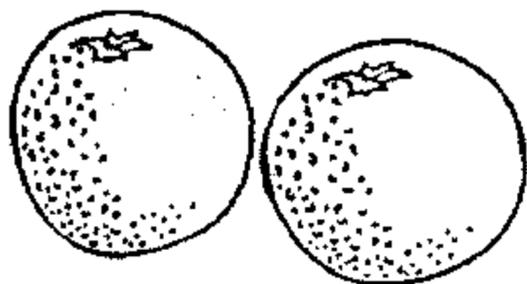

ЧО́ВЕН – ЧОВНІ́

Це човни? Так, це човни.

ПОМАРА́НЧА – ПОМАРА́НЧІ

АПЕЛЬСІ́Н – АПЕЛЬСІ́НИ

Це я́блука? Ні, це не я́блука.

Що це? Це помара́нчі.

Яко́го ко́льору помара́нчі?

Помара́нчі жо́втога́р'ячо́го ко́льору
(пوما́ра́нчево́го)

БУДИ́НОК – БУДИ́НКИ

Це гаражі́? Ні, це не гаражі́.

Це буди́нки? Так, це буди́нки.

ТЕСТ

Használd a zárójelben megadott színek megfelelő alakját.

1. Це кни́га, а то зо́шит. Кни́га – (сі́ній), а зо́шит – (зелені). (сі́ній) кни́га лежіть на столі. (зелені) зо́шит знаходиться у портфелі.

Що це?

Якого ко́льору кни́га?

Що то?

Якого ко́льору зо́шит?

Де лежіть кни́га?

Де знаходиться зо́шит?

2. Egészítsd ki a szöveget megfelelő szóval a példa szerint.

ракета хрест радіо

– Що це?

– Це хрест.

– Якого ко́льору цей хрест?

– Цей хрест жо́втий.

квітка футбол перо

– Що це?

– Це

– Якого ко́льору ця?

– Ця зелена.

бо́мба балко́н відро́

– Що це?

– Це

– Якого ко́льору це?

– Це сі́нє.

ла́мпа сті́л двéрі

– Що це?

– Це

– Якого ко́льору цей?

– Цей бі́лий.

зе́бра ру́чки таксі́

– Що це?

– Це

– Якого ко́льору ці?

– Ці черво́ні.

Égészítsd ki a hiányzó végződéssel.

Це червон..... пальто.

Це жовт..... олівець.

Це рожев... квітка.

Це чорн..... радіо.

Це біл.... гумка.

Це зелен.... альбом.

Össze a mondatokat és a névmásokat.

Kérdezz Якого кольору? kérdéssel.

Це перо біле.

Він

Цей олівець синій

Вона

Ця квітка зелена

Воно

Це вікно біле

Вони

Ці квіти жовті

Ця книга сіра

Írd le ukránul!

- Ez a ház fehér.

- Az a könyv fekete.

- Ezek a ceruzák kékek.

- Milyen színű ez a váza?

- Ez a váza sárga.

- Milyen színű ez az autóbusz?

- Ez az autóbusz piros.

- Milyen színű ez a tolltartó?

- Ez a tolltartó barna.

- Milyen színű az az ablak?

- Az az ablak fehér.

Jegyzed meg!

ЗАЙМЕННИКИ – A névmások

Személyes névmások

Ide tartoznak : я, ти, він, вона, воно – ми, ви, вони,
себе (visszaható)

Az 1. 2. 3. Személyű személyes névmások ragozása.

Відмінки Esetek	Перша особа 1 személy		Друга особа 2 személy	
	однина egyes szám	множина többes szám	однина egyes szám	множина többes szám
A. -Н. хто? ki?	я – én	ми – mi	ти – te	ви – ti, ön
B. -Р. когó? kinek?	менé – engem	нас – bennünket	тебé – téged	вас – titeket, önt
R. -Д. комú? kinek?	менí – nekem	нам – nekünk	тобí – neked	вам – nektek, önnek
T. -З. когó? kit?	менé – engem	нас – bennünket	тебé – téged	вас – titeket, önt
Eszk. О. ким? kivel?	мною – velem általám	на́ми – általunk	тобо́ю – veled	ва́ми – általatok ön által
Elölj. М. на ко́му? kin?	на менí – rajtam	на нас – rajtunk	на тобí – rajtad	на вас rajtatok önön

Відмінки Esetek	3. személy Однина Egyes szám			Többes szám Множина
	чоловічий рід	жіночий рід	середній рід	(для всіх родів)
A. – Н. хто? ki?	(hn) він ö (h)	(nn) вона ő (n)	(sn) воно ő (s)	вони ök
B. – Р. когó? kinek a?	йогó neki a	її, неї neki a	йогó neki a	їх az ő...k
R. – Д. комú? kinek?	йомú neki	їй neki	йомú neki	їм nekik
T. – З. когó? kit?	йогó őt	її őt	йогó őt	їх őket
Eszk. – О. ким? kivel?	ним vele	нею vele	ним vele	німи velük
Elölj. – М. на ко́му? kin?	на ньóму, на нім -rajta	на ній -rajta	на ньóму на нім -rajta	на них -rajtuk

Megjegyzések

1. мною előtt зі előjárószóval fordul elő.

2. Előjárósók után a 3. sz. személyes névmás egy szókezdő н- hanggal bővül: до ньóго, за неї, з них. De: пазустріч йому

Az eszközhatározó eset csak н-es alakkal használatos.

Visszaható névmás

A visszaható névmásnak alanyesete nincs; az egyes és többes szám egyforma.

Ez a névmás minden egyes esetben használható, akár egyes, akár többes számban; ha a mondat alanyára vonatkozik a visszaható cselekvés vagy történés.

я себе – magamnak

я себе – magam...

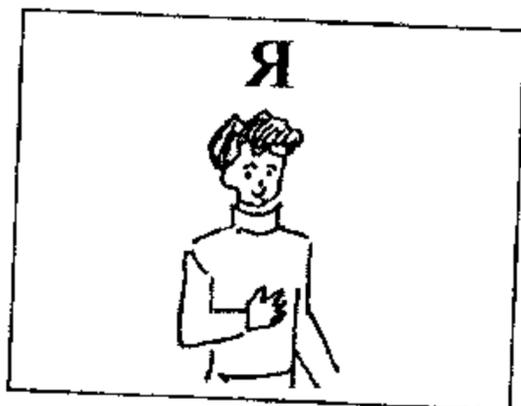
я собою – magammal

я на себе – magamon...

Jegyezd meg!

Személyes névmások

Я ТИ ВІН ВОНА МИ ВИ ВОНИ

МЕНЕ звать Ендре.
МЕНИ 14 років.

ТЕБЕ звать Іван.
ТОБИ 14 років.

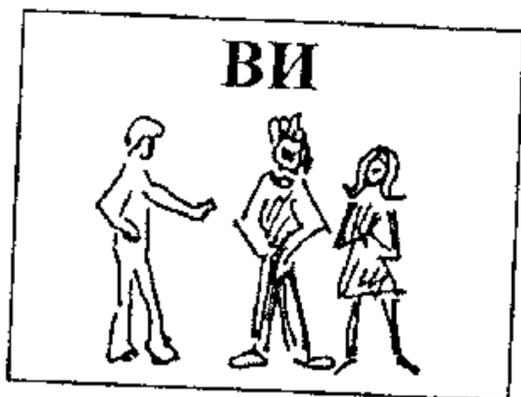
ЙОГО звать Еде.
ЙОМУ 16 років.

ЇЇ звать Єва.
ЇЇ 13 років.

НАС звать Ендре та Іван.
НАМ по 14 років.

ВАС звать Єва та Еде.
ВАМ 13 і 16 років.

ЇХ звать пан та пані Ковач.
ЇМ по 30 років.

Виконай вправи.

Це хлопчик. звать Адам. шість років. ходить у дитячий садок. Ця дівчина Адамова сестра. звать Андрія. 10 років. учениця. дуже хороші діти.

ЦЕ – Я!

..... звать років.учень/учениця.
..... живу в Угорщині батько
..... мама батькові рік/
роки/років.мамі рік/роки/років.

- 1 рік
- 2-3-4 роки
- 5-6 – років

Birtokos névmások

<p>МІЙ МОЯ МОЄ (az én)...-m МОЇ</p> <p>ТВІЙ ТВОЯ ТВОЄ (a te) ...-d ТВОЇ</p> <p>ЙОГО Ї (az ő) ...-a, -e, -ja, -je ЙОГО</p>	<p>НАШ НАША НАШЕ (a mi) ... -nk НАШ</p> <p>ВАШ (a maga)... -a, -e, -ja, -je ВАША (az őn) ... -a, -e, -ja, -je ВАШЕ (a ti) ... -tok, -tek, -tök ВАШІ (a maguk) ... -a, -e, -ja, -je (az önök) ... -a, -e, -ja, -je</p> <p>ЇХНІЙ ЇХНЯ ЇХНЕ (az ő) ... -uk, -ük, -juk, -jük ЇХНІ</p>
---	---

ПРІЗВИЩЕ : СОКАЧ
 ІМ'Я/ІМЕНА : АННА МАРІЯ
 АДРЕСА : Угорщина Дебрецен, вулиця Кóшута, 20
 ІМ'Я БАТЬКА : ІШТВАН СОКАЧ
 ІМ'Я МАТЕРІ : ВАЛЕРІЯ КІШ
 ПідписА.М.Сокач.....
 Дата 10 січня 1998 р.

Хресне ім'я / іменá Прізвище
 АННА МАРІЯ СОКАЧ
 Пóвне ім'я

Заповни анкету

Прізвище :

Ім'я/іменá :

Адреса :

Ім'я батька :

Ім'я матері :

Підпис :

Дата :

Виконай вправи.

Я ЮДІТ НОДЬ.

Це Наталія Ковач. *Вона Наталія Ковач*
Це Шандор Кіш.
То Дора і Нора.
Це Іштван і Пітер.
Цей хлопчик – Віктор.
Ця дівчина – Оля.

МЕНЕ ЗВУТЬ ЮДІТ НОДЬ.

Її звать Наталія Ковач.
..... звать Шандор Кіш.
..... звать Дора і Нора.
..... звать Іштван і Пітер.
..... звать Віктор.
..... звать Оля.

Марія – жіноче ім'я.
Янош – чоловіче ім'я.
Ксенія – гарне ім'я.
Чілла – угорське ім'я.

Емеше – старовинне ім'я.
Ніколет – іноземне ім'я.
Вікторія – сучасне ім'я.
Аполонія – старомодне ім'я.

Олександра – довге ім'я.
Ева – коротке ім'я.

Лєся Українка – псевдонім української поетеси
Лариси Петрівни Косач.

Лєслі Лобуренс – псевдонім угорського письменника
Ласло Лорінца.

Дозвольте відрекомендуватися, я
Моє ім'я
Моє прізвище
Знайомтесь, це мій друг / моя подруга

Українці називають спочатку ім'я, потім по батькові, потім прізвище.
Наприклад : Тарас Григорович Шевченко – великий український поет.
Угорці називають спочатку прізвище, потім ім'я і ніколи не вживають по батькові.

Наприклад : Петефі Шандор – великий угорський поет.

Як пишеться твоє/ваше прізвище?

Повтор/и/іть, будь ласка.

Назви/назвіть своє ім'я/прізвище по буквах, будь ласка.

ПРО СЕБЕ

Як	тебé	звуть?	Менé звуть
	йогó		Йогó звуть
	ї́		Ї́ звуть
	нас		Нас звуть
	вас		Вас звуть
	їх		Їх звуть
Скільки	тобі́	рóків?	Мені́
	йому́		Йому́.....
	їй		Їй рóків.
	нам		Нам
	вам		Вам
	їм		Їм
Хто	ти ?	Я	
	він ?	Він	
	вона́?	Вона́	
	ми ?	Ми	
	ви ?	Ви	
	вони́ ?	Вони́	
Де	ти живéш?	Я живу́ в Угóрщині.	
	він живé?	Він живé в	
	вона́ живé?	Вона живé в	
	ми живемó?	Ми живемó в	
	ви живетé?	Ви живетé в	
	вони живу́ть?	Вони живу́ть в	

В Угóрщині.

У Боктолорантгазі.

Виконай вправи.

	тебе́		Мене́
	його́		Тебе́
Як	ї́	звуть?	Його́	звуть
	вас		Вас
	їх		Їх
<hr/>				
	твого́ ба́тька?		Мого́ ба́тька
	ва́шу ма́му?		Мою́ ма́му
Як звуть	твої́х сесте́р?		Мої́х сесте́р	звуть
	його́ бра́та?		Його́ бра́та
	ва́шу сестру́?		На́шу сестру́
	ї́ подругу́?		Ї́ подругу́
<hr/>				
	твоє́		Моє́
	його́		Його́
Яке	ї́	прізвище?	Ї́	прізвище
	ва́ше	ім'я?	Ва́ше	ім'я
	їхне́		їхне́

Діалог

- Як тебе́/вас звать?
- Мене́ звать А́нна Ма́рія Со́кач.
- Твоє́/Ва́ше ім'я́ А́нна Ма́рія?
- Так, моє́ ім'я́ А́нна Ма́рія. У мене́ два імені (двоє і мен).
- В честь ко́го тебе́/вас назва́ли ці́ми імена́ми?
- Мене́ назва́ли ці́ми імена́ми в честь мої́х бабу́сь, бабу́сі Анни та бабу́сі Ма́рії.

Прочитай діалоги.

Переклади на рідну мову.

ДІАЛОГИ

– Як тебе/вас звать?

– Мене звать Золтан Ковач.

– Це твоє/ваше повне ім'я?

– Так, це моє повне ім'я.

– В честь кого тебе/вас назвали Золтаном/цим ім'ям? / цим іменем?

– Мене назвали Золтаном в честь мого дідуся/батька, дядька

* * *

– У нього слов'янське прізвище.

– Так, його предки були родом з України.

* * *

– Тобі/Вам подобається твоє/ваше ім'я?

– Ні, не дуже, але як кажуть: Не ім'я красить людину, а людина – ім'я.

* * *

– Ілонко, у тебе є пестливе ім'я?

– Так, в сім'ї мене звать Іцу.

* * *

– Це його ім'я або прізвище?

– Його ім'я – Шандор, а Дьокі – його прізвище.

* * *

– Скажи, будь ласка, як тебе звать?

– Мене?

– Так, тебе.

– Мене звать Ержибет Сокач. Ержибет – це моє ім'я, а Сокач – це моє прізвище.

* * *

– Кого звать Левенте Молнар?

– Мене.

– Ти гімназіст?

– Так, я гімназіст.

* * *

– Скажи, будь ласка, хто твій сусід праворуч?

– Мій сусід праворуч – Міклош Нодь.

– Хто твоя сусідка ліворуч?

– Моя сусідка ліворуч – Наталія Беркі.

Teszt

*Keresd meg a nyolc irányban rejtőző szavakat! (névmások)
Írd le a névmásokat!*

Є	О	Г	О	Й	Я	С	Е	Б	Е	
С	О	Б	І	І	Т	А	Т	О	Е	
М	Ю	В	А	М	Е	Н	Е	Я	Ц	
О	Т	О	Т	И	С	І	Б	О	Т	
Я	И	Н	О	В	Ф	М	Е	Н	І	
О	І	А	Н	А	М	У	Ш	А	Н	
В	Н	Й	О	Г	О	Ж	М	Ш	А	
Т	Х	О	В	Й	Ї	Ї	М	А	Ш	
Ц	Ї	М	А	О	Й	Ї	Ї	В	І	
Л	Г	У	С	Т	И	Х	Й	Е	Ц	

Виконайте вправу.

Я

... учень. ... звать Петро. 15 років. ... мешкаю в
 Ниредьгазі. ... будинок знаходиться в центрі міста. ... мама
 працює в школі. ... 35 років. ... дуже гарна. ... батько
 інженер. ... років. ... високий, широкоплечий. ... сестру
 звать Оля. ... ще не ходить до школи. ... сім'я не дуже велика. ...
 хобі футбол. друзі також захоплюються спортом. ... подруга
 хороша спортсменка. ... звать Марина. ... моя однокласниця.

Személyek. Ki ez?

Запам'ятай!

Людина	Тато	Товариш
Чоловік	Мама	Журналіст
Жінка	Брат	Фотограф
Дружина	Сестра	Учень/учениця
Дитина	Братик	Школяр/школярка
Хлопець	Сестричка	Гімназіст/-ка
Дівчина	Друг	Жити /живу́, живеш, живе́, живу́ть, живемо́/
Хлопчик	Подруга	Мешкати /мешкаю́, мешкаеш, мешкає́, мешкаємо́, мешкають/
Дівчинка	Друзі	Ходити до школи / у дитячий садок (ходжу́, ходиш, ходи́ть, ходимо́, ходять)
Немовля	Діти	Навчатись (навчаю́сь, навча́єшся, навча́ється, навчаю́ться)
Дитинка	Сім'я	
Родина	Родич	
Пенсіонер/-ка	Прадідусь	
Прабабуся	Правнук	

МАТИ – [van neki]

У мене є ...	Я маю ...
У тебе є ...	Ти маєш ...
У нього є ...	Він має ...
У неї є ...	Вона має ...
У нього є ...	Вони має ...
У нас є ...	Ми маємо ...
У вас є ...	Ви маєте ...
У них є ...	Вони мають ...

ЛЮБИТИ – szeretni

люблю ...
любиш ...
любить ...
любить ...
любить ...
любимо ...
любите ...
люблять ...

(alanyeset)

(tárgyeset)

		ВІН	ВОНА	ВОНИ
Угорщина	– в Угорщині.	Угорець	– угорка	– угорці.
Україна	– в Україні.	Українець	– українка	– українці.
Австрія	– в Австрії.	Австрієць	– австрійка	– австрійці.
Румунія	– в Румунії.	Румун	– румунка	– румуни.
Словаччина	– в Словаччині.	Словак	– словачка	– словаки.

–а, –е, –і.

Хороший,	хороша, хороше, хороші.
Добрий	-а, -е, -і.
Веселий	-а, -е, -і.
Гарний	-а, -е, -і.
Чудовий	-а, -е, -і.
Товариський	-а, -е, -і.
Синьобкий	-а, -е, -і.
Скромний	-а, -е, -і.
Доброзичливий	-а, -е, -і.
Мілий	-а, -е, -і.

Я		
Ти	учень	гімназії
Він	учениця	середньої школи
Вона	учні	восьмирічної школи
Ми	студент	училища
Ви	студентка	інституту
Вони	студенти	університету

ХТО ЦЕ? ХТО ЦЯ ЛЮДИНА?

Це чоловік.
Його звуть Ондраш Ковач.
Йому сорок два роки.
Він журналіст.
У нього є дружина й діти.

Це жінка.
Її звуть Зіта Кривач.
Їй тридцять сім років.
Вона фотограф.
У неї є чоловік й діти.

Це хлопець.
Його звуть Крістіан Ковач.
Йому п'ятнадцять років.
Він гімназіст.
У нього є дві сестри та один братик.

Це дівчина.
Її звуть Естер Ковач.
Їй десять років.
Вона школярка.
У неї є два брати та одна сестричка.

Це маленька дівчинка.
Її звуть Ілонка.
Їй три роки.
Вона ходить у дитячий садок.
У неї є тато, мама, два брати та одна сестра.

Це немовля.
Це маленький хлопчик.
Його звуть Бенце.
Йому п'ять місяців.
Він не ходить ні до школи, ні в дитячий садок.

Запам'ятай!

A főnevekből képzők segítségével vonatkozást jelölő mellékneveket képezhetünk

			-а, -е, -і
-ськ-	А́встрія	австрі́йський	
	Аме́рика	амери́канський	
	А́нглія	англі́йський	
	Бразилія	бразильський	
	Іта́лія	італі́йський	
	Кита́й	кита́йський	
	Росі́я	росі́йський	
	Уго́рщина	уго́рський	
	Украї́на	украї́нський	
-цьк-	Гре́ція	гре́цький	
	Німе́ччина	німе́цький	
	Туре́ччина	туре́цький	
	Слова́ччина	слова́цький	
-зьк-	Фран́ція	французький	
	Норве́гія	норве́зький	

ХТО Є ХТО?

1. Било Барток	уго́рський	композитор.
2. Марк Твен	письме́нник.
3. Пелé	футболіст.
4. Леона́рдо да Ві́нчі	худóжник.
5. Тара́с Шевче́нко	поéт.
6. Чарльз Ді́кенс	письме́нник.
7. Чайко́вський	композитор.
8. Конфу́цій	філо́соф.
9. Моргіт Ка́ффа	письменниця.
10. Віталі́й Клі́чко	спортсмен.

A melléknevek ragozása

Az ukrán nyelvben a melléknevet jelzőként együtt ragozzuk azzal a főnévvel, amelyhez tartozik és igazodik.

A.	mi?	угорська мо́ва	слов'янські мо́ви
T.	mit?	угорську мо́ву	слов'янські мо́ви
B.	minek a?	угорської мо́ви	слов'янських мо́в
R.	minek?	угорській мо́ві	слов'янським мо́вам
Eszk.	mivel?	угорською мо́вою	слов'янськими мо́вами
Elölj.	min?	на угорській мо́ві	на слов'янських мо́вах

Ragozd a szókapcsolatokat!

Виконай завдання!

Провідміняй словосполучення: *українська мо́ва, німецька мо́ва, французька мо́ва, іноземна мо́ва, іноземні мо́ви*

A.....
T.....
B.....
R.....
Eszk.....
Elölj.....
A.....
T.....
B.....
R.....
Eszk.....
Elölj.....

Яка національна валюта Угорщини? (birtokos eset)

1. Національна валюта	<u>Угорщини</u>	фóринг.
2. Національна валюта	рубéль.
3. Національна валюта	дóлар.
4. Національна валюта	фунт.
5. Національна валюта	лев.
6. Національна валюта	грівня.
7. Спільна валюта	євро

Угорщина	Прага
Австрія	Оттава
Греція	Відень
Чехія	Будапéшт
Україна	Берлін
Канада	Бухарéст
Німеччина	Афіни
Румунія	Київ

Будапéшт столиця Угорщини

Знай'ятай!

Міжнародні розпізнавальні знаки держав.
Nemzetközi autójelzések.

	А́встрія		Великобританія
	Австра́лія		Гре́ція
	Бе́льгія		Уго́рщина
	Болга́рія		Іта́лія
	Бразі́лія		Ізраї́ль
	Ку́ба		По́льща
	Кана́да		Руму́нія
	Хорва́тія		Росі́я
	Че́хія		Слова́ччина
	Німе́ччина		Слове́нія
	Іспа́нія		Украї́на
	Фра́нція		США (Аме́рика)

Виконай завдання. Так або ні?

з + birtokos eset

USA Ця машина з Америки?
Так, ця машина з Америки.

E Ця машина з Англії?
Ні, ця машина з Іспанії.

1. **I** Ця машина з Ірландії?
.....

2. **H** Ця машина з Угорщини?
.....

3. **RUS** Ця машина з Румунії?
.....

4. **UA** Ця машина з України?
.....

5. **A** Ця машина з Австралії?

Виконай вправи.

Звідки ця машина?

CS

GB

PL

SLO

RO

GR

I

C

D

AUS

Запам'ятай!

Іноземна мова / Idegennyelv

- Якою іноземною мовою ти/ви володієш?
 - Я досить добре володію англійською мовою.
 - Ти/ви розмовляєш/ете російською мовою?
 - Я не розмовляю російською мовою.
-

ЯК? Досить добре. Добре Дуже добре. Вільно.
Слабо. Дуже слабо. Погано.

Я	володію/розмовляю	ТИ	володієш/розмовляєш
МИ	володіємо/розмовляємо	ВИ	володієте/розмовляєте
ВІН, ВОНА	володіє/розмовляє	ВОНИ	володіють/розмовляють

Переклади українською мовою!

	Якою мовою?	Як?
Angolul	англійською мовою	по-англійському
Olaszul
Oroszul
Magyarul
Ukránul
Németül
Francia
nyelven		

Запам'ятай!

- Яка державна мова Угорщини?
- Державна мова Угорщини, це угорська мова.

	України?
	США?
	Італії?
	Росії?
	Греції?
	Франції?
	Китаю?
Яка державна мова	Словаччини?
	Німеччини?
	Австрії?
	Бразилії?
	Румунії?
	Хорватії?
	Великобританії?

Рідна мова / Anyanyelv

- Яка твоя/ваша рідна мова?
- Моя рідна мова –
- Яка рідна мова українця?
- Його рідна мова –
- Яка рідна мова італійки?
- Її рідна мова –

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

Національність / Nemzetiség (páros nemű főnév)

- Хто ти/ви за національністю?

- Я угорка / Я угорець

<u>Країна</u>	<u>Він</u>	<u>Вона</u>	<u>Вони</u>
А́встрія	австри́єць	австри́йка	австри́йці
Аме́рика	американе́ць	американка́	американці́
А́нглія	англи́єць	англи́йка	англи́йці
Бі́лорусь	бі́лорус	бі́лоруска́	бі́лоруси
Болга́рія	болга́рин	болга́рка	болга́ри
В'єтна́м	в'єтна́мець	в'єтна́мка	в'єтна́мці
Гре́ція	грек	греча́нка	гре́ки
Ізраї́ль	ізраїльтя́нин	ізраїльтя́нка	ізраїльтя́ни
Індія	інді́єць	інді́йка	інді́йці
Іта́лія	італі́єць	італі́йка	італі́йці
Кита́й	кита́єць	китайка́	кита́йці
Ме́ксика	мексика́нець	мексика́нка	мексика́нці
Молдо́ва	молдава́нин	молдава́нка	молда́ви
Німе́ччина	німе́ць	ні́мка	ні́мці
По́льща	поля́к	по́лька	поля́ки
Росі́я	росія́нин	росія́нка	росія́ни
Руму́нія	руму́н	руму́нка	руму́ни
Се́рбія	се́рб	се́рбка	се́рби
Слова́ччина	слова́к	слова́чка	слова́ки
Слове́нія	словен	словенка́	словене́ни
Уго́рщина	угоре́ць	угорка́	угорці́
Украї́на	украї́нець	украї́нка	украї́нці
Фран́ція	францу́з	францу́женка	францу́зи
Хорва́тія	хорват	хорватка́	хорвати
Че́хія	чех	че́шка	че́хи
Шве́ція	швед	шведка́	шведе́ди
Япо́нія	япо́нець	япо́нка	япо́нці

- Ти угорець?

- Так, я угорець

- Ви українці?

- Ні, ми угорці

- Він чех?

- Так.

Jegyezd meg!

країна – ország
країни – országok

столиця – főváros
столиці – fővárosok

місто – város
міста – városok

A.	Угорщина	Австрія	Америка	Польща
T.	Угорщину	Австрію	Америку	Польщу
B.	Угорщини	Австрії	Америку	Польщі
R.	Угорщині	Австрії	Америці	Польщі
Eszk.	Угорщиною	Австрією	Америкою	Польщею
Elölj.	в Угорщині	в Австрії	в Америці	у Польщі
Megsz.	Угорщино!	Австріє!	Америко!	Польще!

A.	Іран	Китай	Ізраїль	Монако
T.	Іран	Китай	Ізраїль	Монако
B.	Ірану	Китаю	Ізраїлю	Монако
R.	Ірану	Китаю	Ізраїлю	Монако
Eszk.	Іраном	Китаєм	Ізраїлем	Монако
Elölj.	в Ірані	у Китаї	в Ізраїлі	у Монако
Megsz.	Іран!	Китай!	Ізраїль!	Монако!

A.	Будапешт	Любляна	Київ	Прага
T.	Будапешт	Люблян	Київ	Прагу
B.	Будапешта	Любляни	Києва	Праги
R.	Будапешту	Люблян	Києву	Празі
Eszk.	Будапештом	Люблян	Києвом	Прагою
Elölj.	у Будапешті	у Люблян	у Києві	у Празі
Megsz.	Будапеште!	Люблян!	Києве!	Праго!

Прочитай діалог.

- Хто ти за національністю?
- Я угорець, а ти?
- Я українець. Мої батьки родом з України.
- Яна теж українка?
- Ні, вона словачка. Її Батьківщина – Словаччина.

Виконай вправи.

А.

1. Україна	а) італійка
2. Чехія	б) французька
3. Німеччина	в) українець
5. Японія	г) греки
6. Америка	г) чешка
7. Угорщина	д) словен
8. Греція	є) німка
9. Австралія	ж) хорват
10. Італія	з) американці
11. Словенія	и) австралійка
12. Франція	і) угорці

- 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 –
- 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 –

Б.

- Клара живе у Берліні, вона
- Саша родом з Москви, він
- Оксана і Петро родом з Полтави, вони
- Хлопці живуть у Бухаресті, вони
- Памела з Америки, вона
- Кіноакторка Софі Лорен
- Ніколь Кідман
- Том Круз
- Наш сусід Він з Польщі.

Olvasd el az alábbi keresztneveket és válaszd ki számodra a legkedvesebbet!

Ismételd a keresztneveket a tanár után, jelöld a hangsúlyt!

Августин	Геннадій	Ігор	Станіслав
Адам	Георгій	Ілля	Степан
Адріан	Гліб	Імре	Тарас
Акош	Гнат	Іштван	Теодор
Альберт	Григорій	Іполит	Тимур
Анатолій	Густав	Йожеф	Тимофій
Андрій	Давид	Йосип	Тібор
Антон	Данило	Казимир	Томаш
Арнольд	Даніель	Калман	Ульрік
Артем	Денис	Карой	Устим
Артур	Дмитро	Карпо	Фердинанд
Архип	Еде	Ондраш	Ференц
Балінт	Едмунд	Орест	Флоріан
Бенце	Едуард	Оскар	Фабіан
Било	Еміл	Остап	Федір
Богдан	Ендре	Оттіло	Фелікс
Богуслав	Ервін	Отто	Хома
Болаж	Ернест	Павло	Христофер
Борис	Ерік	Пал	Чеслав
Борнобаш	Етеле	Панас	Чобо
Будо	Євген	Патрик	Чонад
Вадим	Євдоким	Петро	Чонгор
Валентин	Єромош	Пилип	Шандор
Валерій	Жан	Річард	Шому
Василь	Жігмонд	Роберт	Юлій
Вацлав	Жолт	Роман	Юрій
Віктор	Жорж	Ромео	Юхим
Вінце	Захар	Рудольф	Яків
Володимир	Зенон	Руслан	Якоб
Всеволод	Золан	Семен	Ярослав
Вячеслав	Золтан	Сергій	Ян
Гаврило	Іван	Сильвестр	Янош
Герасим	Ігнат	Сілард	

Склади розповідь.

ВІН / Хлопець

ЙОГО звуть
Віктор.

ЙОМУ
16 років.

ВІН
родом
з України.

ВІН
учень.

ВІН
українець.

У НЬОГО
є брат.

ВІН любить
грати
у футбол.

ЙОГО
хобі-
спорт.

У НЬОГО
темне
волосся.

ВІН
веселий і
доброзичливий.

ЙОГО
номер телефону
346-340

Склади речення.

Золтан 15 учень Угорщина угорець тел : 352 – 125	Це хлопець. Його звуть Золтан. Йому (Золтану/ Золтанові) 15 років. Він учень гімназії. Золтан родом з Угорщини. Він угорець. Його номер телефону 352–125.
--	---

Деніс 14 учень Україна з України українець тел : 34640	Давід 15 гімназіст Австрія з Австрії австрієць тел : 2234370	Роберт 17 студент Великобританія з Великобританії англієць тел : 725301
Іштван 15 учень Угорщина з Угорщини угорець тел : 456 –121	Гельмут 19 шофер Німеччина з Німеччини німець тел : 745318	Марк 13 школяр США із США американець тел : 76598123
Ян 18 студент Словаччина з Словаччини словак тел : 7680932	Іон 16 учень Румунія з Румунії румун тел : 6573342	Олег 15 учень Росія з Росії росіянин тел : 635245

*США – Сполучені Штати Америки.

Із Сполучених Штатів Америки.

1. Хто це?	4. Звідки він родом?
2. Як його звуть?	5. Хто він за національністю?
3. Чим він займається?	6. Який у нього номер телефону?
7. Скільки йому років?	

Я Мені

Мені Я

Я Я

Мій

*Olvasd el az alábbi keresztneveket és válaszd ki számodra a legkedvesebbet!
Ismételd a keresztneveket a tanár után, jelöld a hangsúlyt!*

Агнеш	Едіна	Ксенія	Регіна
Адріана	Едіт	Лариса	Рената
Аліса	Елеонора	Лаура	Ріта
Алла	Еліз	Лейла	Роза
Аманда	Елла	Ленке	Роксана
Анастасія	Емма	Лідія	Руслана
Ангела	Еніко	Лінда	Сабіна
Андрея	Еріка	Луїза	Сара
Аніта	Ержибет	Любов	Світлана
Анна	Естер	Людмила	Сільвія
Аннамарія	Етел	Маріанна	Соломія
Анетт	Єва	Марія	Софія
Антонія	Євгенія	Марина	Таїсія
Ася	Євдокія	Марта	Тамара
Барбара	Єлизавета	Милана	Терезія
Беата	Жанетт	Мирослава	Тетяна
Беатріс	Жанна	Міріам	Тімея
Белла	Жозефіна	Моніка	Уляна
Бернадет	Жужанна	Надія	Урсула
Берта	Зінаїда	Наталія	Фаїна
Богдана	Зірка	Неллі	Фатіма
Брігітта	Зіта	Ніна	Фекла
Валентина	Зоряна	Ніколетта	Флора
Валерія	Зоя	Ноемі	Фрідеріка
Ванда	Іванна	Нора	Христина
Варвара	Іюна	Одарка	Харита
Вероніка	Інґа	Одріен	Цецилія
Вікторія	Ірина	Олександра	Цинтія
Віра	Ірис	Олена	Ченге
Габрієлла	Ірма	Олеся	Чілла
Галина	Ївґа	Олівія	Шара
Гелена	Йоганна	Ольга	Шарлотта
Генрієтта	Йолана	Оніка	Юдіт
Георгіна	Каміла	Оксана	Юліанна
Далія	Карла	Памела	Юлія
Дана	Кароліна	Патриція	Юстина
Дарія	Катерина	Петра	Явдоха
Діана	Кінґа	Пірошка	Язмін
Домініка	Клавдія	Поліна	Ярина
Дора	Клара	Раїса	Ярміла
Евелін	Константина	Ребекка	Ярослава

В О Н А́ / Дівчина

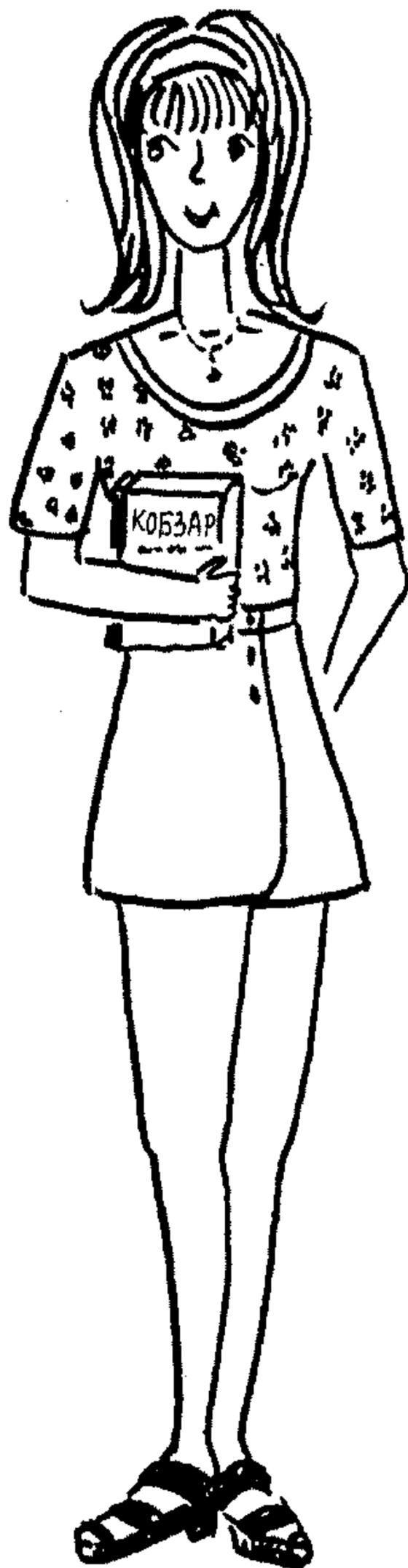
Її звуть
Ольга.

ВОНА́
рідом
з України.

ВОНА́
українка.

ВОНА́
любить
читати.

У НЕЇ́
довге
волосья.

ЇЙ
14 років.

ВОНА́
школярка.

У НЕЇ́
є брат.

Її хобі –
читання.

Її номер
телефону 125-346.

Склади розповідь.

Жужанна 15 учениця Угорщина угорка тел : 352 – 164	Це дівчина. Її звуть Жужанна. Їй (Жужанні) 15 років. Вона учениця гімназії. Жужанна родом з Угорщини. Вона угорка. Її номер телефону 352 – 164.
--	---

Оксана 14 учениця Україна українка тел : 30771	Діана 15 гімназистка Великобританія англійка тел : 2367798	Ержибёт 18 студентка Угорщина угорка тел : 403 – 266
Аманда 13 школярка США* американка тел : 5673412	Гелена 16 учениця Словаччина словачка тел : 624431	Домініка 17 студентка Румунія румунка тел : 8732345
Наташа 16 учениця Росія росіянка тел : 1129730	Барбара 19 балерина Австрія австрійка тел : 43269853	Інга 14 гімназистка Німеччина німка тел : 8785410

* США – Сполучені Штати Америки.

1. Хто це?
2. Як її звуть?
3. Чим вона займається?
4. Звідки вона родом?
5. Хто вона за національністю?
6. Який у неї номер телефону?
7. Скільки їй років?

Я Мені

Мені Я

Я Я

Мій

Прочитайте речення.

Перекладіть на угорську мову.

Мій друг

Знайомтесь, це мій друг Андрій. Його звать Андрій Сірко. Він з України. Андрій – українець. Йому п'ятнадцять років. Він учень середньої школи. Андрій веселий, товариський хлопець. Він хороший товариш.

Моя подруга

Знайомтесь, це моя подруга Віра. Її звать Віра Петрюк. Віра – українка. Їй шістнадцять років. Вона учениця гімназії. Віра гарна, синьоблака дівчина. Вона чудова подруга.

Мої друзі

Знайомтесь, це мої друзі. Їх звать Ольга та Петро. Вони учні середньої школи. Ольга та Петро живуть в Україні. Вони – українці. Вони мешкають у місті Рахові. Мої друзі – хороші спортсмени.

Kérdezd meg a barátaidat:

Коли день твого народження?

vagy

Коли твій день народження?

Írd le a nevüket!

Місяць	Ім'я	Місяць	Ім'я
Січень	Катя	Ліпень	
Лютий		Серпень	
Березень		Вересень	
Квітень		Жовтень	
Травень		Листопад	
Червень		Грудень	

Add össze a számokat és írd le a korukat!

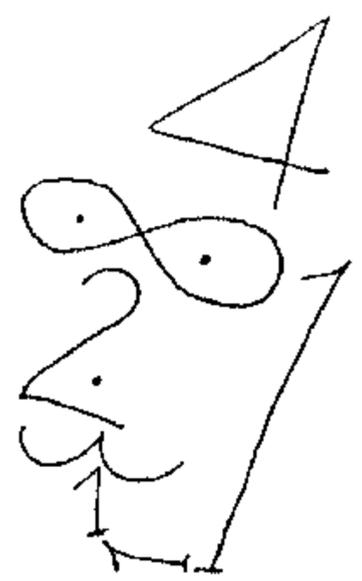
Скільки тобі років?

Мені

Скільки вам років?

Мені

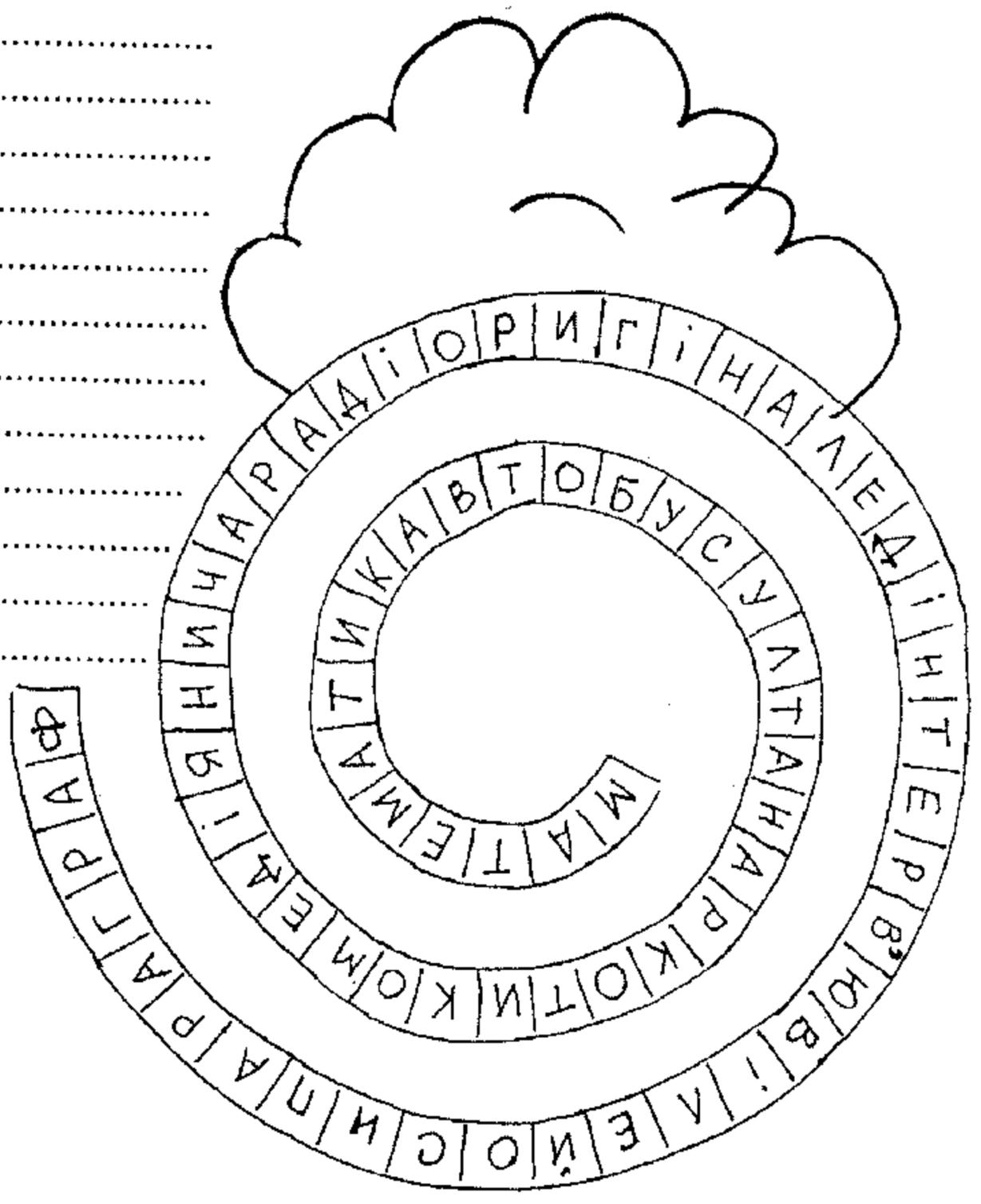

Скільки йому років?

Йому

Прочитай та випиши слова

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.

Скільки років індіанцю?

.....

Йому років

Család РОДИНА

1. Чи велика у тебе / у вас родина? – Не дуже велика.
2. Скільки осіб у вашій сім'ї? – Нас у сім'ї шестеро. У мене є батько, мама, сестра, бабуся і дідусь.
3. Ви всі живете разом? – Так, ми живемо разом.
4. У тебе/у вас є тітка, дядько, двоюрідна сестра, двоюрідний брат? – Так, звичайно. Вони живуть недалеко від Києва.

- 1 мама
- 2 батько
- 3 син
- 4 донька
- 5 брат
- 6 сестра
- 7 тітка
- 8 дядько
- 9 племінник
- 10 племінниця
- 11 двоюрідний брат,
двоюрідна сестра
- 12 батькі
- 13 бабуся
- 14 дідусь
- 15 прабабуся
- 16 прадідусь

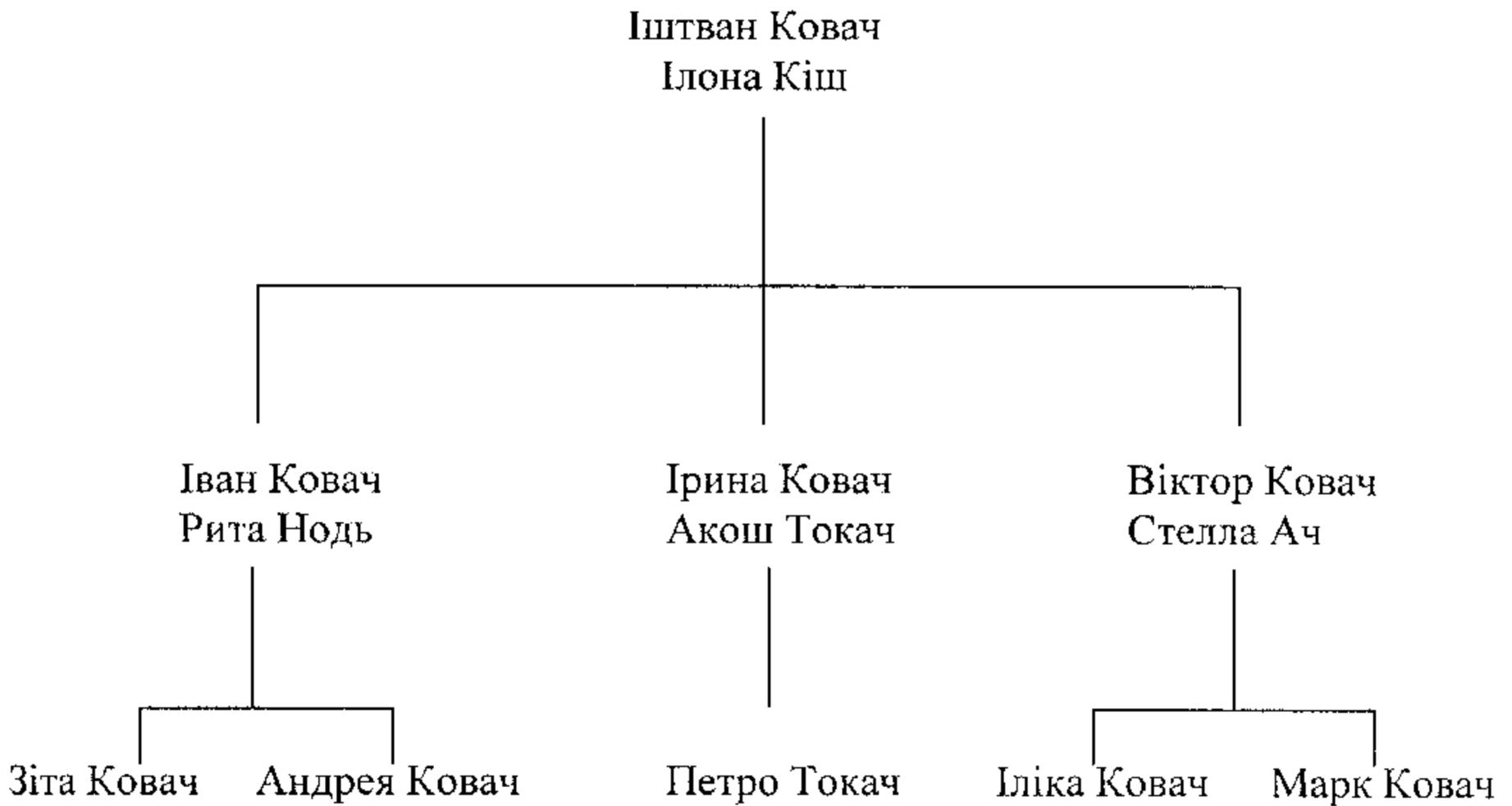
СІМ'Я

Твій батько і твоя мама – твої батькі. Ти їх син або донька. Батько твоєї мами і батько твого батька – твої дідусі. Мама твоєї мами і мама твого батька – твої бабуся. Мама твоєї бабуся або твого дідуся це твоя прабабуся. Батько твоєї бабуся або твого дідуся це твій прадідусь.

Сестра твоєї мами або твого батька – це твоя тітка. Брат мами або батька – це твій дядько. Дитина твоєї тітки або твого дядька – це твій двоюрідний брат або сестра. Діти твого брата або твоєї сестри – це твої племінники. Дівчинка – племінниця, а хлопчик – племінник.

Családfa

Розглянь генеалогічне дерево заповни прогалини відповідним словами.

племінник, племінниця, внук, внучка, внуки, дружина, чоловік, мама, бабуся, дідусь, син, донька, дядько, тітка, зять, невістка, двоюрідний брат, двоюрідна сестра

Іштван Ковач	Віктора Ковача
Іліка Ковач	Ілони Кіш
Ілона Кіш	Іштвана Ковача
Рита Нодь	Зіти Ковач
Петро Токач	Марка Ковача
Андрея Ковач	Ірини Ковач
Петро Токач	Івана Ковача
Зіта Ковач	Андреї Ковач
Рита Нодь	Іштвана Ковача
Акош Токач	Ілони Кіш
Марк Ковач	Іліки Ковач
Іштван Ковач	Петра Токача
Ірина Ковач	Андреї та Зіти
Іван Ковач	Іліки та Марка
Стелла Ач	Віктора Ковача

Опиши фото своєї сім'ї.
 Це фото нашої сім'ї.

Прочитай діалог

ГЕНЕАЛОГІЧНЕ ДЕРЕВО

- Чи знаєте ви / знаєш ти своє генеалогічне дерево?
- Я знаю своїх предків від прадіда.
- Наскільки мені відомо, в давнину багато людей знали своє походження. Тоді можна було прогнозувати, які будуть нащадки і які у них будуть здібності.
- Між іншим, мені кажуть, що я добре малюю, тому що пішов у діда.
- Правду кажучи, соромно не знати свого походження.

Виконай завдання

Моя мама

Ім'я.....

Прізвище.....

Дата народження:

.....

Мій батько

.....

.....

.....

.....

Моя сестра

.....

.....

.....

.....

Мій брат

.....

.....

.....

.....

Мій дідусь

.....

.....

.....

.....

Моя прабабуся

.....

.....

.....

.....

Мій прадідусь

.....

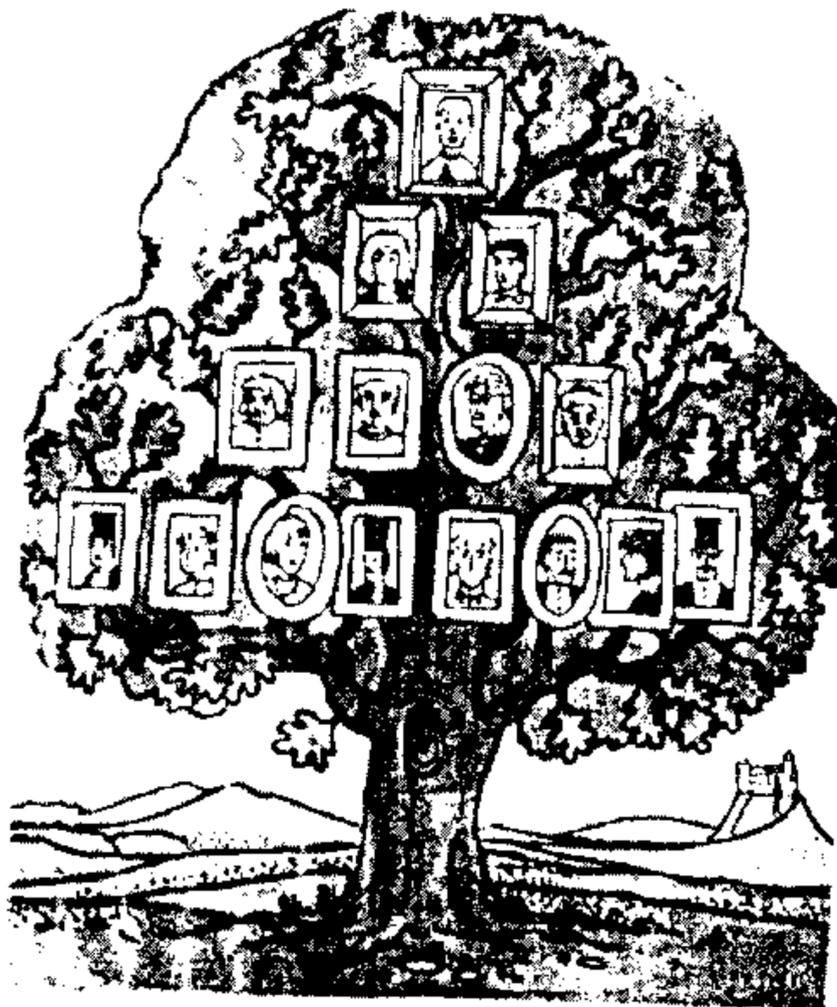
.....

.....

.....

Моя бабуся

.....

Склади розповідь схему про своє генеалогічне дерево.

* * *

Де згода в сімействі,
Де мір і тишина,
Щасливі там люди,
Блаженна сторона.

Їх Бог благословляє,
Добро їм посилає
І з ними вік живе,
І з ними вік живе.

Як бути ласкавим?

Мама, мамуся, матуся, матінка, мамочка, мамуня, мамка, мамочка, неня.

Тато, татко, татонько, таточко, татуньо, татусь, татусик, батечко.

Дочка, доня, доця, донька, доненька, донечка, доцюня, дочечка.

Син, синок, синочок, синонько, синаш, сінко, синятко.

Сестра, сестриця, сестричка, сестронька, сестриченька, сеструня, сеструся.

Брат, братик, братко, братонько, братечко, братуньо, братусь, братусик.

Побратім, побратімко, побратімець, побратімчик.

Посестра, посестрина, посестриця.

Дядько, дядечко, дядьо, дядя.

Тітка, тітонька, тіточка, титуся, титуня, титусенька, титусечка, титунья.

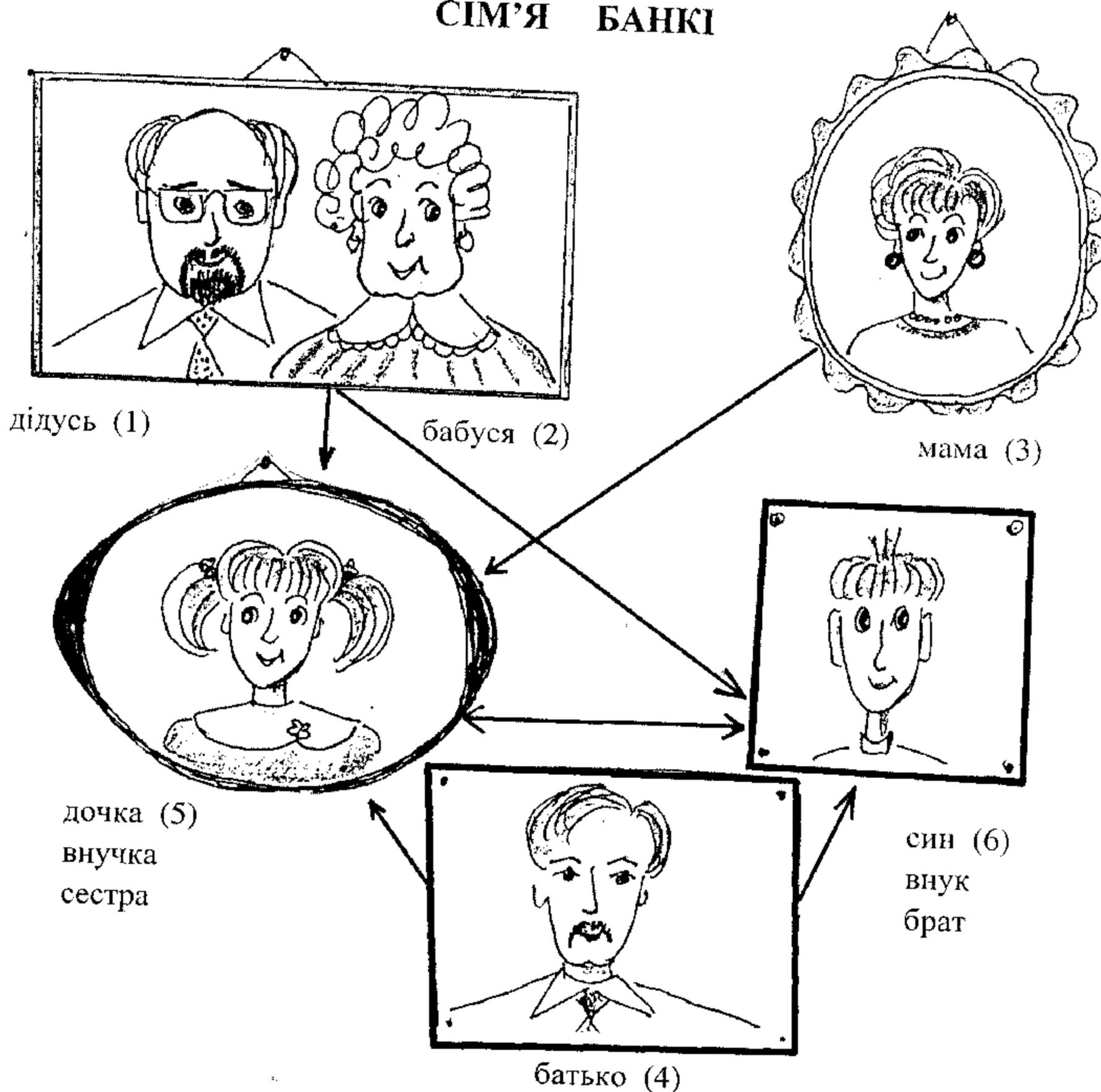
Дядина – дядькова дружина: дядинка, дядинонька, дядиночка.

Баба, бабка, бабонька, бабуня, бабунечка, бабуся, бабусенька, бабусечка,
бабця.

Дід, дідок, дідочок, дідунь, дідуньо, дідусь, дідусик, дідик, дідонько,
дідусенько.

Складіть розповідь

СІМ'Я БАНКІ

Аттіла Банкі (4), ходить в дитячий садок	Пал Банкі (60) пенсіонер
Елла Ковач (55) пенсіонерка	Юдіт Банкі (8) учениця
Єва Нодь (30) бухгалтер	Іштван Банкі (35) економіст

Хто це?

Скільки йому років?
Хто він?

Скільки їй років?
Хто вона?

Запишіть, добираючи формули вітання та звертання.

8 : 30 Дóброго рáнку, пáне Кіш.	1. 9 : 30 (Пан Боднар)
14 : 30 Дóбрий день, пáні Кіш.	2. 15 : 15 (Мігай)
19 : 30 Дóбрий вéчiр, пáнно Естер.	3. 19 : 45 (Панно Онiко)
	4. 13 : 45 (Едiт)
7 : 15 (Пáні Нодь)
Дóброго рáнку, пáні Нодь.	5. 10 : 30 (Пан Ковач)
20 : 15 (Пан Сас)
Дóбрий вéчiр, пáне Сас.	6. 20 : 00 (Пáні Ботош)

Едiт i Еде близнюкi.
Еде – Вiн брат Едiт.
Едiт – Вона́ сестра́ Еде.

Хто є хто?

Пан Кіш.....

.....Пáні Кіш

Естер

Едiт

Еде

(Еде) Вiн брат Естер.

1. (Едiт).....

2. (Пан Кіш).....

3. (Пáні Кіш).....

(Естер) Вона́ сестра́ Едiт.

4. (Пан Кіш).....

5. (Еде).....

6. (Пáні Кіш)

(Пáні Кіш) Вона́ ма́ма Еде.

7. (Пан Кіш).....

8. (Естер)

9. (Едiт).....

ПРОФЕСІЇ

автослюсар

вчитель

студент

інженер

офіціант

лікар

водій

директор

зубний лікар

листоніша

солдат

актор

– Твій батько – лікар?

– Ні, мій батько – водій.

– Твій дідусь – священик?

– Ні, мій дідусь – вчитель.

– Твоя мама – медсестра?

– Так, моя мама – медсестра.

– Твоя бабуся – продавець?

– Ні, моя бабуся – пенсіонерка.

ХТО ВІН/ВОНА за ФАХОМ?
ХТО ВІН/ВОНА за ПРОФЕСІЄЮ?

**ХТО (ТИ, ВІН, ВОНА, ВИ, ВОНИ) ЗА ФАХОМ?
 ЯКА ПРОФЕСІЯ ТЕБЕ ЦІКАВИТЬ?
 КИМ ТИ ХОЧЕШ СТАТИ?**

Ця жінка – л і к а р.
 Робота лікаря відповідальна.
 Лікарю/лікарєві необхідно
 постійно вчитися.
 Я бачу нашого лікаря.
 Я хочу стати лікарем.
 На лікарєві білий халат.
 Пані лікар!

Н.	лікар	вчитель	водій	слідчий	поліцай
Р.	лікаря	вчителя	водія	слідчого	поліца́я
Д.	лікарю	вчителю	водію	слідчому	поліца́ю
	/лікарєві/	/вчителєві/	/водієві/		
З.	лікаря	вчителя	водія	слідчого	поліца́я
О.	лікарем	вчителем	водієм	слідчим	поліца́єм
М.	на лікарєві	на вчителєві	на водієві	на слідчому	на поліца́єві
Кл.ф.	Лікарю!	Вчителю!	Водію!	Слідчий!	Поліца́й!

– Ким працює твоя мама?	– Яка тебе цікавить професія?
– Моя мама працює вчителем.	– Мені подобається спорт.
– Тебе цікавить професія вчителя?	– Ти хочеш стати спортсменом?
– Ні, мене цікавить професія слідчого.	– Я ще не вирішив/вирішила, а ти?
– Ким ти хочеш стати?	– Мені дуже подобається робота
– Я хочу стати слідчим, а ти?	продавця. Я хочу стати продавцем.
– Я хочу стати водієм, як мій батько.	

МЕНЕ ЦІКАВИТЬ ПРОФЕСІЯ ДЕТЕКТИВА, А ТЕБЕ?
 МЕНІ ПОДОБАЄТЬСЯ ПРОФЕСІЯ ЖУРНАЛІСТА, А ТОБІ?
 Я ХОЧУ СТАТИ БАНКІРОМ, А ТИ?
 МОЯ МАМА ДОМОГОСПОДАРКА, А ТВОЯ?
 МІЙ ДІДУСЬ – ПЕНСІОНЕР, А ТВІЙ?

Прочитайте речення. Перекладіть на угорську мову.

- Що наші дівчата роблять?
- Шийють та співають.
- А матері?
- Поре та плаче.

ХТО ЩО РОБИТЬ?

Хлібороб вирощує хліб.
Швець шие чоботи.
Кравець шие сорочку.
Грець грає на дуді.
Пекар пече хліб.
Муляр мурє стіни. (мур)
Мельник меле борошно.
Чабан пасє отару.
Чередник пасє череду.
Табунник пасє коні.
Пастух пасє худобу.
Пасічник доглядає пасіку.
Садівник плекає сад.
Машиніст ведє поїзд.
Пілот ведє літак.
Коваль кує залізо.

Виконайте завдання.

Хто вирощує хліб? Хлібороб.
Що робить хлібороб? Вирощує хліб.

Грець

Швець

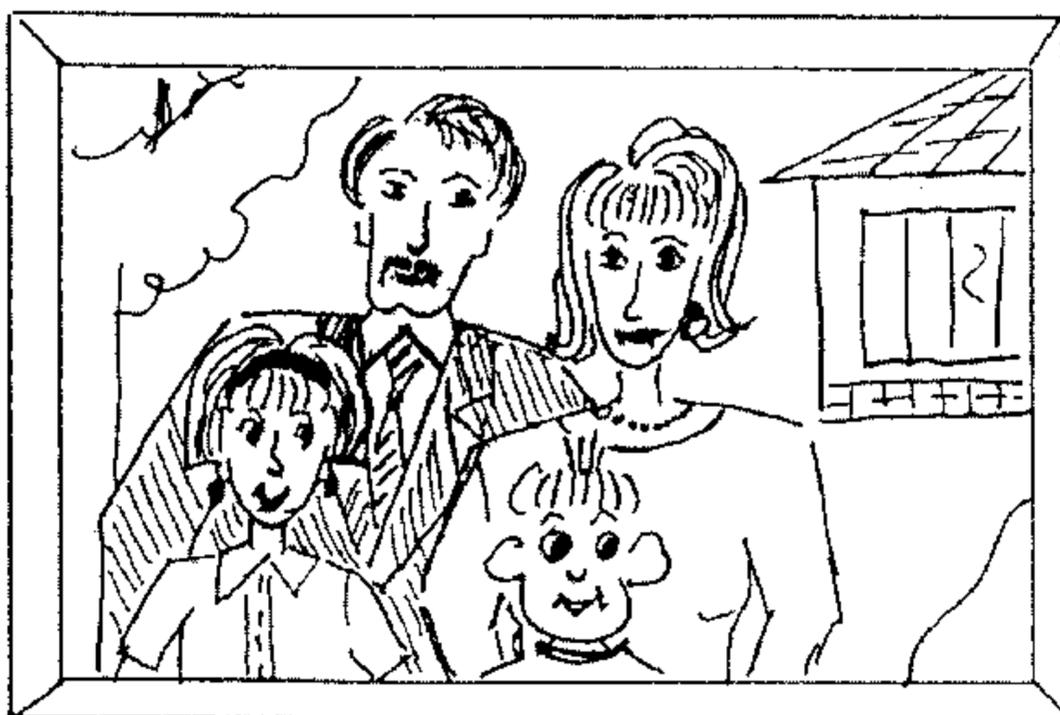
Майстрі:

Що робить:

- Вчителёв
- Лікар
- Водій
- Кухар.....

Olvasd el és fordítsd magyarra!

Válaszolj a kérdésekre!

СІМ'Я КІШ

Знайомтесть, це сім'я Кіш. Ця сім'я невелика.

Батько – Шандор Кіш. Йому 35 (тридцять п'ять) років.

Він – інженер.

Мама – Ержибет Кадар. Їй 30 (тридцять) років. Вона – медсестра.

У Шандора і Ержибет є дочка і син.

Дочку звать Ільдика. Їй 10 років. Вона учениця.

Сина звати Шоніко. Йому 4 роки. Він ходить у дитячий садок.

Сім'я Кіш живе у Дєбрецені. Їхня адреса :
Угорщина
місто Дєбрецен
вулиця Кóшута 7.

Це дружна сім'я. Вони живуть у мирі та злагоді.

1. Ця сім'я велика?

2. Як звать батька?

3. Скільки йому років?

4. Хто він за ф́ахом?

5. Як звать маму?

6. Скільки їй років?

7. Хто вона за ф́ахом?

8. Як звать їх дітей?

9. Де живе сім'я Кіш?

10. Якá це сім'я?

Прочитайте лист.
Перекладіть на рідну мову

Привіт, друже!
пóдруго!

Дякую за цікавий лист. Я вже знаю про тебе, про твою школу, твоє хобі.
Сьогодні я напишу тобі про нашу сім'ю.
Нас у сім'ї шестеро. У мене є батько, мама, бабуся, брат і сестра. Ми всі живемо разом у будинку по вулиці Миру у Києві.
Мого батька звать Степан Ткач. Йому 42 (сорок два) роки. Мій батько майор міліції. Він українець. Він родом з Києва.
Мою маму звать Юліанна Кіш. Мамі тридцять вісім років. Вона лікар. Моя мама угорка. Вона родом із Закарпаття, з міста Хуста.
Моя бабуся – Ольга Іванівна Ткач. Вона мати мого батька. Бабусі шістдесят один рік. Вона вдова. Моя бабуся за фахом вчителька музики. Бабуся не працює, вона – пенсіонерка. Мене назвали Ольгою в честь моєї бабусі. Я дуже люблю свою бабуся і теж хочу стати вчителькою музики.
Мого брата звать Віктор. Моєму брату вісімнадцять років. Він студент-медик.
Мою сестру звать Еріка. Їй десять років. Еріка школярка. Вона дуже весела дівчинка.
Моя мама з великої сім'ї, тож у нас багато родичів у Закарпатті. Вони живуть у місті Хусті. Це мої бабуся і дідусь, – батьки моєї мами, дві тітки, три дядьки – вони сестри і брати моєї мами. Їхні діти – мої двоюрідні брати і сестри. Мої хресні батьки також мешкають у Хусті.
Я дуже люблю своїх батьків і родичів.
Наша сім'я дружна. Ми живемо у мирі та злагоді.
Ось і все на сьогодні. Напиши, будь ласка, про свою сім'ю.
Вітаю твоїх батьків.

Київ.

Твоя подруга Оля.

10 березня 1998 року.

Дайте відповіді на запитання.

1. Із скількох чоловік складається сім'я Олі?

2. Як звуть батька Олі?

3. Скільки років її батькові?

4. Хто мама Олі за фахом?

5. Звідки родом мама Олі?

6. Як звуть її брата?

7. Як звуть сестру Олі?

8. Де живуть її родичі?

9. У Олі велика родина?

10. Скільки сестер і братів у мами Олі?

11. Де мешкають Олині хресні батьки?

12. Сім'я Олі живе у мирі та злагоді?

13. Розкажі, будь ласка, про свою сім'ю.

Знайдіть дані слова:

брат	батько	бузок	блуза	тюльпан
географія	гора	весна	ваза	село
губка	дощ	вухо	вікно	пан
дівчина	дитина	зима	двері	ніж
література	картина	кактус	етап	урок
ляля	кубок	карта	колір	день
математика	лак	квітка	куток	рак
неділя	лампа	книга	ластівка	око
паркет	мапа	літо	магнітофон	Етна
сестра	парта	лінійка	ніч	парк
стіна	нора	осінь	сік	Куба
телефон	рік	пенал	співи	зуб
Угорщина	сніг	підсніжник	стіл	
Україна	тиждень	радіо	стілець	
учитель	хвіст	рама	суспільствознавство	
хлопець	хвилина	ручка	фото	
школа	час	фіалка	хор	

М	М	А	Г	Н	І	Т	О	Ф	О	Н	Л	А	С	Т	І	В	К	А
Т	А	Л	О	К	Ш	К	Ь	Л	Е	Т	И	Ч	У	Р	О	К	Х	О
И	П	Т	С	А	Ч	А	С	Т	І	Н	А	О	С	І	Н	Ь	О	Х
Ж	А	Г	Е	О	Г	Р	А	Ф	І	Я	Т	К	П	Д	В	Е	Р	І
Д	Т	У	Л	М	П	Т	К	О	Л	І	О	Д	І	В	Ч	И	Н	А
Е	Ю	Б	О	О	А	А	Г	Р	І	К	О	Б	Л	І	І	І	І	Х
Н	Л	К	П	А	Р	Т	А	Х	Т	К	О	К	Ь	Т	А	Б	Ч	Х
Ь	Ь	А	Е	Г	К	Е	И	У	Е	У	У	Ф	С	І	Г	І	Н	С
У	П	Х	Н	И	Е	Л	А	К	Р	Б	Р	А	Т	Р	А	Д	І	О
Р	А	М	А	Н	Т	Е	Л	Р	А	О	Я	Х	В	И	Л	И	Н	А
Я	Н	Х	Л	К	И	Ф	О	А	Т	К	Х	Л	О	П	Е	Ц	Ь	У
В	О	Л	Х	У	Д	О	Щ	Ї	У	К	Б	У	З	О	К	С	О	Л
А	К	А	Р	Т	И	Н	А	Н	Р	А	Л	Н	Н	Е	Д	І	Л	Я
З	И	М	А	О	Т	І	Л	А	А	К	У	У	А	К	І	К	А	Л
А	С	П	М	К	И	Б	І	Х	А	Т	З	К	В	І	Т	К	А	Я
А	П	А	Т	Е	Н	У	Т	Н	А	У	А	Л	С	А	І	О	К	О
Ф	І	А	Л	К	А	Т	С	Х	Р	С	Е	С	Т	Р	А	Л	Ч	Н
О	В	С	Т	І	Л	Е	Ц	Ь	О	О	Х	У	В	О	І	І	У	К
Т	И	Т	С	І	В	Х	Х	А	Н	И	Щ	Р	О	Г	У	Р	Р	І
О	П	І	Д	С	Н	І	Ж	Н	И	К	Л	І	Н	І	Й	К	А	В

Запам'ятай! ШКОЛА

школа iskola восьмирічна школа середня школа гімназія учілище ПТУ (професійно-технічне учілище) СПТУ (середнє професійно-технічне учілище) технікум курси інститут університет академія консерваторія навчання предмет навчальний предмет математика алгебра геометрія історія географія біологія хімія техніка фізичне виховання італійська мова учитель викладач вихователь професор академік учений класний керівник директор завуч секретар техробітник	прибиральниця музика угорська мова та література англійська мова туризм машиніпис / друкування фізика французька мова німецька мова російська мова улюблений предмет урок дзвінок перерва обідня перерва велика перерва рюкзак щоденник навчальне приладдя спортивна форма оцінка журнал розклад уроків сьогодні урок української мови у мене у нас у нього у вас у неї у них у тебе <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Н. – урок Р. – уроку Д. – уроку Зн. – урок Ор. – уроком М. – на уроці </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> уроки уроків урокам уроки уроками на уроках + birt. eset </td> </tr> </tbody> </table>	Н. – урок Р. – уроку Д. – уроку Зн. – урок Ор. – уроком М. – на уроці	уроки уроків урокам уроки уроками на уроках + birt. eset
Н. – урок Р. – уроку Д. – уроку Зн. – урок Ор. – уроком М. – на уроці	уроки уроків урокам уроки уроками на уроках + birt. eset		

Запам'ятай!

НА УРОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

– Дóброго рáнку!– Дóбрий дéнь!

– До побáчення!

– Дóброго рáнку!– Дóбрий дéнь!

– До побáчення!

- 1 рúчка
- 2 олівець
- 3 пенáл
- 4 флома́стер
- 5 пáрта
- 6 кнiга
- 7 зо́шит
- 8 кáрта
- 9 портфéль, сúмка
- 10 лáмпа
- 11 дóшка
- 12 калькуля́тор
- 13 учeнь
- 14 комп'ю́тер
- 15 фáрби
- 16 гúмка
- 17 хлóпець
- 18 дiвчина
- 19 вчiтель(ка)

- 20 пéнзлик
- 21 струга́лка
- 22 лі́нійка
- 23 крéйда
- 24 портрeт
- 25 полиця
- 26 словни́к

– Хто сьогодні черговий?

– Я сьогодні черговий/чергова.

– Хто сьогодні відсутній?

– Сьогодні всі присутні.

відсутній

Сьогодні відсутня

відсутні

Вивчіть вирази.

– Яке сьогодні число?

– Сьогодні шосте грудня.

– Який сьогодні день тижня?

– Сьогодні вівторок.

– Який зараз рік?

– Зараз дві тисячі перший рік.

– Яке було домашнє завдання на сьогодні?

– Наше домашнє завдання: читати і перекладати текст на сторінці двадцять, написати лист про школу, виконати вправу шосту.

– Хто не виконав домашнє завдання?

– Пробачте, але я не виконав/виконала.

– Я погано почував/почувала себе вчора.

– Я забув/забула мій зошит удома.

Пробачте.

Прочитайте текст
Перекладіть на угорську мову

ШКОЛА ПРЕДМІТИ

Мене звати Шандор Фекете. Мені шістнадцять років.

Я учень¹ гімназії. Я навчаюся у гімназії імені Адама Вої. Моя гімназія знаходиться у місті Боктолорантгазі. Я учень² 10 (десятого) Б класу. Я мешкаю у гуртожитку³. У школі я вивчаю угорську мову, угорську літературу, українську мову, англійську мову, математику, фізику, хімію, історію, географію, малювання, музику, машинопис. У мене є заняття з фізкультури та самбо.

Мій улюблений урок фізкультура. Я не люблю математику та історію.

1. Хто ти?
2. Де ти навчаєшся?
3. Де знаходиться твоя гімназія?
4. У якому ти класі?
5. Ти мешкаєш у гуртожитку?
6. Які ти вивчаєш предмети у школі?
7. Який твій улюблений предмет (урок)?
8. Який предмет ти не любиш?

Я ...

¹ Або – учениця

² Я живу з батьками у селі (місті)...

³ Я їжджу до школи автобусом (поїздом, машиною, велосипедом)

РОЗКЛАД УРОКІВ

У школі у мене буває 5-6-7 уроків на день. Уроки у нашій школі розпочинаються о 8 (восьмій) годині ранку, а закінчуються о 2-3 годині дня. Сьогодні у мене 6 уроків. Ось мій розклад уроків на понеділок:

Понеділок		
1 (перший урок)	математика	8.00
2 (другий урок)	українська мова	9.00
3 (третій урок)	історія	10.00
4 (четвертий урок)	хімія	11.00
5 (п'ятий урок)	співи	12.00
6 (шостий урок)	фізвиховання	13.00

Виконайте вправу

НАВЧАЛЬНІ ПРЕДМІТИ

Alanyeset	Tárgyeset	Alanyeset	Tárgyeset
1 угорська мова	угорську мову.....	9 англійська мова
2 угорська література	10 українська мова
3 математика	11 музика
4 фізика	12 фізвиховання
5 хімія	13 малювання
6 біологія	14 друкування – машиніпис
7 історія	15 самбо (самооборона)
8 географія	16 співи

Прочитайте вправу.

РОЗКЛАД УРОКІВ ТЕТЯНИ

Тетяна Клінченко – учениця 10 Б класу. Вона навчається у середній школі імені Тараса Шевченка. Її школа знаходиться у місті Києві. Тання – хороша учениця. Вона добре встигає з усіх предметів.

Ось її розклад уроків.

	Понеділок	Вівторок	Середá	Четвѐр	П'ятниця	Субота
0						вихідний день
1	укр. мова	укр. літ.	астронómія	біолóгія	англ. мова	
2	математ.	фізика	математ.	фізика	укр. літ.	
3	історія	креслення	фізвихов.	англ. мова	фізвихов.	
4	фізвихован- ня	географія	суспільство- знавсто	хімія	рос. мова	
5	біолóгія	хімія	історія	географія	урок кл. кер.	
6	рос. мова	англ. мова	укр. літ.	математ.		
7						

1. Скільки у Тані уроків у понеділок?
2. Які у неї уроки у вівторок?
3. У які дні у Тані уроки укр. мови?
4. Середá „важкий день”?
5. П'ятниця „легкий день”?

Напишіть свій розклад уроків.

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота
0						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

Прочитайте і перекладіть діалоги.

НА ЗАНЯТТІ

Короткі розмови
між учителем
і учнями

Учитель: Дóбрый день, діти.

Учні: Дóбрый день.

Учитель: Сідáйте!

Хто сьогóдні черговий?

Учень: Я сьогóдні черговий(черговá).

Сьогóдні черговий Матвій Шимон.

Учитель: Когó сьогóдні нема́?

Учень: Сьогóдні присутні всі.

Сьогóдні відсúтні Дмитро́ Нодь і Катерина́ Кіш..

Учитель: Якé сьогóдні числó?

Учень: Сьогóдні пéрше жóвтня..

Учитель: Який сьогóдні дéнь?

Учень: Сьогóдні субóта.

Учитель: Що булó задано на сьогóдні?

Учень: На сьогóдні нам булó задано: сьóмий парáграф читáти, перекладати і переписáти; п'ятый – переказáти своїми словáми.

Учитель: Чи всі вíконали домáшнє завдання́?

Учень: Сьогóдні всі вíконали домáшнє задання́.

Я не вíконав домáшнього завдання́.

Учитель: Чомú?

Учень: Я був хвóрий.

Учень: Я не мав чáсу, бо мені трéба доглядáти малéньку хвóру сестри́чку.

Учень: Дозвóльте зайті́.

Вíбачте, я спізнíвся.

Учитель: Захóдьте. Чому ви спізнíлись?

Учень: Я не чув дзвінка́.

Учитель: Ідіть на місце!

Сідáйте на місце!

Учень: Дозвóльте запитáти!

Я хóчу запитáти.

Учитель: Будь лáска.

Учень: Як сказáти по-украї́нськи ház?

Учитель: Будíнок. Дім.

Учитель: Як перекласти мóвою вíраз (зворót, це рéчення)?

Учень: Цей вíраз (зворót, це рéчення) перекладáється так:

.....

Учень: Чи прáвильна в мене вíмова?

Учитель: У вас вíмова вже крáща, але ламага́йтеся читáти й говорíти ще яспíше й вíразнíше.

Учитель: Чи прáвильно напíсано це рéчення на дóшці?

Учень: Рéчення напíсано непра́вильно. Я бáчу дéякі помíлки.

Учитель: Чи Чобо усе прáвильно переклáв?

Учень: Так, він усé переклáв прáвильно.

Учитель: Якé слóво він вíмовив непра́вильно?

Учень: Вíп вíмовив непра́вильно слóво хáта.

Учитель: Хто ще з вас помíтив які помíлки?

Учень: Я помíтив помíлку.

Учитель: Жолт, де Чобо поми́вся?

Учень: Чобо непра́вильно утворíв множинú.

Учитель: Чи ви зрозумíли, що я сьогóдні пояснював?

Учень: Пояснíть, будь лáска, це прáвило ще раз; я не все зрозумív.

Учитель: Дóбре, повтóрю, тíльки уважно слухайте.

Учень: Тепéр менí все я́сно.

по-угóрськи
по-украї́нськи

украї́нською
мóвою
угóрською
мóвою

Прочитайте лист.

Дайте відповіді на запитання.

Добрий день, друже!

Мене звати Іван Бойко. Я – українець. Мені п'ятнадцять років. Я мешкаю в місті Ужгороді.

Я учень середньої школи імені Тараса Шевченка. Наша школа знаходиться в центрі міста. У школі я вивчаю різні предмети. Мої улюблені предмети – математика та історія. Мій друг захоплюється фізикою.

Які предмети ти вивчаєш у школі? Який твій улюблений предмет? Пиши про все.

Твій друг Іван.

1. Хто написав цей лист?
2. Скільки років Івану Бойку?
3. Де він мешкає?
4. Хто він за національністю?
5. Де знаходиться школа Івана?
6. Які його улюблені предмети?
7. Розкажи про Івана Бойка.

Це Іван Бойко. Він

.....

.....

.....

Перекладіть лист на угорську мову.

Добрий день, по́друго!

Мене звати Степа́н Кова́ль. Я ро́дом з Украї́ни. Я живу́ у місті Льво́ві. Львів чудове місто на за́ході Украї́ни.

Мені п'ятна́дцять ро́ків. Я уче́нь гімна́зії. У гімна́зії я вивчаю різні предме́ти. Три́ рази́ на ти́ждень займа́юся у спорти́вному клубі́. Я захо́плююся карате́. У мене́ чудовий тре́нер.

У свій вільний час люблю́ чита́ти, зустріча́тися з друзями́, гра́ти з ба́тьком в ша́хи.

Чека́ю тво́го листа́.

Віта́ю твою́ роді́ну.

З приві́том Степа́н.

м. Львів

30 бе́резня 1998 р.

ТЕСТ

I. З даних букв запишіть слова.

каізиф	—	ягізамні	—
татнкди	—	вінутетирсе	—
іяхім	—	ячинуец	—
акитаметам	—	ратеркес	—
юламвянан	—	чивклдаа	—
рясіоті	—	колаш	—

12 балів

II. Виконайте завдання.

<u>Alanyeset</u>		<u>Tárgyeset</u>		<u>Birtokos eset</u>
астрономія	—	астрономію		урок астрономії
біологія	—
географія	—
історія	—
хімія	—
фізика	—
економіка	—
математика	—
інформатика	—
малювання	—
фізвиховання	—

10 балів

III. Вставте пропущені слова, вирази :

Я Я навчаюся в імені Адама Вої.
Я класу. У школі я вивчаю:
.....
..... Мій
..... предмет історія.

8 балів

IV. Дайте відповіді на питання :

1. Як тебе звати?
2. Скільки тобі років?
3. Де ти живеш?
4. Хто ти?

5. Де ти вчишся?
6. У якому ти класі?
7. Які предмети ти вивчаєш у школі?
-
8. Який твій улюблений предмет?.....

16 балів

V. Знайдіть такі слова :

- математика
історія
хімія
фізика
урок
перерва
граматика
географія
клас
атлас
парта
спорт
музика
альбом
школа
співи
астрономія
література
учитель
перо
книга
тема
листок
мова
туалет
сім
зал
три
хата
метр

А	Т	Л	А	С	І	М	Т	І	К	Н	И	Г	А
С	Ь	И	З	А	Л	А	С	А	Л	Ь	Б	О	М
Т	Л	С	А	К	И	Т	А	М	А	Р	Г	О	Е
Р	Е	Т	С	О	О	Е	У	К	С	П	О	Р	Т
О	Т	О	П	Р	Я	М	О	В	А	А	Б	Е	Р
Н	И	К	І	У	Х	А	В	Р	Е	Р	Е	П	И
О	Ч	Я	В	Л	І	Т	Е	Р	А	Т	У	Р	А
М	У	З	И	К	А	И	Х	Т	У	А	Л	Е	Т
І	Х	Ф	І	З	И	К	А	Л	Ш	К	О	Л	А
Я	Г	Е	О	Г	Р	А	Ф	І	Я	І	М	І	Х

VI. Напишіть порядкові числівники.

- один — перший
- два —.....
- три —.....
- чотири —.....
- п'ять —.....
- шість —.....
- сім —.....
- вісім —.....
- дев'ять —.....
- десять —.....

9 балів

- 70 – 62 бали = "5"
- 61 – 53 бали = "4"
- 52 – 44 бали = "3"
- 43 – 35 балів = "2"

15 балів

Szorgalmi feladatok

Складіть запитання до поданих відповідей.

- 1 –?
- 1 – Мене́ звать ...
- 2 –?
- 2 – Так, це моє́ по́вне ім'я́.
- 3 –?
- 3 – Мене́ назва́ли цим і́менем/ім'ям в честь мого́ ді́дуся́.
- 4 –?
- 4 – Я навча́юся у гімна́зії і́мені А́дама Во́ї.
- 5 –?
- 5 – Мій улю́блений предме́т істо́рія.
- 6 –?
- 6 – Мо́єму ба́тькові со́рок ро́ків.
- 7 –?
- 7 – Мою́ ма́му зва́ть А́нна Ко́вач.
- 8 –?
- 8 – У мене́ є оди́н брат.
- 9 –?
- 9 – Я угóрець.
- 10 –?
- 10 – Я живу́ на схóді Угóрщини.
- 11 –?
- 11 – Моя́ адре́са : Угóрщина
Де́брецен
вул. Ш.Пе́тефі 10.
4478
- 12 –?
- 12 – Моя́ улю́блена кві́тка – тро́янда.
- 13 –?
- 13 – Мій улю́блений ко́лір – зеле́ний.
- 14 –?
- 14 – Моя́ улю́блена співа́чка – Мадо́нна.
- 15 –?
- 15 – Моє́ хóбі – спо́рт.
- 16 –?
- 16 – Так, у мене́ бага́то дру́зів.
-
-

Вивчіть слова!

A TESTRÉSZEK ЧАСТІНИ ТІЛА

I. KÉZ(FEJ) – РУКА́ (КИСТЬ)

1. tenyér	– долоня	5. középsőujj	– середній палець
2. ujjak	– пальці	6. gyűrűsujj	– безіменний палець
3. hüvelykujj	– великий палець	7. kisujj	– мізинець
4. mutatóujj	– вказівний палець		

II. SZEM – О́КО (О́ЧИ)

8. szemgolyó	– око / очі
9. szemhéj(ak)	– повіка - повіки
10. szempilla	– вія - вії
11. szemöldök	– брова́ - брови

III. ARC – ОБЛІ́ЧЧЯ

12. haj	– волóсся	17. bajusz	– вус / вуса
13. homlok	– чолó	18. szakáll	– бородá
14. arc	– щокá / щóки	19. ajak	– губá / губи
15. orr	– нис	20. áll	– підборіддя
16. fül	– вухó / вуха	21. fog	– зуб / зуби

IV. LÁB(FEJ) – НОГÁ (СТОПÁ)

22. talp	– підóшва; стóпня	25. boka	– кісточка
23. lábujj	– палець ноги	26. térd	– коліно
24. sarok	– п'ята; п'ятка	27. comb	– стегно́; бедро́

З даних букв утворіть слова.

аугб	—	яві	—	оок	—
сні	—	пелаць	—	урка	—
чоол	—	ядоолн	—	бадоор	—
хову	—	роваб	—	опікав	—
коща	—	саву	—		

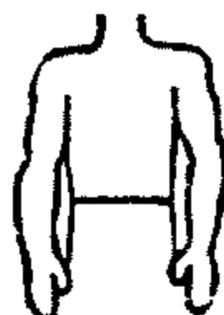
Kösd össze!

язік

ступня

волóсса

зуб

тулуб

рука

шія

око

вúхо

ніс

голова

волóсса

чолó

обліччя

бровá – брóви

вúхо – вúха

óко – óчі

щокá – щóки

ніс

губá – гúби

З даних літер утворіть слова.

орт	—	сясовол	—
буга	—	ловаго	—
хову	—	челеп	—
коо	—	лепаць	—
буз	—	янодол	—
інс	—	коліть	—
кащо	—	ноліко	—
ияш	—	пасто	—
кару	—	капоп	—
гано	—	дярібопід	—

—Які в Іва́нка ву́ха?

— В Іва́нка

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

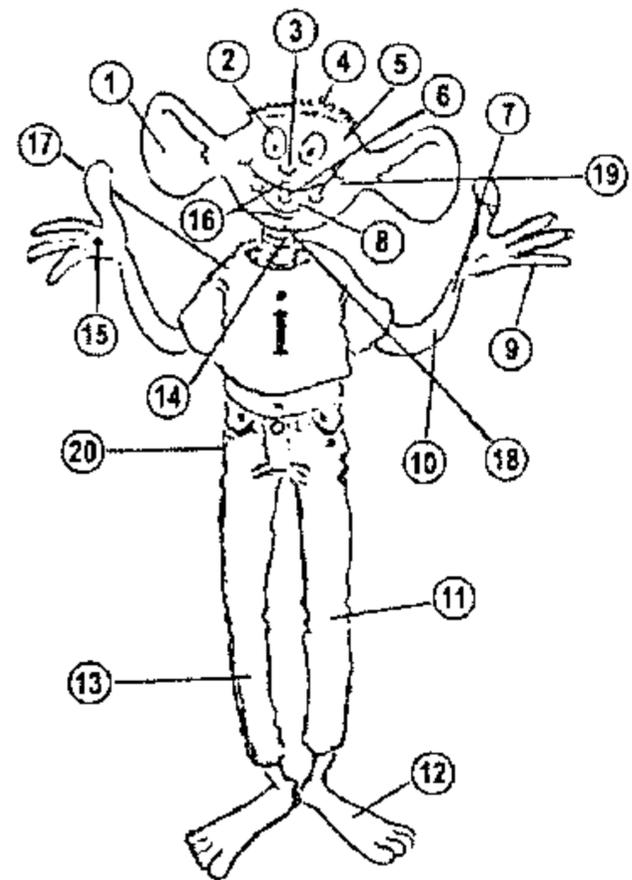
.....

.....

.....

.....

.....

**Напишіть назви частин тіла в однині та у множині.
Поставте наголоси.**

	<i>Однина</i>	<i>Множина</i>		<i>Однина</i>	<i>Множина</i>
1.	ву́хо	— ву́ха	11.
2.	12.
3.	13.
4.	14.
5.	15.
6.	16.
7.	17.
8.	18.
9.	19.
10.	20.

Gyakorló feladatok

Вставте пропущені букви.

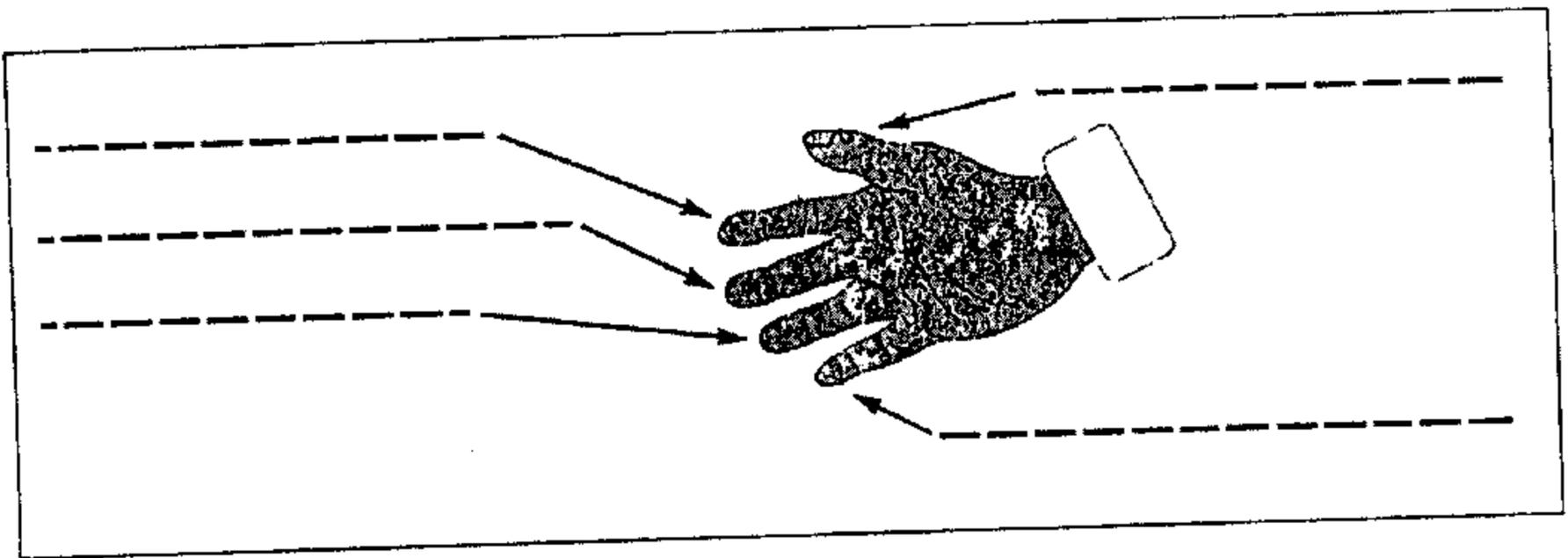
В...ха, фіг...ра, вол...сся, н...с, р...т, л...б, щ...ка, з...б, ...ко, г...ба, оч..., в...я, обл...ччя, р...ка, г...лова, пал...ць, ластов...ння, зм...ршка, пост...ть, в...са, б...рода, н...га, к...ліно, л...коть, ш...я, пл...че, п...дборіддя.

п	о	с	т	а	т	ь	л	е	в
х	і	щ	о	к	а	б	о	ц	у
з	к	д	р	у	г	у	б	и	х
м	р	и	б	у	з	ч	о	л	о
о	а	м	а	о	и	в	о	р	б
р	с	а	к	у	р	о	т	и	л
ш	а	п	р	а	н	і	с	с	и
к	о	п	е	с	р	о	д	и	ч
а	д	і	м	у	ш	к	а	д	ч
л	а	к	в	о	л	о	с	с	я

Знайдіть ці слова :

брови, волосся, вухо, губи, дим,
дім, друг, зморшка, зуби, краса,
крем, лак, лев, лице, лоб, ніс,
обличчя, ода, око, пес, підборіддя,
постать, риси, рід, родич, рот,
рука, сад, сто, торба, чоло, чуб,
шум, щока

Який це палець? – Великий.

Доповни ряд слів, які можна використати в описі людини.

Обліччя	– ніжне, веселе,
Волосся	– русяве, коротке,
Очі	– карі, великі,
Ніс	– кирпатий, прямий,
Руки	– ніжні, натружені,
Чоло	– відкрите, високе,
Щоки	– рожеві, рум'яні,
Вії	– довгі, прямі,
Брови	– густі, тонкі,
Губи	– чіткі, тонкі,
Зуби	– рівні, нерівні,
Рот	– великий, малий,
Підборіддя	– кругле, довге,
Шкіра	– гарна, ніжна,
Зачіска	– коротка, довга,
Фігура	– струнка, незграбна

Слова для довідки.

Обліччя: невелике, кругле, продовгувате, вилицювате, миловидне, симпатичне, цікаве, виразне, спокійне, вольове, суворе, сумне, похмуре, добре, зле, розумне, мудре, веселе, бліде, веснянкувате, овальне.

Волосся: густе, рідке, довге, коротке, пряме, кучеряве, жорстке, м'яке, шовкове, неслухняне, розкуйовжене, блискуче, світле, чорне, каштанове, русяве, біляве, сіве, темне.

Ніс: великий, маленький, довгий, короткий, прямий, кирпатий, горбатий, орліний, широкий, тонкий.

Очі: великі, глибоко посажені, примружені, сині, голубі, зелені, карі, сірі, чорні, ясні, сяючі, розумні, уважні, добрі, ніжні, суворі, привітні, хитрі, лукаві, задумливі, великі.

Чоло: відкрите, високе, низьке, вузьке, широке.

Щоки: рожеві, рум'яні, бліді, з ямочкою.

A MELLÉKNÉV

Az ukrán nyelvben a melléknév három nemben, hím-, nő- és semlegesnemű alakban fordul elő. A melléknevek neme és száma annak a főnévnek a nemétől függ, amelyhez éppen kapcsolódik.

A szokásos melléknévvégzések: -ий, -а, -е / -ій, -я, -є / -і - (többes szám)

Запам'ятай!

Переклади

Цікавий.....	Елегáнтний.....	Ледáчий.....
Висóкий.....	Прекрáсний.....	Вередлівий.....
Широкоплéчий.....	Терпелівий.....	Звичáйний.....
Ставніий.....	Надівний.....	Дóвгий.....
Охáйний.....	Чутлівий.....	Привáбливий.....
Ввічливий.....	Добросердéчний.....	Худорлявий.....
Доброзівчливий.....	Мудрий.....	Упертий.....
Дисциплінований.....	Старомóдний.....	Сумлінний.....
Чесний.....	Атлетічний.....	Сучáсний.....
Скрóмний.....	Свіжий.....	Спортівний.....
Стрóгий.....	Здоровий.....	Віважений.....
Стрункій.....	Вродлівий.....	Працьовітий.....
Карóбкий.....	Розумний.....	
Вітончений.....	Молодій.....	
Чуйний.....	Старій.....	
Сердéчний.....	Цілеспрямóваний.....	
Весéлий.....	Енергійний.....	
Романтічний.....	Життерáдісний.....	
Довірливий.....	Товаріський.....	
Щірий.....	Смуглявий.....	
Чарівний.....	Пустотлівий.....	
Чудóвий.....	Грайлівий.....	

Melléknévképzés

Mellékneveket képezhetünk :

a) főnevekből az alábbi képzőkkel :

-н-:	ро́зум	= розу́м-н-ий	– ész = okos
	міць	= міц-н-ий	– erő = erős
-ив-:	крас-а́	= крас-і́в-ий	– szépség = szép
	пла́кс-а	= плакс-і́в-ий	– nyafka = sírós
-овит-:	ді́л-о	= ді́л-ові́т-ий	– ügy = tevékeny
	талан-т	= талан-ові́т-ий	– tehetség = tehetség
-ист-:	го́лос	= го́лос-і́ст-ий	– hang = hangos
-уват-:	ву́зол	= ву́зл-увáт-ий	– csomó = csomós
(-юват)	ду́плó	= ду́пл-увáт-ий	– odú = odvas
-ськ-:	мо́ре	= мор-ськ-і́й	– tengeri = tengeri

b) igékből az alábbi képzőkkel:

-к; -л; -уч; -ч.

бала́к-ати = балак-у́ч-ий – fecsegni = fecsegő

c) határozószókból :

-н; -шн képzőkkel.

щорі́ч-но = щорі́ч-н-ий – évente = évi

d) a birtoklást kifejező mellékneveket

-ів (-їв), -ин (-їн) képzőkkel alkotjuk.

ба́тько = ба́тьк-і́в – apa = apáé

сестра́ = сестр-і́н – lánytestvér = lánytestvére

Складні прикметники

Переклади

короткозо́рний	–	(короткий + зір)
синьоо́кий	–	(сіній + око)
чорнобро́вий	–	(чорні + брови)
білолі́ций	–	(біле + лице)
широкоплéчий	–	(широкі + плéчі)

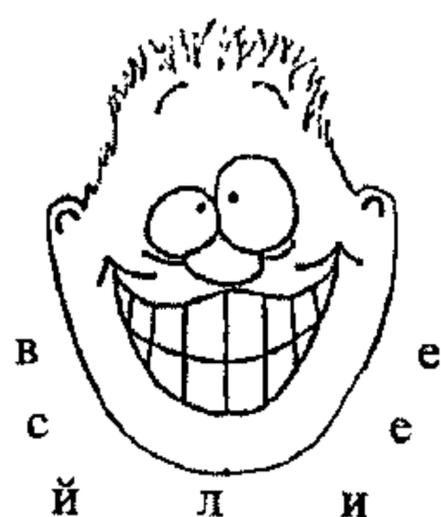
Вивчи прикметники! Переклади на угорську мову

+

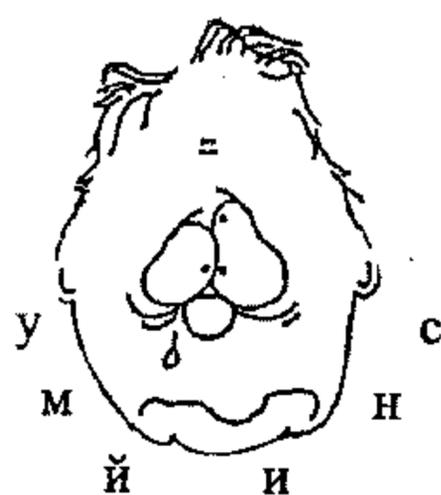
-

Гарна	Бридкий
Гарненька	Невіхований
Чарівна	Егоїстичний
Приваблива	Жорсткий
Симпатична	Хитрий
Розумна	Безжальний
Кмітлива	Безтурботний
З гарними манерами	Безсоромний
Щедра	Безсердечний
Чемна	Нечесний
Шляхетна	Ледачий
Строга	Дурний
Проста	Пихатий
Начитана	Неохайний
Обізнана	Невдячний
Знаюча	Безпорадний
Цікава	Безвідповідальний
Горда	Недисциплінований
Охайна	Нестриманий
Працьовита	Зарозумілий
Звичайна	Слабовольний
Спокійна	Тупий
Справедлива	Обмежений
Вольова	Корисливий

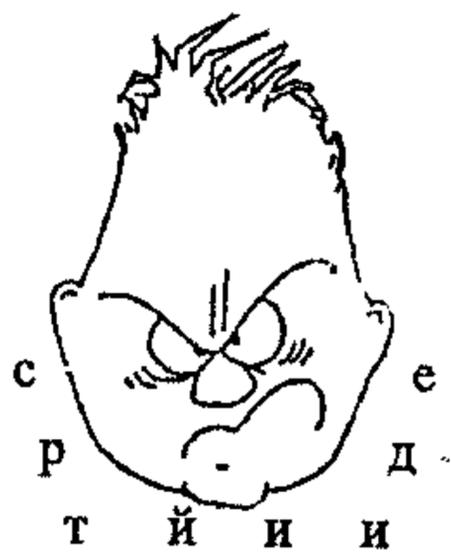
Заповніть прогалини відповідно до тексту.

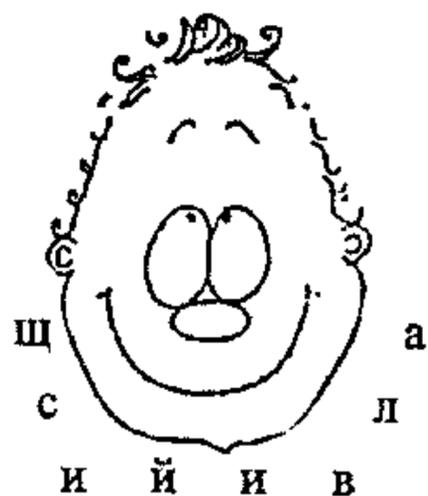
Це чоловік.
 Він людина.
 Він часто сміється. А ти?
 Я (також)
 (теж)

Це..... чоловік.
 Він..... людина.
 Він досить часто плаче. А ти?
 Я (не)
 (рідко)

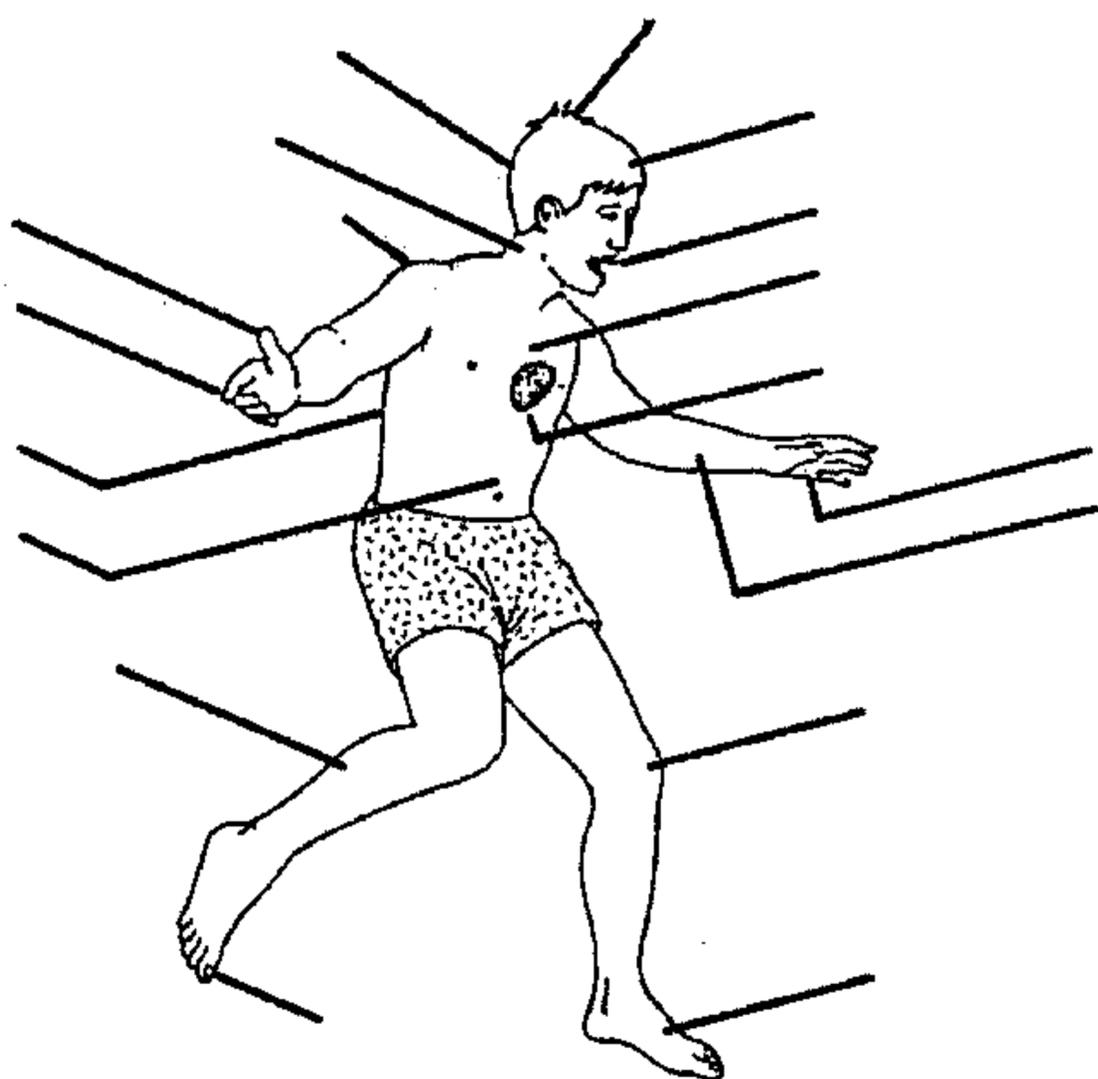
Це чоловік.
 Він людина.
 Він сердиться. А ти?
 Я

Це..... чоловік.
 Він людина.
 Він..... посміхається. А ти?
 Я

ЧАСТІНИ ТІЛА

голова́ волóсся поті́лиця шія́ рот гру́ди се́рце плече́ ніго́ть па́лець спи́на
живі́т нога́ па́лець но́ги до́лоня рука́ колі́но ступня́ стопа́

fej	nyak
haj	váll
szem(ek)	kar(ok)
orr	kéz, kezek
száj	ujj(ak)
fog(ak)	lábszár
arc	lábfej(ek)
fül(ek)	mellkas

Уяви собі, що твій друг (подруга), який приїхав з іншого міста, загубився. Тобі потрібно дати оголошення по радіо, щоб його розшукали. Використовуючи план, опиши друга (подругу).

- 1.) Як звати друга (подругу)?
- 2.) Скільки йому (їй) років?
- 3.) Яке обличчя, очі, ніс, волосся?
- 4.) У що був (була) одягнений (одягнена)?

Склади і запиши опис (портрет) своєї мами (бабусі).

Виконай вправу.

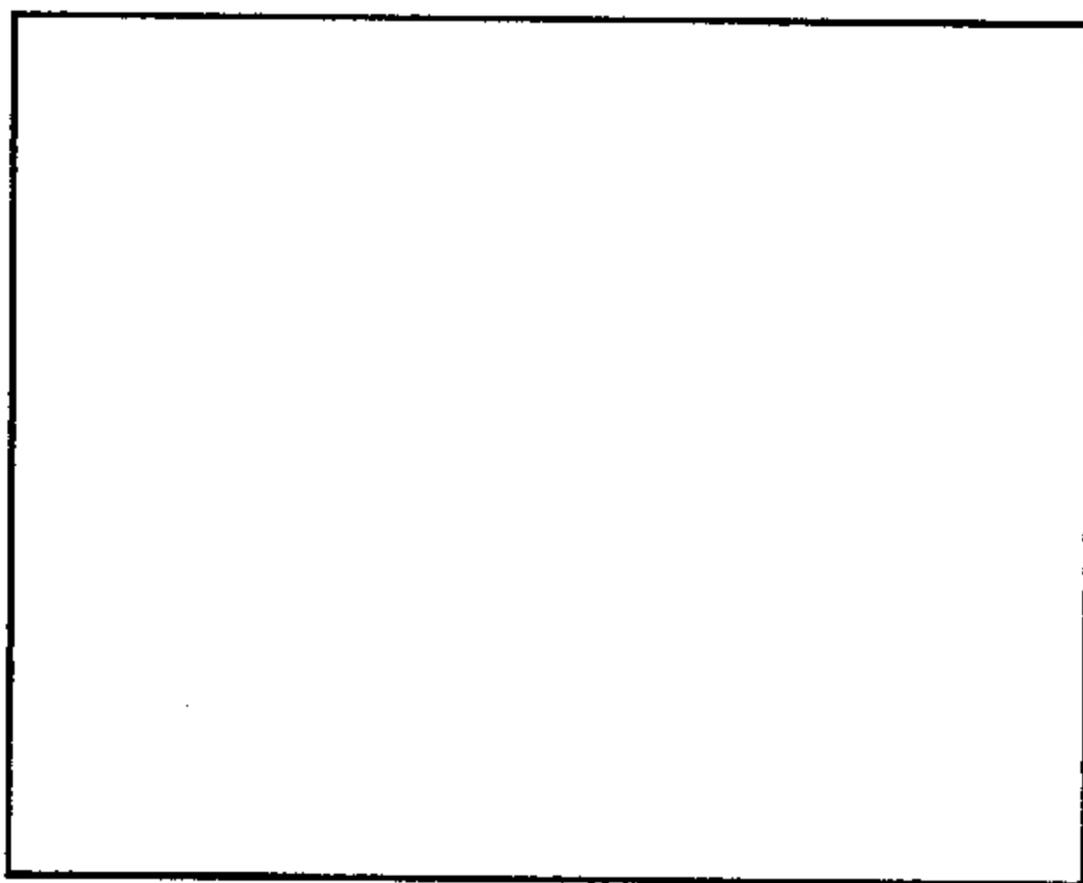

нога рука лікоть голова спина ніс вуха
рот коліно палець ступня обличчя шия

Розглянь малюнки. Усно опиши хлопчика чи дівчинку.

Опиши себе.

Це я!

Мій зріст.....	Моя вага.....
Моє обличчя.....	Мої очі.....
Мій ніс.....	Мої вуха.....
Моє підборіддя.....	Мої губи.....
Моє волосся.....	Моя голова.....
Моя шия.....	Моя фігура.....
У мене.....
..... характер.

Прочитай те текст.

Перекладіть текст на угорську мову.

Нарцис

В одному селі жив дуже вродливий парубок. Він любив ходити на берег річки. Схиливши голову, юнак дивився у воду на свою вроду. Одного разу хлопця побачив лихий чарівник. Йому стало заздрісно, що парубок такий гарний. Чарівник розсердився і сказав хлопцеві:

– Від сьогодні ти завжди будеш дивитися у воду!

Та й перетворив його у нарцис.

У гарної квітки голівка схилена і ніколи не підводиться.

Ніби сидить красень-хлопець і дивиться у воду...

вродливий – szép
чарівник – varázsló
берег – part
врода – szépség
лихий – gonosz
заздрісно – irigy
розсердився –
dühbe gurult
від сьогодні –
a mai naptól
ніколи – soha
перетворив –
átváltoztatta
схилена – lehajtott
ніби – mintha

Дайте відповіді на питання :

- A.**
1. Де жив вродливий парубок?
 2. Куді він любив ходити?
 3. Що він робив біля річки?
 4. Хто побачив хлопця?
 5. Що зробив лихий чарівник?

Виправте речення відповідно до тексту.

Б.

1. В одні́му мі́сті жив дуже́ вродли́вий па́рубок. 2. В одні́му селі́ жив дуже́ потво́рний па́рубок. 3. Він любі́в ходіти на бе́рег о́зера. 4. Підня́вши го́лову, юна́к диві́вся у дзе́ркало на сво́ю вро́ду. 5. Схилі́вши го́лову, юна́к диві́вся у во́ду на золоті́х ри́бок. 6. Одно́го ра́зу хло́пця побáчив мислі́вець. 7. Йо́му ста́ло прие́мно, що па́рубок та́кий га́рний. 8. Чарі́вник розвеселі́вся і сказа́в хло́пцеві, що той завжди́ бу́де дуже́ га́рний. 9. Та й перетво́рив його́ у троя́нду.

Зразок :

1. В одні́му мі́сті жив дуже́ вродли́вий па́рубок.

– Ні, вродли́вий па́рубок жив в одні́му селі́.

Gyakorlatok

Виконай завдання. Постав наголоси.

Заповни пропуски відповідними прикметниками.

Напиши речення у множині.

<i>Червона</i>	квітка.	<i>Червоні квіти</i>
	олів'єць.	
	бчі.	
	хлопчик.	
	волосся.	
	дівчина.	
	альбом.	
	плечі.	
	ніс.	
	руки.	
	чоловік.	
	батько.	
	жінка.	
	юнак.	
	альбом.	
	характер.	
	зовнішність.	
	натура.	
	обличчя.	
	фігура.	
	бабуся.	
	дідусь.	
	серце.	
	ноги.	
	щіки.	
	книга.	
	шкіра.	
	цүцик.	
	людина.	
	друг.	
	пóдруга.	
	шкóла.	
	дóшка.	
	канікули.	

Поставте запитання, на які б відповідали запропоновані речення.

– ?

– Беата Шароші.

– ?

– 17 років.

– ?

– У Дёбрецені.

– ?

– ву́лиця Ко́шута, 48
Дёбрецен
Уго́рщина.

– ?

– Так, є.

– ?

– 307-711.

– ?

– Шандор Шароші.

– ?

– Йому́ 40 років.

– ?

– Валенти́на Заго́рська.

– ?

– Їй 36 років.

– ?

– Так, я дуже люблю сво́ю сім'ю.

– ?

– Моя ма́ма дуже симпатична жінка.

У неї руся́ве волóсся, великі сині́ о́чі, струнка́ фігу́ра.

– ?

– Так, у ма́ми хоро́ша вда́ча. Вона́ ви́тримана
й добрози́члива.

– ?

– Ні, я схо́жа на ба́тька. У мене те́мне волóсся, ка́рі о́чі.

– ?

– Так, я до́сить прива́блива, але́ як ка́жуть:

Не хвали́ сам себе́ – неха́й тебе́ лю́ди похва́лять.

Прочитайте текст.

Перекладіть текст на рідну мову.

Батьківські поради

Жив собі чоловік і був у нього син. Якось батько каже йому:

– Живи так, сину, щоб ти мав у кожному селі хату, на кожен день нові чоботи і щоб тобі всі люди вклонялися.

Задумався син над батьковими словами і питає:

– Як це, батьку, я можу так жити?

Батько відповідає :

– Матимеш у кожному селі доброго товариша, то й матимеш свою хату. Щоб на кожний день були нові чоботи, треба їх щовечора чистити. І вставай, сину, вранці раніше за всіх, йди на роботу й працюй. А йтимуть люди, то всі будуть тобі вклонятися і вітатися з тобою.

батьківські – apai, atyai
порада – tanács
у кожному – mindegyik
чоботи – csizma
вклонялися – meghajlot-
tak valaki előtt
задумався –
elgondolkozott
матимеш – lesz neked
щовечора – minden este
чистити – tisztít
раніше за все –
korábban mint mások
йтимуть – menni fognak
вітатися – üdvözölni
з тобою – itt: téged
приказка – közmondás
роботящі – dolgos
гори – hegyek
вернуть – elmozdítanak

Приказка

Роботящі руки гори вернуть.

* * *

Які три поради дав батько своєму сину?

1. Бути товариським.
 2. Бути охайним.
 3. Бути працюючим.
-
-
-
-

Виконайте письмовий переклад на угорську мову.

БАГА́ТСТВО

Жили два сусіди – бідний і багатий. Одного разу багатий зустрів односельчанина та й запитує:

– Поясни, чому люди такі несправедливі. Я багатий, а зі мною вітаються крізь зуби або вдають, що не помічають. А до мого сусіда, злидаря, ліпнуть як мухи до меду.

– помиляєшся, чоловіче, – відповів селянин. – Який же ти багатий, коли твого багатства не вистачає навіть для тебе самого, і ти зайнятий лише одним: як би ще більше розбагатіти. За що ж тебе поважати?

А от твій сусід володіє таким багатством, якого вистачає на всіх. У нього стільки людяності, привітності і душевної щедрості, що у кожного при спілкуванні з ним теплішає на душі.

Виконайте письмовий переклад.

* * *

Здавна існує прекрасний звичай дарувати подарунки. Головне призначення подарунка – виразити повагу до людини. Тому дарувати можна всім, кого любите, поважаєте – батькові, матері, сестричці, дідуся, бабусі, родичеві, другу, сусідові.

Найприємніший подарунок той, що зроблений вашими руками. Завжди хоробшим подарунком є квіти. Чудово буде, якщо ви присвятите комусь-небудь написаний вами вірш, складете вітальний лист.

ДЕСЯТЬ РОБІТНИКІВ

Зайшов я до однієї жінки в хату. Одаркою звали її. Глянув, а в хаті у неї так гарно! Діти умиті, обід зварений.

– І як це ви встигли усе самі поробити? – запитую я в Одарки.

А вона й каже:

– Я маю аж десять робітників. Вони мене слухають, один одному допомагають.

– Які ж у вас робітники?

– А ось вони! – засміялась Одарка і поклала на стіл свої десять пальців.

робітник – munkás

зайти – bemenni

жінка – nő

глянути – nézni

умитий – megmosdatott

зварити – főzni

встигати – ráérni

самá – magam

поробити – megcsinálni

запитати – megkérdezni

казати – mondani

слухати – hallgatni

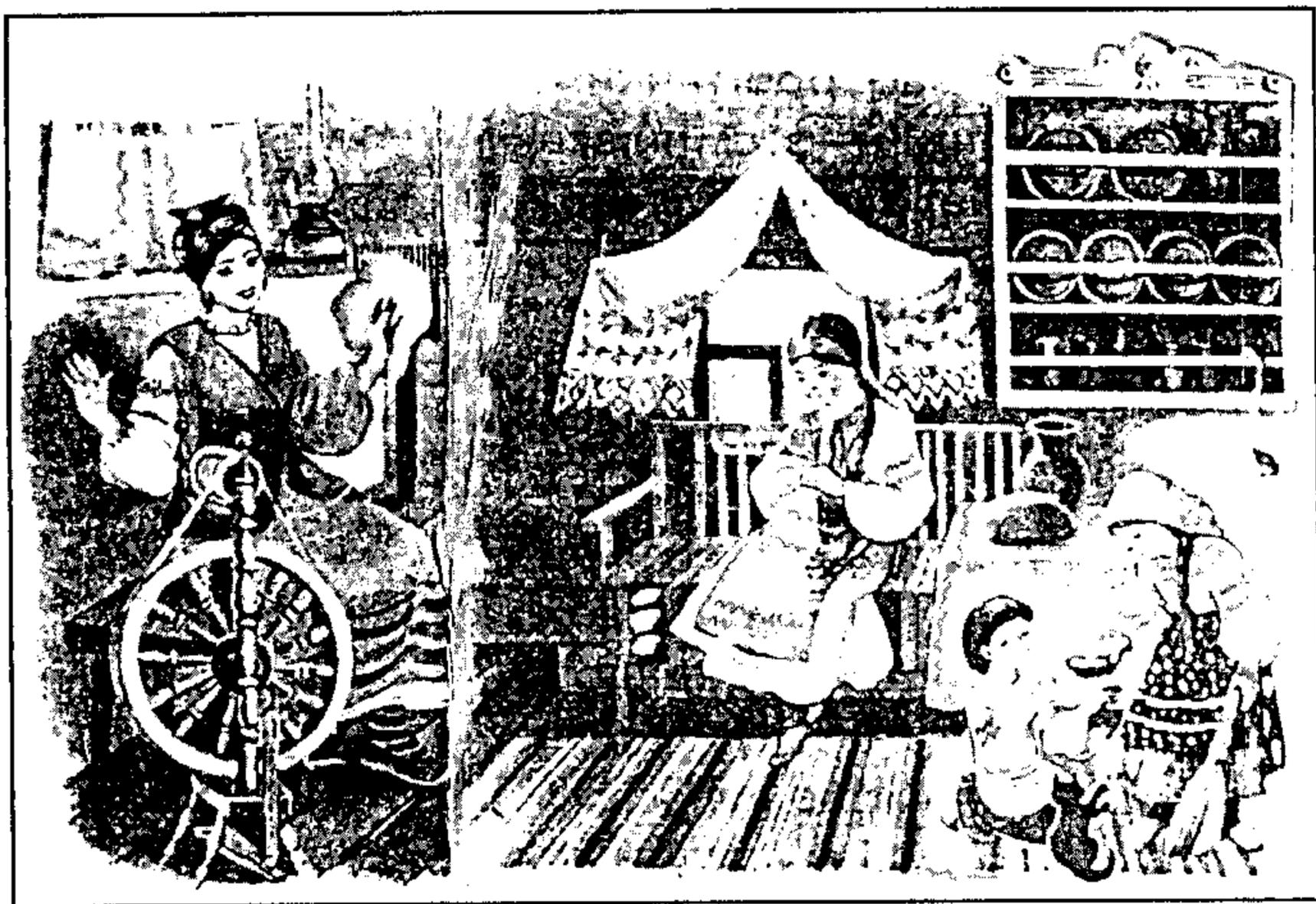
один одному – egymásnak

допомагати – segíteni

засміятися – nevetni

покласти – tenni, rakni

пальці – ujjak

Прочитайте лист та перекладіть його угорською мовою.

Привіт, друже! пóдруго!

Дякую за цікавий лист. Сьогодні я напишу тобі про зовнішність та риси характеру членів нашої родини.

Мій батько – Степан Ткач. Він високий, широкоплечий, ставний. Батько завжди охайний і підтягнутий. Його зріст – 180 сантиметрів. У нього сині очі, високе чоло, гарні вуса, темне волосся. Колеги поважають його, бо він ввічливий, доброзичливий і дуже дисциплінований. Мій батько чесна й скромна людина. Часом мені здається, що мій тато занадто строгий.

Моя мама – Юліанна Кіш. Вона середнього зросту, струнка, кароока. Довгі вії, хвилясте довге волосся дуже прикрашають її. У неї овальне обличчя, темні брови, чіткі губи і рівні, як перли зуби. Люди поважають її за чуйний, сердечний і веселий характер. Мама романтична натура, довірлива й щира. Вона завжди елегантна і чарівна. Тато часто повторює, що мама найгарніша в світі – справжня угорська красуня. Мама – чудова господиня і прекрасна мати. Вона терпелива і надійна. Мама добре готує, особливо угорські страви – гуляш, голубці, попрікаш.

Моя бабуся – пенсіонерка. Бабуся найстарша у нашій родині. Як на свій вік, вона чудово виглядає. Завжди зі смаком одягнена, підтягнута. У бабусі сіве волосся, кругле обличчя, сині очі, відкрите чоло. Особливо гарні у бабусі руки: у неї довгі, тонкі, чутливі пальці піаністки. Моя бабуся добросердечна, мудра жінка з гарними манерами. Іноді вона трохи старомодна. Я дуже люблю свою бабуся.

Мій старший брат Віктор високого зросту. Атлетичної статури. Він займається спортом, не палить і не вживає спиртних напоїв. Його обличчя свіже й здорове. У Віктора темне волосся, великі карі очі, високе чоло, прямий ніс. Мій брат – вродливий юнак. Він розумний і чесний. Не дивлячись на свій молодий вік, він дуже цілеспрямований. Мріє стати хірургом. Віктор енергійний та життєрадісний хлопець. Чудово вчиться, добре знає літературу, любить музику, займається спортом. Він товариський, у нього багато друзів. Усі кажуть, що мій брат дуже схожий на батька.

Найменша й найвеселіша серед нас, наша улюблениця – Еріка. Вона гарна смуглява дівчинка. Її обличчя кругле, щоки з ямочками. У неї пухнасті вії,

великі сині очі, темне волосся. Вона носить хлоп'ячу зачіску. У Еріки прекрасне почуття гумору. Вона пустотлива й грайлива. Сестра гарно малює. Але іноді буває ледячою й вередливою.

Щодо мене, то я – звичайна дівчина. Зріст – 172 сантиметри. Вага – 56 кілограмів. Постава – струнка. Обличчя – овальне. Чоло – відкрите. Ніс – прямий. Рот – малий. Підборіддя – кругле. Брови – темні. Ві – довгі. Волосся – каштанове, довге. Очі – темно-карі. Зуби рівні. У мене довгі руки і ноги. Кажуть, що я досить приваблива, але мені здається, що я занадто висока й худорлява. Я схожа на маму, але у мене батьків характер. Я досить впёрта, протє я сумлінна й скромна.

Ось які ми!

Напиши, будь-ласка, про себе, про свою зовнішність та про свій характер.

Твоя подруга Оля.

Київ

10 жовтня 1998 року.

Згадайте аналогічні угорські прислів'я.

Не хвали сам себе – нехай тебе люди похвалять.

Гречана каша сама себе хвалить.

Зовнішність обманлива.

Схожі, як дві краплі води.

З лиця води не пити.

З краси води не пити.

Люди здаються красивими тому, хто їх любить.

Напtár

Запам'ятай!

КАЛЕНДАР

настiнний
настiльний
кишеньковий
новий
цьогорiчний
старий
минулорiчний
кольоровий
точний
свiято
канiкули
вихiдний день
робочий день
будень
будний день

		2000					Україна, м. Глухів, пл. Рудченка, 5, маг. "Світ розкаг" т. (05444)2-30-15																			
		СЕРПЕНЬ					ЛЮТИЙ					БЕРЕЗЕНЬ					КВiТЕНЬ					ТРАВЕНЬ				
Пн		3	10	17	24	31	7	14	21	28	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29			
Вт		4	11	18	25	1	8	15	22	29	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30			
Ср		5	12	19	26	2	9	16	23	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31			
Чт		6	13	20	27	3	10	17	24	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25				
Пт		7	14	21	28	4	11	18	25	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26				
Сб	1	8	15	22	29	5	12	19	26	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27				
Нд	2	9	16	23	30	6	13	20	27	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28				
		Червень					Книжки					МАГАЗИН					Липень									
Пн		5	12	19	26	Аудіо-Відео касети					3					10	17	24	31							
Вт		6	13	20	27	Музичні та CD-ROM диски					4					11	18	25								
Ср		7	14	21	28	Ігрові Sony Play Station диски					5					12	19	26								
Чт	1	8	15	22	29						6					13	20	27								
Пт	2	9	16	23	30						7					14	21	28								
Сб	3	10	17	24						1					8	15	22	29								
Нд	4	11	18	25						2					9	16	23	30								
		серпень					вересень					жовтень					листопад					грудень				
Пн		7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25				
Вт	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26				
Ср	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27				
Чт	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28				
Пт	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29				
Сб	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30				
Нд	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31				

Жарт

* * *

Батько переглядає щоденник сина й хитає головою:

– Четвертий день ти приносиш по одиниці! Коли вже, нарешті, принесеш п'ятірку?

– Ще один день, тату, й буде п'ять.

* * *

Професор: – Це вже третє запитання, на яке ви не можете відповісти!

Студент: – Прошу дати мені час подумати.

Професор: – З задоволенням... Даю вам цілий рік!

* * *

– Чи є у вас причини на те, що ви обрали професію вчителя?

– У мене аж три причини: червень, липень, серпень.

МІСЯЦІ

ТРАВЕНЬ január	július БЕРЕЗЕНЬ	június КВІТЕНЬ	április ЛИСТОПАД
október ВЕРЕСЕНЬ	december ГРУДЕНЬ		február ЛЮТИЙ
május ЛИПЕНЬ	СІЧЕНЬ augusztus		március ЖОВТЕНЬ
	ЧЕРВЕНЬ november		szeptember СЕРПЕНЬ
	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.		

У році дванадцять місяців. Вони такі: січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.

– Який зараз місяць?

Коли?

– У січні, у лютому, у березні,

у квітні, у травні, у червні,

у липні, у серпні, у вересні,

у жовтні, у листопаді, у грудні.

ДНІ ТІЖНЯ

<i>П'ятниця</i>	<i>vasárnap</i>	<i>csütörtök</i>
<i>kedd</i>		<i>Субота</i>
	<i>Szerda</i>	
	<i>péntek</i>	
<i>szombat</i>		<i>hétfő</i>
	<i>Неділя</i>	
<i>Poniedziałek</i>	<i>szerda</i>	<i>Четвер</i>
	<i>Вівторок</i>	

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

У тижні сім днів. Це понеділок, вівторок, середа, четвір, п'ятниця, субота, неділя. Який сьогодні день? Сьогодні вівторок.

Сьогодні	Ко́лі?	У які дні?
понеділок	у понеділок	щопонеділка
вівторок	у вівторок	щовівторка
середа	у середу	щосереді
четвір	у четвір	щочетверга
п'ятниця	у п'ятницю	щоп'ятниці
субота	у суботу	щосуботи
неділя	у неділю	щонеділі

Сьогодні понеділок? Ні, сьогодні не понеділок.

Який сьогодні день? Сьогодні

Який твій улюблений день тижня?

Прочитайте текст

Перекладіть його на угорську мову

Дайте відповіді на запитання

ПОРИ РОКУ

У році чотири пори року. Це: зима, весна, літо, осінь.

Грудень, січень, лютий зимові місяці. Зима починається у грудні. Взимку холодно, часто іде сніг, стоять морози. Взимку діти люблять кататися на санках, на лижах, на ковзанах.

У лютому зима закінчується, і в березні починається весна. Тане сніг, зеленіє трава, квітнуть дерева. Птахи повертаються з теплих країн. Весняні місяці: березень, квітень, травень.

Після весни настає літо. Червень, липень, серпень – літні місяці. Влітку тепло, сонце пече, дні довгі, а ночі короткі. Можна ходити в ліс, на екскурсії, купатися і загоряти. І учні, і студенти дуже люблять літні канікули.

Осінні місяці: вересень, жовтень, листопад. Восени достигають фрукти і овочі. В усіх школах починається новий навчальний рік. Опадає листя, стає холодно.

Моя улюблена пора року – літо. Проте я згоден/ згодна, що всі пори року гарні, усім їм притаманна своя краса.

Які ти знаєш пори року?

У якому місяці починається зима?

Яка пора року настає після зими?

Які місяці ми називаємо літніми?

Яка влітку погода?

Ти любиш літо?

Яка твоя улюблена пора року?

– Чому ти любиш літо?

– Тому, що влітку можна ходити на річку. Я дуже люблю плавати в річці.

Перекладіть на рідну мову

Пора року – пори року.

зима	зимовий	взимку	Літні види спорту
весна	весняний	навесні	Зимові види спорту
літо	літній	влітку	Осінні дощі.
осінь	осінній	восені	Весняні квіти.

– Яка зараз пора року?

– Зараз зима.

– Ти любиш зиму?

– Ні, не люблю, а ти?

– Яку пору року ти любиш?

– Я люблю весну, а ти?

– Моя улюблена пора року – літо.

– Хто з вас любить зиму?

– Я люблю літо.

– Я. Я дуже люблю зиму.

Поміркуймо разом!

одін рік

чотири пори року

зима

весна

літо

осінь

грудень
січень
лютий

березень
квітень
травень

червень
липень
серпень

вересень
жовтень
листопад

52 тижні

365 днів або
366 днів
(високосний рік)

доба = 24 години година = 60 хв. хвилина = 60 секунд

ОДНИНА

Н.	рік	день	година	хвилина	секунда	місяць
Р.	року	дня	години	хвилини	секунди	місяця
Д.	року	днів/-ю/	години	хвилини	секунди	місяцю
Зн.	рік	день	годину	хвилину	секунду	місяць
Ор.	роком	днем	годиною	хвилиною	секундою	місяцем
М.	у році	у дні	у годині	у хвилині	у секунді	у місяці

МНОЖИНА

Н.	роки	дні	години	хвилини	секунди	місяці
Р.	років	днів	годин	хвилин	секунд	місяців
Д.	рокам	дням	годинам	хвилинам	секундам	місяцям
Зн.	роки	дні	години	хвилини	секунди	місяці
Ор.	роками	днями	годинами	хвилинами	секундами	місяцями
М.	у роках	у днях	у годинах	хвилинах	секундах	місяцях

Дай письмові відповіді на запитання

Із скількох днів складається тиждень?

Який третій день тижня?

Яким по порядку днем тижня є четвер?

Скільки місяців триває весна?

Яким по порядку місяцем у році є листопад?

Скільки місяців від початку року мине 1 вересня?

Скільки днів у грудні?

На який день тижня припадає 14-е (чотирнадцяте) лютого?

Коли відзначають День св.Валентина?

Запам'ятай!

КЛІМАТ. ПОГОДА.

Клімат – спекотний, холодний, сухий, вологий, помірний, тропічний, субтропічний, континентальний.

Погода – приємна, гарна, чудова, ясна, прекрасна, свіжа, душна, дощова, жахлива, хмарна, нестійка, мінлива, холодна, похмура.

Переклади на угорську мову

<u>Сьогодні</u>	<u>Завтра буде</u>	<u>Вчора було,</u>	<u>був,</u>	<u>була</u>
сонячно	тепло	холодно	вітер	злива
тепло	хмарно	тепло	дощ	буря
холодно	туман	хмарно	град	гарна погода
іде дощ	дощ	ясно	мороз	

Клімат Європи в основному помірний.

Клімат Угорщини помірний.

Клімат України помірно-континентальний.

Склади речення

іде дощ сонячно вітряно тепло

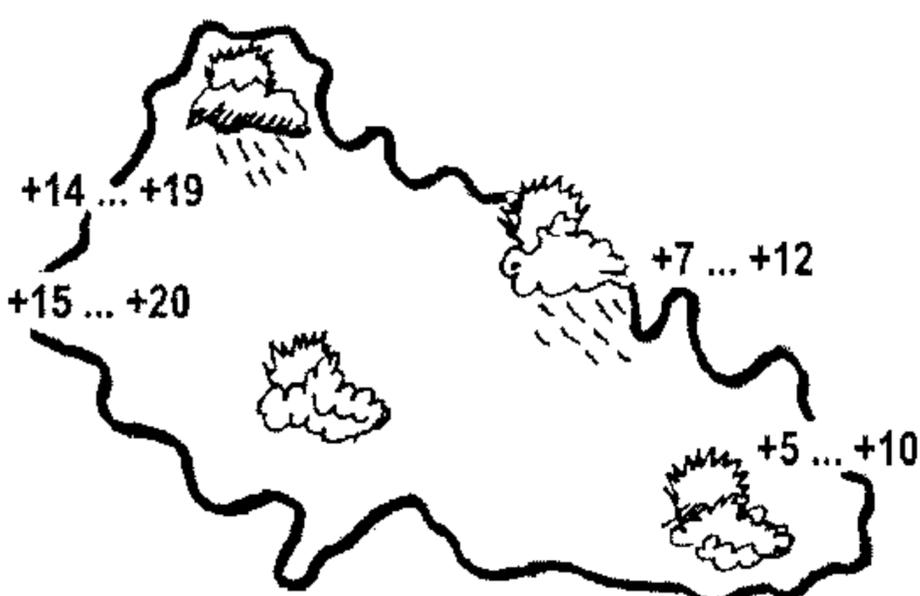
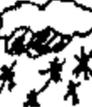
ВЛІТКУ
ВОСЕНИ
ВЗИМКУ
НАВЕСНІ

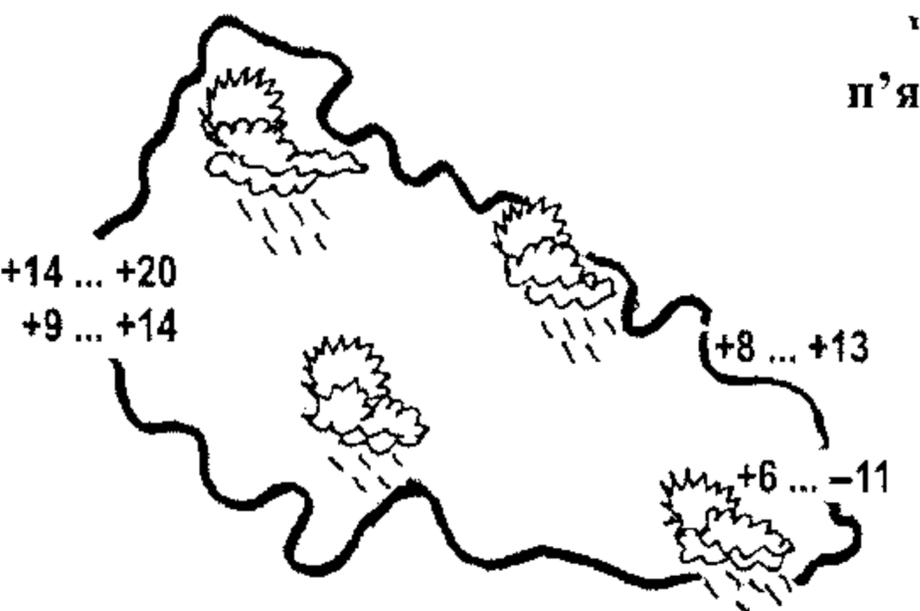
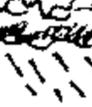
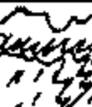
спекотно холодно іде сніг хмарно

Запам'ятай

ПРОГНОЗ ПОГОДИ

- Який прогноз погоди на завтра?
- На завтра передбачається :
 - а) помірний, часом південно-східний вітер; здебільшого хмарно; температура 2° тепла.
 - б) тепла, ясна погода; температура: вдень +22° С, вночі + 10° С.
- Ти чув/чула прогноз погоди на сьогодні?
- Ви чули
- Звичайно. Сьогодні буде ясний день.
- Прогноз погоди хороший.
- Буде хмарно, місцями дощ.

	сонячно	<p>МЕТЕОСЕРВІС</p> <p>четвер п'ятниця</p>
	мінлива хмарність (без опадів)	
	мінлива хмарність (місцями короткочасний дощ)	
	хмарно (часом дощ)	
	мінлива хмарність (мокрый сніг)	
	хмарно слабкий сніг	

	сонячно	<p>МЕТЕОСЕРВІС</p> <p>четвер п'ятниця</p>
	мінлива хмарність (без опадів)	
	короткочасний дощ	
	хмарно	
	дощ	
	гроза	

4. Прочитайте вірш!

Олександр Олесь :

Грозá пройшла... Зітхну́ли тра́ви,
Кві́ткі голі́вки підня́лі,
І со́нце, те́пле і ласка́ве,
Спині́ло по́гляд на землі́.

Здаля́ розві́ялись тумáни,
Знов я́сно, па́хощі, тепло́...
Спині́лась кро́в, замóвкли ра́ни.
Прибі́те се́рце ожилó.

Літа́є ра́дість, ща́стя сві́тить,
Дзвеня́ть пташкі́ в са́дах ря́сних,
Смію́ться зно́ву тра́ви, кві́ти...
А сльо́зи ще тремта́ють на них.

* * *

4. Як ви думаєте, коли можна почути ці діалоги?

Навесні, влітку, восени або взимку?

– Яка сьогодні погода? Подивись у вікно!	
– Ой, який жах! Іде дощ, дме вітер.	
– Яка погода буде завтра?	
– По радіо оголосили, що буде тепло.	
– Ой, як холодно було вчора.	
– Так, мінус 10. Ішов сніг і був сильний вітер.	
– Ти бачив що трава вже зеленіє?	
– Так, бачив. Уже квітнуть перші квіти.	

Запам'ятай!

ДНІ ТИЖНЯ

У тижні сім днів. Дні тижня: **понеділок, вівторок, середа, четвєр, п'ятниця, субота, неділя.**

ЯКИЙ СЬОГОДНІ ДЕНЬ ТИЖНЯ?

ЯКИЙ ДЕНЬ БУВ УЧОРА?
(позавчора)?

Сьогодні **понеділок.**

Учора була **неділя.**

Позавчора була **субота.**

ЯКИЙ ДЕНЬ ТИЖНЯ БУДЕ ЗАВТРА (післязавтра)?

Завтра буде **вівторок.**

Післязавтра буде **середа.**

Із скількох днів складається **тиждень?**

Н. тiждень
Р. тiжня
Д. тiжню
Зн. тiждень
Ор. тiжнем
М. у тiжні

	СІЧЕНЬ	ЛЮТИЙ	БЕРЕЗЕНЬ
П	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30
В	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31
С	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25
Ч	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26
П	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27
С	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28
Н	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29

* * *

– Коли починається робочий тиждень?

– У **понеділок.**

* * *

– Ти любиш **суботу?**

– Так, звичайно, **субота** – чудовий день, коли можна відпочивати.

* * *

– Скажи / Скажіть будь ласка, який сьогодні день?

– Сьогодні **понеділок.** Понеділок – важкий день.

* * *

- Сьогодні середá?
- Ні, сьогодні не середá, а четвѐр.

* * *

- Скажі, будь лáска, понедѐлок і вівторок – вихідні дні?
- Ні, це робѐчі дні.
- Які дні вихідні?
- Вихідні дні – субѐта і недѐля.

* * *

- Скажіть, будь лáска, коли урок української мѐви?
- Настѐпний урок бѐде післязáвтра, тѐбто у сѐреду.

Вставте пропущені дні тижня.

.....	– перший день тѐжня.	п о ч á т о к
.....	– другий день тѐжня.	т ѐ ж н я
.....	– третій день тѐжня.	
.....	– четвѐртий день тѐжня.	с е р е д ѐ н а
.....	– п'ятий день тѐжня.	т ѐ ж н я .
.....	– шѐстий дѐнь тѐжня.	
.....	– сѐомий день тѐжня.	к і н е ц ь
		т ѐ ж н я

25 грудня – святковий дѐнь. 26 грудня теж святковий дѐнь.
Це вихідні дні.

Сьогодні робѐчий дѐнь. Сьогодні не святковий дѐнь. Сьогодні бѐдній дѐнь.

Запам'ятай!

Запиши переклад

сьогодні	із сьогоднішнього дня
зараз	з учорашнього дня
вчора	до завтра
завтра	на завтра
позавчора	на цьому тижні
післязавтра	на тому тижні
вранці	минулого тижня
вдень	на майбутньому тижні
ввечері	через тиждень
вночі	щотижня
щодня	щоранку
щовечора	горобина ніч

Сім п'ятниць на тиждень.
У п'ятницю сміється, а в суботу плаче.
Не кожен день неділя.
Після дощика в четв'єр.

Дай відповіді на запитання.

Який день?	Коли?	З якого дня? Відколи?
Понеділок —	У	З
Вівторок —	У	З
Середá —	У	З
Четв'єр —	У	З
П'ятниця —	У	З
Субота —	У	З
Неділя —	У	З

Запам'ятай!

Спита́й: Який сьогодні́ день / тижня́/?

	ПОНЕДІЛОК.
	ВІВТОРОК.
	СЕРЕДА.
Сьогодні́	ЧЕТВЕР.
	П'ЯТНИЦЯ.
	СУБОТА.
	НЕДІЛЯ.

Сьогодні́ четве́р.

Сьогодні́ четве́р?

Так, сьогодні́ четве́р.

Сьогодні́ середа́.

Сьогодні́ субо́та?

Ні, сьогодні́ не субо́та, а середа́.

* * *

- Скажи́, будь ла́ска, у які дні́ у нас уро́ки украї́нської мо́ви?
- Уро́ки украї́нської мо́ви у понеде́лок, се́реду і п'ятни́цю.
- Це означа́є, що уро́ки украї́нської мо́ви тричі на тижде́нь.
- Так, три рази́ на тижде́нь. Щопонеде́лка, щосере́ді і щоп'ятни́ці.

ПІДМАНУЛА – ПІДВЕЛА

1. Ти казала: в понеділок
Підем разом по барвінок.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

*Ти ж мене підманула,
Ти ж мене підвела.
Ти ж мене молодого
З ума – розуму звела.*

2. Ти казала: у вівторок
Поцілуєш разів сорок.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

3. Ти казала: у середу
Підем разом по череду.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

4. Ти казала: у четвер
Підем разом на шпацер.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

5. Ти казала: у п'ятницю
Підем разом у крамницю.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

6. Ти казала: у суботу
Підем разом на роботу.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

7. Ти казала: у неділю
Підем разом на весілля.
Я прийшов – тебе нема,
Підманула, – підвела!

Приспів:

Прочитай текст.

Переклади текст на угорську мову.

КОТРА ГОДИНА?

В давнину люди визначали час за допомогою природних явищ. Сónце, місяць, зірки, тінь допомагали визначити час.

Першим був сónячний годинник. Сónячний годинник був виготовлений у Єгипті близько 3 500 (три тисячі п'ятсот) років тому. Час між сходом і заходом сónця було поділено на 12 рівних частин, тобто годин.

Понад 2 000 (дві тисячі) років тому в Греції часто використовували водяні годинники.

Пісочні годинники теж мали широке використання в давнину. Навіть вогонь міг показувати час. Час горіння смугастих свічок з поділками, лампи теж вимірювали певні проміжки часу.

Перші справжні механічні годинники з'явилися десь 1000 (одна тисяча) років тому. Перші кишенькові годинники винайшли десь 500 (п'ятсот) років тому.

Перші сонячні годинники виникли

- а) у 1042 році (тисяча сорок другому)
- б) близько 3 500 років тому.
- в) 300 (три століття) тому.

День поділявся на

- а) 10 годин.
- б) 20 годин.
- в) 12 годин.

Кишеньковий годинник винайшли

- а) 200 (двісті) років тому.
- б) у 1881 році (тисяча вісімсот вісімдесят першому).
- в) близько 500 років тому.

-
- Скажіть, будь ласка, котра година?
 - За двадцять хвилин третя.
 - Щиро дякую.
 - Будь ласка, нема за що.

Запиши переклад

Г о д и н н и к		
настінний	золотий	будильник
настільний	дорогий	циферблат
наручний	точний	стрілка
кишеньковий	чоловічий	годинна стрілка
електронний	дамський	хвилинна стрілка
поганий	жіночий	секундна стрілка

КОТРА ГОДИНА?

6.00

Ш о с т а година ранку

6.15

Чверть на сь о м у.

6.30

Пів на сь о м у.

6.45

За чверть сь о м а година.

6.55

За п'ять хвилін сь о м а.

7.05

П'ять хвилін на в о сь м у.

Спитай: Котра́ за́раз година?

1.00

За́раз 12.00

2.05

11.55

3.10

7.30

4.15

5.20

Запам'ятай!

Говорячи про час кажуть: дев'ята година ранку або дев'ята година вечора.

Від 24 -ої до 12 -ої години – до полудня.

Від 12 -ої до 24 -ої години – після полудня, попідудні, ночі, попівночі.

Запиши переклад

година

момент

хвилина

рано – раніше

секунда

пізно – пізніше

ціла година

зразу

півгодини

тепер, в даний час

півхвилини

тоді, в той час

Скажі/скажіть, будь ласка, котра година?

1. Дóброго рáнку!
2. Дóбрий дeнь!
3. Дóбрий вéчiр!
4. На дoбрáніч!

Рáнок – рáнку

Дeнь – дeня

Вéчiр – вéчoра

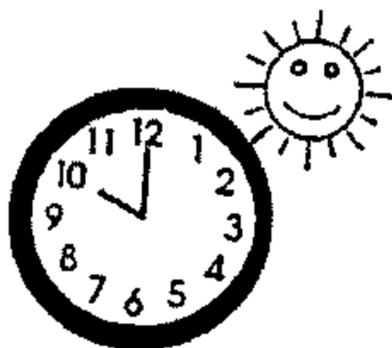
Ніч – нóчі

.....
.....

.....
.....

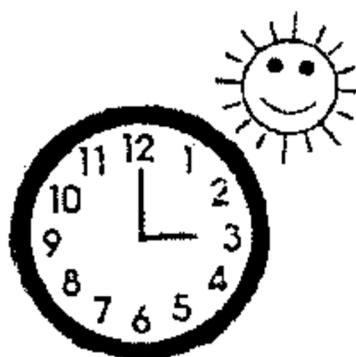
.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

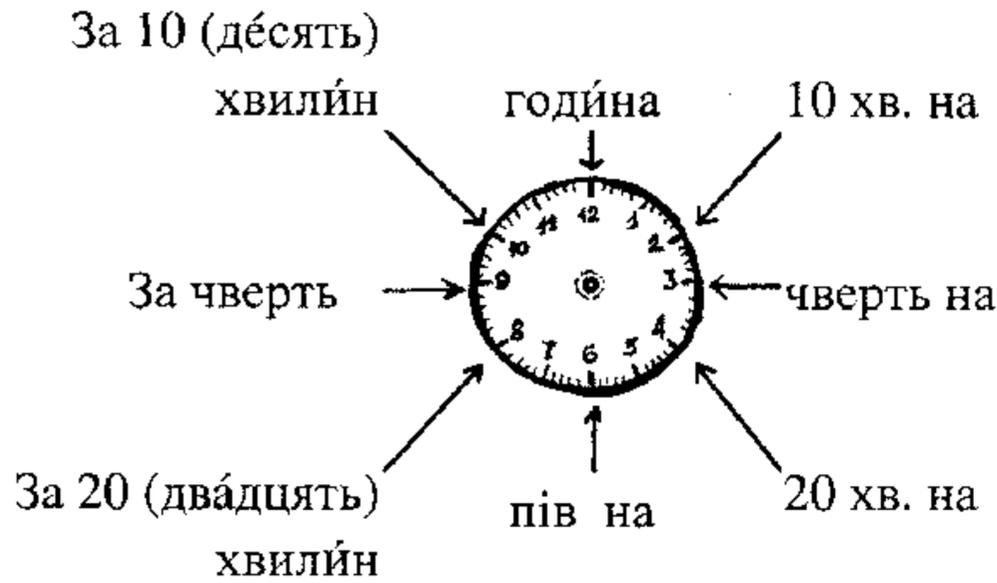

.....
.....

.....
.....

Попрацюйте колективно!

Розклад руху поїздів

<u>Боктолорантгаза</u> <i>Відправлення</i>	<u>Ніредьгаза</u> <i>Прибуття</i>
7.00	8.20
8.12	9.18
9.16	10.27
10.22	11.29

Скажіть, будь ласка, котра година?
Скажіть

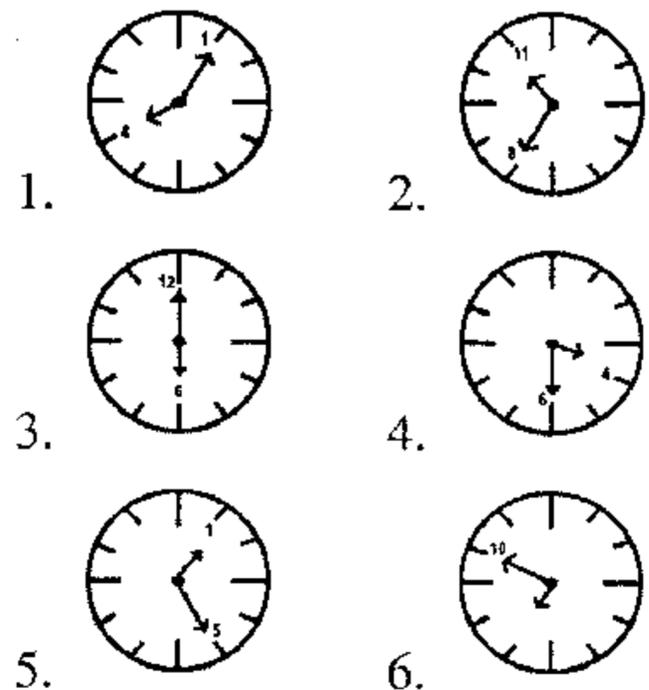
- 10.00 Зараз десята година.
- 1.15 Чверть на другу.
- 1) 3.30
- 2) 5.45
- 3) 2.20
- 4) 7.50
- 5) 11.40
- 6) 8.05
- 7) 10.25
- 8) 6.30

*О котрій годині відходить поїзд?
О сьомій годині.*

*Коли поїзд прибуває у Ніредьгазу:
20 хвилин на дев'яту.
Коли відходить наступний поїзд?*

- 1.
-
- 2.
-
- 3.
-
-
-

- 1. 2.
-
- 3. 4.
-
- 5. 6.
-

ДІАЛОГИ

– Ваш/Твій годинник іде правильно?

– Ні, мій годинник відстає на п'ять хвилин.

* * *

– Скажи, будь ласка, котра зараз година?

– Пів на третю.

– Це за київським часом?

– Ні, за середньоевропейським. Різниця становить одну годину.

Котра година?

Запиши цифрами.

Зараз рівно вісім година.

Десять хвилин на сьому.

Чверть на дев'яту.

Пів на вісьму.

За двадцять хвилин третя.

За чверть сьома.

Запам'ятай!

Вчасно

Час від часу

Тяжкі часи

Наступного разу

Минулого разу

Одного разу

Двічі (Два рази)

Тричі (Три рази)

Чотири рази

П'ять разів

Вранці

Увечері

Цілий день

День у день

Приймальні години

До пізньої ночі

З ранку до вечора

Вночі

В обід

Опівночі

Втрачений час ніколи не вернеш.

Краще пізно, ніж ніколи.

Час – гроші.

Поміркуймо разом!

ЧАСОВІ ЗОНИ

Котра зараз година у ...?

до полудня

пополудні

після полудня

a.m. – ante meridiem

p.m. – post meridiem

Сан-Франциско	– у Сан-Франциско	
Нью-Йорк	– у Нью-Йорку	
Ріо-де-Жанейро	– у Ріо-де-Жанейро	
Лондон	– у Лондоні	у Лондоні 12 –а година дня
Будапешт	– у Будапешті	
Київ	– у Києві	у Києві I (перша) година п.п.
Москва	– у Москві	
Санкт-Петербург	– у Санкт-Петербурзі	
Владивосток	– у Владивостокці	
Токіо	– у Токіо	у Токіо 9 (дев'ята) година п.п.
Сідней	– у Сіднеї	

Яка різниця у часі між Києвом і Будапештом?

Яка різниця у часі між Будапештом і Лондоном?

Яка різниця у часі між Сан-Франциско і Токіо?

Яка різниця у часі між Будапештом і Нью-Йорком?

Прочитай текст.

БІОЛОГІЧНИЙ ГОДИННИК

Рослини й тварини володіють відчуттям часу. Кожен з них підкоряючись ритмові біологічного годинника, прокидається в певний час.

Соловейко і жайворонки-юла прокидаються близько другої години ночі. На початку третьої години – перепілка, польовий жайворонок, зозуля, іволга, кропив'янка, горихвістка. О четвертій годині вилітають на роботу шпакі, трясогузки. Близько шостої вилітають зі своїх гнізд горобці.

Біологія – наука про життя і розвиток рослин та тварин.

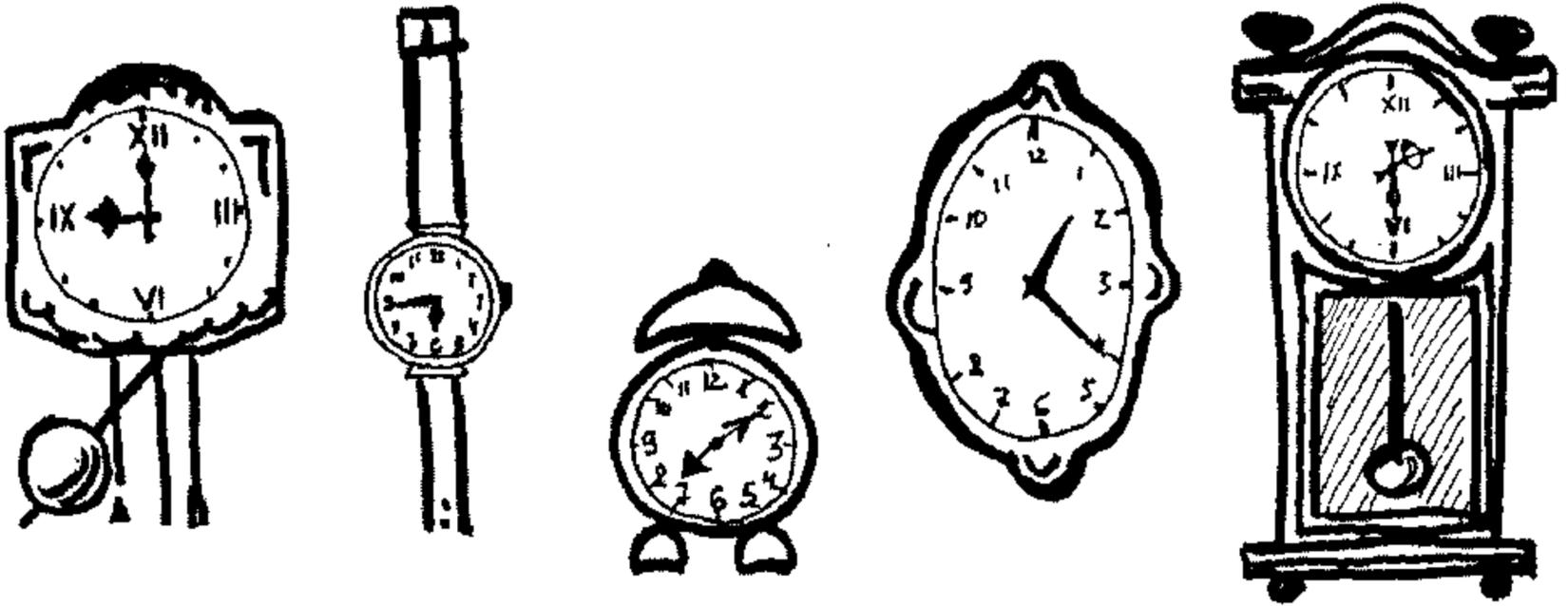
Прочитай загадки і відгадай їх. Які числівники в них ужито?

1. Дванадцять братів один за одним ходять, один одного не обходять.
2. Чотири котяться, двоє біжать, а один сидить.
3. В одній матері чотири дочки, а в кожній дочки – п'ятнадцять дітей.
4. Нас сім братів, віком усі рівні, а іменем різні.
5. Стоїть дуб, на ньому дванадцять гілок, на кожній гілці по чотири гнізда, а у кожному гнізді сидить сім пташенят.
6. Летів птах на дванадцяти ногах та одне яйце зніс.

Які інші загадки з числівниками ти знаєш? Згадай їх.

Вимовляй:	Пиши:
ші[сн]адцять	шістнадцять
ші[с:]от	шістсот

Розглянь зображений на годинниках час.

Прочитай речення. Знайди годинник, який відповідає кожному з них.

1. Трина́дцять годі́н два́дцять хвилі́н, або два́дцять хвилі́н на дру́гу.
2. Де́в'я́та годі́на ра́нку.
3. Пі́в на трéтю, або по́лови́на трéтьої.
4. Сі́м годі́н де́сять хвилі́н, або де́сять хвилі́н на во́сьму.
5. П'я́ть годі́н со́рок п'я́ть хвилі́н, або за чверть шóста.

Запиши речення в такій послідовності, в якій розміщені годинники.

Дай письмові відповіді на запитання.

1. О ко́трій годі́ні ти прокида́єшся?
2. Скільки хвилі́н витрача́єш на ранко́ву гімна́стику?
3. Ко́ли виходи́ш з до́му до шко́ли?
4. Скільки ча́су витрача́єш на доро́гу до шко́ли?
5. О ко́трій годі́ні розпо́чинається уро́к?
6. Ко́ли ляга́єш спа́ти?

Виконай вправи.

РІК – РОКИ

Рік складається з дванадцяти місяців. Кожен рік позначається певними цифрами. Для назви повної дати ми повинні назвати рік.

- Який зараз рік?
- Зараз 2003 рік. (Дві тисячі третій).
- У якому році ти народився/народилася?
- У 1984-ому році. (Тисяча дев'ятсот вісімдесят четвертому).
- Коли ти народився/народилася?
- Я народилася 20-ого серпня 1984-го року. (Тисяча дев'ятсот вісімдесят четвертого року).

Який сьогодні день тижня?	Сьогодні
Який зараз місяць року?	Зараз
Яке сьогодні число?	Сьогодні
Який зараз рік?	Зараз
	
Яка зараз пора року?	Зараз
Котра зараз година?	Зараз
	

Перший місяць року	–
Третій місяць року	–
Восьмий місяць року	–
Останній місяць року	–
Після березня настає	–
Після зими настає	–
Сьомий день тижня	–
Після неділі настає	–

.....?	П'ята година.
.....?	Сьогодні середя.
.....?	Зараз січень.
.....?	Десяте січня.
.....?	Зараз зима.
.....?	Зараз 2004-ий рік.

Виконай вправи.

Спитай: Яка це дата? (Що це?) та Коли? Якого числа, місяця, року?

27.06.1952	30.04.1988
20.08.1944	26.07.1993
31.03.1933	24.12.2001
14.06.1966	5.01.2003
4.05.1965	3.02.2004

Наприклад : Двадцять сьоме червня тисяча дев'ятсот п'ятдесят другого року.

Двадцять сьомого червня тисяча дев'ятсот п'ятдесят другого року.

Підбери правильну відповідь.

Скільки	хви́лін	у годі́ні?	
	секúнд	у хви́ніні?	
	годíн	у добі́?	
	днів	у тíжні?	/4 тíжні, 100 рóків, 10 днів, 12 місяців,
	днів	у місяці?	4 порі́ року, 7 днів, 3 місяці, 52 тíжні,
	днів	у рóці?	60 секúнд, 10 рóків, 60 хви́лін, 24 годíни,
	днів	у декáді	365 або 366 днів, 28, 29, 30 або 31 день/.
	тíжнів	у рóці?	
	тíжнів	у місяці?	
	мі́сяців	у порі́ року?	
	рóків	у сторі́ччі?	
	рóків	у десятир́ччі?	
	пір року	у рóці?	

Наприклад : У годі́ні – 60 хви́лін.

Скажіти народівся/-лася

будь-ласка, під яким зна́ком Зодіа́ку

?

Скажітьви народилися

alanyeset – birtokoseset

21 січня	– 19 лютого	– Водолій – Водолія
20 лютого	– 20 березня	– Ріби – Риб
21 березня	– 20 квітня	– Овен – Овна
21 квітня	– 20 травня	– Телець – Тельця
21 травня	– 20 червня	– Близнюкі – Близнюків
21 червня	– 20 липня	– Рак – Рака
21 липня	– 19/22 серпня	– Лев – Лева
23 серпня	– 22 вересня	– Діва – Діви
23 вересня	– 22 жовтня	– Терезі – Терезів
23 жовтня	– 21 листопада	– Скорпіон – Скорпіона
22 листопада	– 20 грудня	– Стрілець – Стрільця
21 грудня	– 20 січня	– Козеріг – Козерога

Я народівся/ народилася під зна́ком **Ле́ва** /під сузір'ям Ле́ва.Я народівся/ народилася 20-го серпня, мій знак Зодіа́ку – **Лев**, а твій?

– Я – Ріба, / Я – Близнюк. Я – Терезі. / а ти?

Виконай вправи.**Ко́лі?** –**Як ча́сто?** –**З яко́го ча́су?** –**До яко́го ча́су?** –**О ко́трій годі́ні?** –**Яко́го числа́?** –**У яко́му місяці?** –**У яко́му ро́ці?** –

..... починаються уро́ки в гімна́зії? у тебе уро́ки
украї́нської мо́ви? ти їдеш у Ки́їв? ти вивча́єш
украї́нську мо́ву? твої́ імені́ни?
..... ти знаходи́шся у шко́лі? твій день
наро́дження?

ЯКА СЬОГІДНІ ПОГОДА?

Сьогідни іде дощ.

Сьогідни іде сніг.

Сьогідни сонячно.

Сьогідни гарна погода.

Сьогідни дуже тепло.

Дощ ллє як з відрá.

Сьогідни хмарно.

Сьогідни холодно.

КОТРА ЗÁРАЗ ГОДИНА?

10⁴⁰

8⁰⁰

16³⁰

19¹⁰

11¹⁵

21⁴⁵

Тест – Teszt

ДНІ, ТИЖНІ, МІСЯЦІ, ПОГОДА

1. Відповідайте на питання!

- Який сьогодні день?
- Який день був учора?
- А позавчора?
- Який день буде завтра?
- А післязавтра?
- Коли у вас уроки української мови?

2. Складіть діалоги за зразком!

- Привіт, Петре!
- Привіт!
- Приходь до мене у четвер!
- Не можу. У батька буде день народження.
- А у п'ятницю?
- У п'ятницю? Добре.
- Чекаю тебе! До зустрічі!
- До зустрічі!

3. Закінчіть речення!

- Третій місяць у році П'ятий місяць
- Шостий місяць Восьмий місяць
- Десятий місяць Одиннадцятий місяць
- Який зараз місяць?

Виконайте вправу.

Рélda: У вівторок я ходжу́ в басейн.
 Щовівторка я ходжу́ в басейн.

1. У суботу ми ходимо в дискоте́ку.
.....

2. У сéреду Окса́на співа́є у хóрі.
.....

3. Увечéрі ми дівимося телеві́зор.
.....

4. У неділю вони́ ходять до це́ркиви.
.....

5. Ура́нці діти гуля́ють у паркú.
.....

6. У п'ятни́цю у нас уро́к фізи́ки.
.....

7. Улі́тку ми відпочива́ємо на Бала́тоні.
Що́літа

8. Узі́мку ми їздимо в Та́три.
Що́зимі

9. Навéсні вони́ са́дять кві́ти.
Що́весні

10. Уосе́ні господа́рі збира́ють урожа́й.
Що́осені

Самостійна робота.

Моя улюблена пора року

Tartalom

Bevezető

Az ukrán nyelvről	7
Az írás	10
Az ukrán hangok	12
Az ukrán és a magyar nyelv legjellemzőbb eltérései	14
Ukrajna	17

1. modul

Illemtani fogalmak	20
Az ukrán ábécé	25
Tanterem. Tanfelszerelés	26

2. modul

A főnév	37
A főnevek többes száma	43
A főnevek ragozása (alanyeset, tárgyeset, előjárós eset, megszólító eset)	50

3. modul

A számnevek. A tőszámnév	55
A tőszámnévek szórendje	58
A sorszámnevek	63
Dátum	65

4. modul

Mutató névmások	70
A színek	71
A melléknevek	84
A tárgyak leírása	88
Teszt	92

5. modul

A névmások	94
Bemutatkozás	98
Magamról	99
Párbeszéd	101
Teszt	102

6. modul

Személyek leírása	104
Melléknevek képzése főnevekből I.	106
A melléknevek ragozása	107
Nemzetközi autójelzések	109
Idegennyelv	111
Anyanyelv, nemzetiség	112

7. modul

Keresztnevek (fiú)	116
Képleírás. Személyleírás	117
Mondatok szerkesztése (Hn)	118
Keresztnevek (lány)	119
Képleírás. Személyleírás (Nn)	120
Barátok bemutatása	122
Teszt	123

8. modul

Család	126
Családfa	127
Becézés	129
Képleírás a családról	130
Foglalkozások	132
A Kiss család	135
Levél a családról	136
Teszt	138

9. modul

Iskola	140
Ukrán órán	141
Tantárgyak	142
Órarend	143
Párbeszéd. Tanár-diák	145
Levél (Az iskoláról)	147
Fordítás	149
Teszt	154

10. modul

A testrészek	157
A hangsúly	159
Gyakorló feladatok	161
A melléknév	164
Melléknévképzés	165
Emberi külső	169
Nárcisz (olvasmány)	172
Gyakorlat	174
Apai tanács (olvasmány)	176
Fordítási feladat	177
A tíz munkás (olvasmány)	178
Levél (A családtagok külseje)	179
Teszt – Levél (külső és belső tulajdonságok)	181

11. modul

Naptár	182
Hónapok	183
Napok	184
Éghajlat. Időjárás	186
Évszakok	188
Időjárásjelentés	189
Vers Грозá прошлá... О. Олесь	190
A hét napjai (feladatok)	191
Dal	195
Hány óra van, kérem?	195
Párbeszéd	200
Biológiai óra (olvasmány)	202
Évszámok	204
Csillagjegy	206
Teszt	208

12. modul

Ismétlés

A Nyíregyházi Főiskola Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszéke kiadványainak jegyzéke

1. Acta Academiae Paedagogicae Nyiregyháziensis, Tomus 13/C. Nyiregyháza, 1992.
2. Dolgozatok Hodinka Antal tiszteletére /Наукові дослідження на честь Антонія Годинки/ Szerkesztette: Udvari István. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 1.* Nyiregyháza, 1993.
3. Udvari István: Tallózások ukrán, ruszin és szlovák könyvek körében. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 2.* Nyiregyháza, 1995.
4. Hegyes Angéla: Az ukrán irodalom története. Folklor, a régi és új ukrán irodalom. XIX. század első évtizedeinek irodalma. Історія української літератури. Фольклор, давня, нова українська література. Література перших десятиліть XIX ст. Nyiregyháza, 1995.
5. Palamar Larissza, Udvari István: Gyakorlati ukrán ígesztőtár / Практичний словник дієслівних форм української мови. Nyiregyháza, 1995. Második változatlan kiadás. Nyiregyháza, 1999.
6. Musketik Leszja: Ukrán folklór. Nyiregyháza, 1995.
7. Судима Микола (ред.): Український футуризм. Вибрані сторінки. Nyiregyháza, 1996.
8. Vraukóné Lukács Hona: Adatok a hazai ukrainisztika és ruszinisztika bibliográfiájához (1974-1995) *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 3.* Nyiregyháza, 1995.
9. Panyko Szergej: Ukrán nyelvkönyv / Ukrán nyelv és irodalom szakos hallgatók számára. Сергій Панько. Українська мова. Посібник для філологів. Ніредьгаза, 1995.
10. Szuhomlinszkij Vaszil: Erkölcsmesék /Василь Сухомлинський. Казки морального спрямування. Упорядкування, вступ: Тетяна Беднаржова. Ніредьгаза, 1996.
11. Дуже Ласло: Делова писемность русинов в XVII-XVIII веках. Словарь, анализ, тексты /Под общей редакцией Иштвана Удвари. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 4.* Nyiregyháza, 1996.
12. Гьоромбей Андраш: Історія угорської літератури. Nyiregyháza, 1997.
13. Гедеш Ангеліна: Розділ з історії української літератури. I. Творчість Тараса Шевченка. Nyiregyháza, 1997.
14. Гедеш А.: Розділ з історії української літератури II. Nyiregyháza, 1997.
15. Коротка історія Угорщини / Під ред. Петера Ганака. Редактор та упорядник українського видання Іштван Удварі. Ніредьгаза, 1997.
16. Гедеш А.: Історія української літератури III. Nyiregyháza, 1998.
17. Іоанн Кутка: Катихисієць малый или наука православно-христїанскаа сокращенная. Во благочестнос воспитаніе юношества Дієссїи мункачовскїа. Составлена въ Оунгварѣ. Въ Будинѣ градѣ, Печатано пиеменї Крап. Весучилища Пептанскаго, 1801. Nyiregyháza, 1997. (Репринт).
18. Tanulmányok az ukrán és ruszin filológia köréből / Наукові дослідження в галузі української та русинської філології. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 5.* Nyiregyháza, 1997.
19. A csárdás szikrái. Magyar versek. Fordította Petróczy Iván. Іскри чардапу. Малярська поезія. Переклав: Іван Петровіч. Nyiregyháza, 1998.
20. Головач Йозеф: Українсько-угорський, угорсько-український математичний словник /Holovacs József. Ukrán-magyar, magyar-ukrán matematikai szótár. *Glossarium Ukrainicum 1.* Nyiregyháza, 1998.
21. Káprály Mihály: Beszéljünk ukránul! Főiskolai jegyzet ukrainista hallgatók számára. Розмовляймо українською! Посібник для угорських українців. Nyiregyháza, 1998; Második átdolgozott és bővített kiadás. Друге виправлене та доповнене видання. / Nyiregyháza, 2000; Harmadik kiadás. Третє видання. / Nyiregyháza, 2002.
22. Zsigosné Dr. Jobbágy Mária: Ismerjenek meg minket! 15 bács-szerémi ruszin nyelvlecke. / Мария Йоббась-Жирош. Вітайте у нас! 15 лекцій бацпанско-сримского руского языка. Nyiregyháza, 1998.
23. Букварь языка рускаго съ прочїимъ руководїемъ начинающихъ обучитися. Въ Будинѣ Печатано при Кралевскомъ Унїверситетѣ Писмены Славено-Сербскїя Типограф. 1799. Nyiregyháza, 1998. (Репринт).
24. Udvari István: Русинські жерела урбарської реформи Марії Теризії. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 6.* Nyiregyháza, 1999.
25. Melnik Svitlana: Az ukrán morfológia alapjai. / Початки української морфології. Посібник для угорських українців. Nyiregyháza, 1999.
26. Honesarenko Nagyija, Melnik Svitlana: Ukrajna vázlatos történelme / Гончаренко Надія, Мельник Світлана. Основи історії України. Főiskolai jegyzet. Ukrán nyelv és irodalom szakos hallgatók számára. Посібник для студентів-українців. Редактор та автор передмови: Іштван Удварі. Nyiregyháza, 1999.
27. Elementa puerilis institutionis in lingua latina... Начало писемнь дѣтемь къ поставленію на латинскомъ языкѣ... Kolozsvár, 1746. reprintje. Nyiregyháza, 1999. (Репринт).
28. Елень Сохьришкый Спрохмань: Утцюзнива, газдуство и прошлость южлокарпатських русинувь. с. тїї hasonmás kiadása (reprint). Nyiregyháza, 2000.
29. Udvari István (szerk.): Ukrán-magyar szótári adatbázis. I–VI. A–Я. *Glossarium Ukrainicum 2–7.* Nyiregyháza, 2000–2003.
30. Мельник Світлана, Шевченко Мирослава: Початки української фонетики. Ніредьгаза, 2000.
31. Király Péter: Nyelvkeveredés. A magyarországi szláv nyelvjárások tanulságai. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 7.* Nyiregyháza, 2001.
32. Kondra Rudolfné: Latin eredetű szállóigék ukrán és magyar nyelven. *Vice Versa 1.* Nyiregyháza, 2001.
33. Keresz Igor: A ruszinok Mátyás királya. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 8.* Nyiregyháza, 2001.
34. Kósa László: „Ki népei vagytok?” Magyar néprajz. /“Чи ви сини?” Огляд угорської етнографії. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 9.* Nyiregyháza, 2002.
35. Капраль Михаил: Подкарпатское Общество Наук. Публикации: 1941–1944 /A Kárpátaljai Tudományos Társaság. Kiadványok: 1941–1944. *Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyháziensia 10.* Nyiregyháza, 2002.

36. **Udvari István:** Szöveggyűjtemény a ruszin írásbeliség tanulmányozásához. I. Bacszinszky András munkácsi megyéspüspök cirillbetűs körlevelei. *Studia Ucrainica et Rusinica Nyiregyháziensia* 12. Nyiregyháza, 2002.
37. **Szofilkánies Judit:** Tanuljunk ukránul! Foglalkoztató szótárfüzet. Nyiregyháza, 2002.
38. **Udvari István:** A Mária Terézia-féle úrbérrendezés forrásai magyarországi délszláv népek nyelvén I. Nyomtatványok. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 2. Nyiregyháza, 2003.
39. **Király Péter:** A közép-kelet-európai helycsírások és irodalmi nyelvek alakulása. (A budai Egyetemi Nyomda kiadványainak tanulságai 1777–1848). *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 3. Nyiregyháza, 2003.
40. **Káprály Mihály, Pischlöger Christian, Abonyi Andrea:** Az Ukrán és Ruszin Filológiai Tanszék. Kiadványok: 1993-2003. Кафедра української і русинської філології. Публікації: 1993-2003 Lehrstuhl für Ukrainistik und Russinistik. Publikationen: 1993–2003. *Studia Ucrainica et Rusinica Nyiregyháziensia* 13. 2003.
41. **Hegyes Angelina:** Ukrán irodalom története I–II. Szerkesztette: Rományuk Renáta, Udvari István. Előszót írta: Udvari István. Історія української літератури I–II. Редагування Ренати Романюк та Іштвана Удвари. Передмова Іштвана Удвари. Nyiregyháza, 2003.
42. **János István:** Ruszinok latin nyelvű panegyricusa II. Józsefhez. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 1. Nyiregyháza, 2002.
43. **Udvari István:** A Mária-Terézia féle úrbérrendezés forrásai magyarországi délszláv népek nyelvén. II. Bács vármegyei szerb és hunyevác jobbágyok úrbéri bevallásai. Az előszót írta: Lukács István. A térképészeti tanulmányt írta: Bottlik Zsolt. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 4. Nyiregyháza, 2003.
44. **Taranenko Olekszandr:** Ige- és névszórágózás az ukrán nyelvben. Fordította: Kótyuk István. *Glossarium Ucrainicum* 8. Nyiregyháza, 2003.
45. **Medve Zoltán:** Az Alföld poétája a zordon Kárpátokban. Petőfi Sándor kárpátaljai és galíciai recepciója. *Studia Ucrainica et Rusinica Nyiregyháziensia* 14. Nyiregyháza, 2004.
46. **Zoltán András:** Oláh Miklós Athila című munkájának XVI. századi lengyel és fehérorosz fordítása — Андрант Золтан: «Athila» М. Олаха в польском и белорусском переводах XVI века. Az előszót írta: Udvari István — С предисловием Іштвана Удвари. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 6. Nyiregyháza, 2004.
47. **Hollós Attila:** Csorpey László élete és művei. — Аттіла Холлюс: Життя і твори Ласло Чопея. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 5. Nyiregyháza, 2004.
48. **Bottlik József:** Kárpátalja története. 1918–1919, 1939–1945. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 7. Nyiregyháza, 2004.
49. **Szofilkánies Judit:** Tanuljunk ukránul. *Vica Versa* 2. Nyiregyháza, 2004.
50. **Király Péter:** A lengyel krónikák és évkönyvek magyar vonatkozásai. *Dimensiones Culturales et Urbariales Regni Hungariae* 8. Nyiregyháza, 2004.
51. **Бевка Олександра:** Словник пам'ятник. Діалектний словник села Поляни Мараморонського комітату. Бевка Олександра: A Máramaros megyei Havasmező nyelvjárási szótára. *Studia Ucrainica et Rusinica Nyiregyháziensia* 15. Nyiregyháza, 2004.

A kötet megjelenését támogatták

Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és
Művészeti Kar Tudományos Bizottsága

Oktatási Minisztérium

Országos Tudományos Kutatási Alap